૬૪	છેલ્લી	જમાળ્યા	જમાડયા
૬૫	૬	લેગળી	લેગણી
૬૫	૧૦	જળ	જળ
૬૫	૨૦	અપરો	અપારો
૬૭	૧૦	ઉદેશ	ઉપદેશ
૬૭	૧૬	મળના	મળનો
૬૮	૧૮	પથરી	પાથરી
૬૯	૮	તરે	તારે
૭૩	૧૪	મ.અગ્નો	મ.ધમો
૭૧	૨	શ્રીદુગનિ	શ્રીદુગનિ
[illegible]	૨૧	[illegible]	[illegible]
[illegible]	૧૧	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

૯૪	૨૩	દેવ	દેવે
૯૫	૩	વરતાં	વરતારી
૯૫	૯	આકુશ	અંકુશ
૯૫	૧૯	જોવ	જોવે
૯૮	૧૪	આણ્યા લવ	આણ્યો લેવે
૧૦૦	૯	વધિરણુ	વહીરણુ
૧૦૦	૧૬	થાહિજી	માંહિજી
૧૦૪	૧૯	લીરાવ	લિરાવે
૧૦૯	૧	પસડા	ઇંશડા
૧૦૯	૨૦	કહ	કહે
૧૧૦	૧	દીસ	દીસે
૧૧૨	૬	ખયાવ	ખપાવે
૧૧૯	૫	ભોગવ	ભોગવે
૧૨૦	૧૯	ભોગવ	ભોગવે
૧૨૧	૪	મહામન	મહામત
૧૨૨	૩	ભોગવ	ભોગવે
,,	૧૪	બધારો	બગારો
,,	૨૩	પુછાવ	પુછાવે
,,	૨૩	ગૃહસ્વરી	ગૃહસ્થની
૧૨૩	૬.	પુરૂપે	પરૂપે

૧૨૩	૭	અજુચાર	અત્યાચાર
૧૨૪	૧૮	એટી	ઓટી
૧૨૬	૧૯	ઢીતુરા	પ્રીતુરા
૧૨૭	૧	૧૩૭	૧૨૭
”	૧૩	અપશરા	અપારાર
૧૩૩	છેલ્લી	થપે	થાપે
૧૩૬	૧૯	કરેની	કહેવી
૧૪૪	૧	પત્ર	પાત્ર

ॐ नमः

દોહરો.

ભવ ભમણકો ટાલવા, પંથ શોધે સબ કોય,
(પણ) હે પ્રભુ તેરાપંથકો, સમજ્યા વીન શું હોય.

વાંચકજનને આ ઉપરનો દોહરો વાંચીને સાધારણ રીતે જીજ્ઞાસા અથવા વિચાર થાય કે "તેરાપંથ" કે જેને ખાસ સમજવાની બાબત આ દોહરામાં લખવામાં આવી છે, તે શું છે?

તેરાપંથ એટલે શું તે ખાસ સમજવાની મૂળ અગત્યતા હોવાથી અત્રે તેનો ખુલાસો નીચે મુજબ આપવામાં આવે છેઃ

પાંચ મહાવ્રત. પાંચ સમિતિ અને ત્રણ ગુપ્તિ આ તેર બોલ શ્રી પ્રભુજીએ પ્રરૂપ્યા છે તે બધા પરિપૂર્ણ રીતે પાળે અથવા તેનું મનન કરે તે જ તેરાપંથ. એ તેરાપંથ શબ્દ હિંદુસ્તાની ભાષાનો છે કે જેને ગુજરાતી ભાષામાં તેરા એટલે તમારા કહેવાય છે એટલે હે પ્રભુ! આ પંથ તમારો છે મારૂં કાંઇ નથી. આપની આજ્ઞામાં ચાલે તે આપનો પંથ એટલે તે તેરાપંથ. આ શબ્દ નિષ્પક્ષપાતીઓને માટે વિશ્વ પ્રેમી છે. પ્રભુના નામનો પંથ આના ઉપર કોઇનું મારાપણું કે વડાપણું નથી. વિશ્વવ્યાપી દ્રષ્ટિથી જોતાં તેરાપંથ એટલે તમારો પંથ એ નામ જે આપવામાં આવેલ છે તે યોગ્ય અને બંધ બેસ્તું હોવાથી દરેક પ્રકારે વ્યાજબી ગણાય.

ઉપર જણાવેલાં પાંચ મહાવ્રત કયાં કયાં! તે કહે છે. ૧ હિંસા ૨ જૂઠ ૩ ચોરી ૪ મૈથુન ૫ પરિગ્રહ. આ પાંચનો ત્યાગ કરવા તેનું નામ પાંચ મહાવ્રત અંગીકાર કરેલાં કહેવાય.

પ્રથમ મહાવ્રતમાં અહિંસા પરમોધર્મ છે.

જૈન સાધુને હિંસાના ત્યાગ સર્વથા પ્રકારે એટલે ત્રણ કરણ અને ત્રણ જોગથી (નવ કોટિએ) જાવજીવ સુધીના ત્યાગ હોય છે.

પ્રશ્ન—નવ કોટિએ પચ્ચખાણ કેવી રીતે થાય?

ઉત્તર— [illegible] કરે નહિ. બીજા પાસે કરાવે નહિ. [illegible] અનુમોદે નહિ એટલે સારું સમજે [illegible] નામ કહેવાનાં છે.

[illegible] અને [illegible] નામ [illegible] છે. [illegible]

[illegible] હિંસા [illegible] કરે નહિ. [illegible]

[illegible] કરાવે નહિ. [illegible]

[illegible] અનુમોદે નહિ.

[illegible]

આ ત્રણ કરણ વચનનાં થયાં.

(૩) છકાય જીવની હિંસા કાયાએ કરી કરે નહિ,
છકાય જીવની હિંસા કાયાએ કરી કરાવે નહિ,
છકાય જીવની હિંસા કાયાએ કરી અનુમોદે
નહિ આ ત્રણ કરણ કાયાનાં થયાં.

મન, વચન, અને કાયાના મળી નવ કોટિએ જીવ હિંસા કરવાનો ત્યાગ થયો.

પ્રશ્નઃ—જીવ કેટલા પ્રકારના છે?

ઉત્તરઃ—છ પ્રકારના છે. તેનાં નામઃ પૃથ્વીકાય, અપકાય, તેઉકાય, વાયુકાય. વનસ્પતિકાય, અને ત્રસકાય.

૧ પ્રશ્નઃ—પૃથ્વીકાય કોને કહેવાય?

ઉત્તરઃ—જમીન ખોદેલી માટી, હીરા, માણેક, રત્ન ગેરૂ, ગોપીચંદન, સુરદહિંગુલ, હડતાલ વગેરેને

૨ પ્રશ્નઃ—અપકાય કોને કહેવાય?

ઉત્તરઃ—કુવા, તળાવ, વાવ, વગેરેનું પાણી

૩ પ્રશ્નઃ—તેઉકાય કોને કહેવાય?

ઉત્તરઃ—અગ્નિ, દેવતા વગેરેને.

૪ પ્રશ્નઃ—વાયુકાય કોને કહેવાય?

ઉત્તરઃ—હવાને.

૫ પ્રશ્નઃ—વનસ્પતિકાય કોને કહેવાય?

ઉત્તરઃ—ઝાડ, પાન, ફુલ, ફળ, લીલોત્રી વગેરેને

૬ પ્રશ્નઃ—ત્રસકાય કોને કહેવાય?

ઉત્તરઃ—કીડા, માખી, મચ્છર; ગાય, ભેંસ, પશુ પક્ષી, સ્ત્રી, પુરૂષ, વગેરે હાલતા ચાલતા જીવો

સાધુને છકાય જીવની હિંસા નહિ કરવાનાં પચ્ચખા સર્વ પ્રકારે છે. જે દિવસથી તેઓએ છકાય જીવની હિં નહિ કરવાનાં પચ્ચખાણ કર્યાં ત્યારથી તેઓ અભયદાતા થયા એટલે બધા જીવોને પોતાના આત્મવત્ લેખી તેને ભય ઉપજાવવાના કાર્યથી નિવૃત્ત થયા, સુયગડાંગ સૂત્રમાં પણ કહ્યું છે કે સાધુ છકાયના જીવોના પિતા સમાન છે અને છકાય પુત્ર સમાન છે.

પ્રશ્નઃ—પંચેન્દ્રિય જીવને હણવામાં પાપ ઘણું હોય અને એકેન્દ્રિય આદિ અનંત જીવોનું બલિદાન આપવું પડતું હોય તો તેમાં ઓછું પાપ [illegible] કે નહિ?

ઉત્તરઃ—[illegible]

એવા પ્રકારનો ઉપદેશ ન જ આપી શકે. માટે શુદ્ધ આચાર વિચારવાળા જૈન સાધુને એવા પ્રકારનો ઉપદેશ આપવો છાજેજ નહિ.

પ્રશ્નઃ—કોઇ એમ કહે કે એકેન્દ્રિયની અપેક્ષાએ પંચેન્દ્રિયની પુન્યાઇ અનંતગણી વધારે છે તો પછી પંચેન્દ્રિયના પોષણ માટે એકેન્દ્રિયની હિંસા થાય તે કાર્યમાં સાધુ ધર્મ પ્રરૂપે તો શું વાંધો?

ઉત્તરઃ—એકેન્દ્રિય અને પંચેન્દ્રિયની પુન્યાઇમાં અનંત ગણો ફેર છે તે તેની ઇન્દ્રિઓની અપેક્ષા એ છે પરંતુ અસંખ્યાત પ્રદેશીજીવ જેવો મનુષ્યમાં છે તેવો જ કીડીમાં છે અને તેવો જ એકેન્દ્રિયમાં છે અને વેદના પણ જેવી મનુષ્યને મારવાથી થાય છે તેવીજ કીડીને થાય છે અને તેવી જ એકેન્દ્રિય વગેરે જીવોને થાય છે.

વેદના એકેન્દ્રિયથી માંડી પચેન્દ્રિય જીવોને સરખી થાય છે તે બાબતનો સૂત્રનો દાખલો કહે છે.

શ્રી આચારંગ સુત્રના પહેલા અધ્યયનના બીજા ઉદેશામાં શ્રી ગૌતમસ્વામીએ શ્રીમહાવીર ભગવાનને પૂછયું છે કે હે પ્રભુ! પૃથ્વીકાય જીવને આંખ, કાન, નાક, મોઢું કાંઇ નથી તેમજ સુખદુઃખનું જ્ઞાન પણ નથી ત્યારે એ જીવોને વેદના શી રીતે થતી હશે?

ભગવાને કહ્યું કે હે ગોતમ! આનાં ઉપર મનુષ્યનો દાખલો આપું, તે ધ્યાનપૂર્વક સાંભળ કોઇ એક પુરૂષ જન્મ્યો તે દિવસથી આંધળો હોય બહેરો હોય અને મુંગો હોય, તેને કોઇ બત્રીશ વરસનો જુવાન પુરૂષ પોતાના એક હાથમાં તલવાર અને બીજા હાથમાં ભાલો લઇને તે પુરૂષને હણે તો તેને વેદના થાય કે નહિ?" ત્યારે ગોતમસ્વામી બોલ્યા "હે ભગવાન! તેને અત્યંત વેદના થાય, પણ તે બીચારો જન્મનો આંધળો અને મુંગો હોવાથી કાંઇ બોલી શકે નહિ" ત્યારે ભગવાન બોલ્યા, "હે ગોતમ! તેવી જ રીતે એકેન્દ્રિય જીવોને આંખ, કાન, નાક, મોઢું વગેરે કાંઇ નથી. પરન્તુ વેદનાનો [illegible] આંધળા, બહેરા અને [illegible] મુંગા પંચેન્દ્રીય જીવને [illegible] વેદના [illegible] એકેન્દ્રિય જીવને [illegible]

વળી સાધુનું નામ છ કાયના પ્રતિપાળ છે તો પછી એકેન્દ્રિય મારી પંચેન્દ્રિયને પોષવામાં પુન્ય છે એવી પ્રરૂપણા કરવાથી છ કાય જીવના પ્રતિપાળનો જે દાવો ધરાવે છે તે ખોટો થઈ જાય છે. પછી તો તેનું નામ ફકત પંચેન્દ્રિય પ્રતિપાળ છે એમ કહેવાય અને છ કાય પ્રતિપાળનો જે દાવો છે તે રાખી શકે જ નહિ. તેમને છ કાય પ્રતિપાળનો દાવો ખરી રીતે રાખવો જ હોય તો કોઇપણ આરંભવાળાં કાર્યો કે જેમાં જીવહિંસા રહેલી છે તેમાં પુન્ય થાય છે એવી પ્રરૂપણા તેઓથી કરાય જ નહિ. એટલા માટે જ ભગવાને સાધુને જીવહિંસાનાં નવ કોટીએ પચ્ચખાણ કરવાનું ફરમાવેલ છે.

ઇતિ પ્રથમ મહાવ્રતની વ્યાખ્યા

બીજું મહાવ્રત

બીજા મહાવ્રતમાં સાધુને જાવજીવ સુધી નિર્વંદ્ય, સત્ય ભાષા બોલવી જોઇએ અને જૂઠું નહિ બોલવાના ઉપર મુજબ નવ કોટીએ પચ્ચખાણ હોય છે.

પ્રશ્ન:—ધર્મ ઠેકાણે સાધુથી જૂઠું બોલાય કે નહિ?

ઉત્તર:—ન જ બોલાય કારણ ધર્મ જેવા ઉત્તમ સ્થાનમાં જૂઠું બોલાય તો પછી સત્ય શું અધર્મને ઠેકાણે બોલાશે કે? જૂઠું તો

સંસારમાં અનેક ઠેકાણે બોલાય છે પણ ધર્મની બાબતમાં જૂઠું ન જ બોલાય.

પ્રશ્નઃ—કેટલાએક એમ કહે છે કે સાધુ, સાધ્વી. એક ગામથી બીજા ગામ જતા હોય અને મારગમાં એક પારધિ (શિકારી) સાધુને પૂછે કે આ રસ્તે તમે હરણને જતાં જોયું છે? તે વખતે હરણના જીવનીરક્ષાને માટે સાધુએ જૂઠું બોલવું કે હરણને આ રસ્તેથી જતાં જોયું નથી. આચારાંગ સૂત્રનો આશય લઈ આવા કામમાં જૂઠું બોલવામાં વાંધો નથી એમ કહે છે તે કેમ?

ઉત્તરઃ—એમ કહેનારા શાસ્ત્રના અર્થનો અનર્થ કરે છે આચારાંગ સૂત્રમાં તો એમ કહ્યું છે કે સાધુએ હરણને જોયું હોય તો મૌન રહેવું પણ જૂઠું તો નહિ કહેવું પારધિ (શીકારી) સાધુને બહુ આગ્રહ કરે તો [illegible] કે હરણને નથી જોયું એમ [illegible]

ગાથા ૧૨માં પણ એમ કહેલ છે કે સાધુને પોતા માટે અથવા બીજા માટે જૂઠું બોલવું કલ્પે નહિ. તે ગાથા ૧૨ લખીએ છીએ.

अप्पाणट्ठा परट्ठावा, कोहावा जइवा भया।
हिंसगं न मुसं बुया नो बिअन्नं वयावए॥

તો પછી હરણને માટે જૂઠું કેમ બોલાય ?

ઇતિ બીજું મહાવ્રત.

ત્રીજું મહાવ્રત

ત્રીજા મહાવ્રતમાં સાધુને ચોરી કરવાનાં પચ્ચખાણ ઉપર પ્રમાણે નવ કોટિએ સમજવાં.

પ્રશ્નઃ—ચોરી કેટલા પ્રકારની ?

ઉત્તરઃ—બે પ્રકારની સચેત અને અચેત વસ્તુની.

પ્રશ્નઃ—સચેત એટલે શું ?

ઉત્તરઃ—સચેત એટલે જીવ સહિત

પ્રશ્નઃ—અચેત એટલે શું ?

ઉત્તરઃ—નિર્જીવ, અચેતમાં આહાર, પાણી, વસ્ત્ર, પાતરાં, પુસ્તક વગેરે ધણીની આજ્ઞા વગર સાધુએ ગ્રહણ કરવાં નહિ. સચેતમાં શિષ્ય, શિષ્યણી કરવાં, તે પણ દીક્ષા લેવા વાળાના માતા પિતા આદિ કુટુંબીઓની આજ્ઞાથી,

વગર આજ્ઞાએ મુંડી પાડવાથી સચેતની ચોરી ગણાય. જો તેના ઘરવાળા આજ્ઞા આપતા હોય તોપણ દીક્ષા લેવાવાળાને નવતત્વનું જાણપણું, પ્રતિક્રમણ વગેરેનું જ્ઞાન તો ઓછામાં ઓછું જોઇએ જ. જેથી તે જીવ અજીવને ઓળખી શકે જીવ, અજીવને ઓળખ્યા વિના સંયમની ઓળખ નથી. શાખ, સૂત્ર દશવૈકાલિક, અધ્યયન ૪ ગાથા ૧૨ जो जीवेवि न याणइ, अजीवेवि न याणइ. जीवाजीवे अयाणंतो, कहं सो नाहिइ संजमं. [illegible] માટે જીવાદિક નવતત્વના જાણપણા વગર દીક્ષા આપે તો ભગવાનની આજ્ઞાની ચોરી કહેવાય

[illegible]

[illegible]

કહેવાય. માટે વૈરાગ્યની તપાસ કર્યા વગર દીક્ષા આપવી કલ્પે નહિ. વૈરાગ્યની કસોટીમાં પાસ થયા પછી તેની પ્રકૃતિ સંબંધી તપાસ કરવી કારણ કે બહુ ક્રોધી હોય તો જણા જણાથી લડે અને વિષયી હોય તો ગામે ગામ ભવાડા ઉઠે, અને તેથી જૈન શાસન નિંદાય, ઇત્યાદિક અનેક બાબતની તપાસ કર્યા પછી દીક્ષા આપવી તે સિવાય એમની એમ આપવાથી જીન આજ્ઞાની ચોરી લાગે અને ત્રીજું મહાવ્રત તૂટે.

ઇતિ ત્રીજું મહાવ્રત

મહાવ્રત ચોથું

ચોથા મહાવ્રતમાં સાધુને કુશિલનાં પચ્ચખાણ ઉપર પ્રમાણે નવ કોટિએ સમજવાં.

પ્રશ્ન:—કુશિલ કેટલા પ્રકારનાં?

ઉત્તર:—ત્રણ પ્રકારનાં દેવતા, દેવાંગના સંબંધી, મનુષ્ય મનુષ્યણી સંબંધી, તિર્યંચ તિર્યંચણી સંબંધી. આ ત્રણે પ્રકારનાં કુશિલ સેવવાનાં સાધુને સર્વ પ્રકારે ત્યાગ હોય છે.

પ્રશ્ન:—બ્રહ્મચારી સાધુ એકલી સ્ત્રી, અથવા એકલી સાધ્વીથી વાત કરી શકે કે નહિ?

ઉત્તરઃ—દશ વૈકાલિક સૂત્ર અધ્યયન ૮ ગાથા ૫૬ માં ભગવાને કહ્યું છે કે એકસો વરસની ડોશી જેના હાથ, પગ, નાક, કાન કાપેલાં હોય તે પણ બ્રહ્મચારી સાધુએ તે સ્ત્રીની એવી હાલતમાં પણ વાત કરવી નહિ.

પ્રશ્નઃ—તો પછી એકલી સ્ત્રી હોય અને બીજું કોઈ પણ ન હોય તો સાધુ વહોરી શકે કે નહિ?

ઉત્તરઃ—બીજી સ્ત્રી કે બીજો પુરૂષ કોઇપણ ન હોય તો સાધુને વહોરવું કલ્પે નહિ, કારણ કે બીજાઓને તેઓના વિષયમાં શંકા ઉપજે અને કોઇ પૂછે તો સાધુએ એમ કહેવું કે [illegible] એકલી છે માટે અમને વહોરવું કલ્પે નહિ.

પ્રશ્ન—[illegible] પડે કે નહિ?

ઉત્તર—[illegible]

પ્રશ્નઃ—કેટલાક સાધુ (નામધારી) એવી પ્રરૂપણા કરે છે કે શ્રાવકને "સદાર સંતોષીએ અવશેષં મેહુણં વિહં પચ્ચખામી" આ પ્રમાણેના ત્યાગ હોય છે તેમાં સદાર સંતોષવ્રત એ તેનો ગુણ છે અને તે આજ્ઞામાં છે. આ બરાબર છે?

ઉત્તરઃ—નહિં, સદારા છોડી બીજીના ત્યાગ કર્યો તે ગુણ છે. સદારા ભોગવવામાં તો પાપ છે. અવ્રત છે. જે કોઈ તેવી પ્રરૂપણા કરે છે તેનું ચોથુંવ્રત બીજે કરણે તૂટે છે.

ઇતિ ચોથું મહાવ્રત

પાંચમું મહાવ્રત

પાંચમાં મહાવ્રતમાં સાધુને નવજાતનો પરિગ્રહ. રાખવાનાં પચ્ચખાણ ઉપર પ્રમાણે નવ કોટિએ સમજવાં નવજાતના પરિગ્રહની વિસ્તારપૂર્વક વ્યાખ્યા.

નવજાતિના પરિગ્રહનાં નામઃ-હિરણ્ય, સુવર્ણ, ધન, ધાન્ય, ખેત્ર, વત્થુ, દ્વિપદ, ચોપદ, અને કુંભી ધાતુ.

(૧) હીરણ્યઃ-એટલે ચાંદી, રૂપિયા, નોટ વગેરે.

(૨) સુવર્ણઃ-એટલે સોનું, ગીની વગેરે.

સાધુએ પોતાના કામ માટે અથવા પરના કામ

માટે પોતાની પાસે રાખવું નહિ, બીજા પાસે રખાવવું નહિ અને રાખે તેને અનુમોદવું નહિ. મનથી, વચનથી અને કાયાથી.

પ્રશ્નઃ—સાધુ પોસ્ટ કાર્ડ, કવર, ટિકિટ વગેરે ટપાલ વહેવાર લખવા સારૂ રાખે કે નહિ?

ઉત્તરઃ—રાખવા કલ્પે નહિ. કારણ કે કાર્ડ, કવર, ટિકિટ વગેરે એક જાતની નોટની નોટજ છે. જેમ કાગળની કરન્સી નોટ ગવર્નમેન્ટના સિક્કાથી ચાલે છે તેમ કાર્ડ, કવર, ટિકિટ વગેરે ગવર્નમેન્ટના સિક્કાથી જ ચાલે છે.

પ્રશ્ન—[illegible] અથવા [illegible] ?

ઉત્તર—[illegible] ?

પ્ર[illegible] ?

ઉ[illegible]

કરનારનાં કાર્ડ કવરને રેલવે ગાડીમાં બેસાડવાંજ (મોકલવાંજ) પડે. સાધુને તેથી સ્વારી કરવાના જે ત્રણ કરણ અને ત્રણ જોગથી પચ્ચખાણ હોય તે તુટી જાય છે. (૩) ત્રીજું ગૃહસ્થીના હાથમાં આપીને કાર્ડ, કવર ટપાલના ભુંગળામાં નંખાવવાં પડે છે તેથી ગ્રહસ્થી પાસે કામ કરાવવા રૂપ જે ૨૮ (અઠ્ઠાવીસ)મું અણાચાર છે તે તેને લાગે. (૪) ચોથું ટપાલ વહેવાર કરનાર સાધુઓને ગ્રહસ્થી કરતાં વધારે ચિંતા અને ઉપાધિ ભોગવવી પડે છે એ દેખીતી વાત છે. આજે ગ્રહસ્થીને પાંચ કાગળો લખવા હોય તો ખરચના ભયથી તે ત્રણ કાગળથી ચલાવી લે છે પણ સાધુ મહારાજશ્રીને ટપાલ વહેવાર કરતાં કેટલા પૈસા ખરચાય છે તેની ચિંતા કરવાની હોતીજ નથી કારણ પોતાને તો દ્રવ્યોપાર્જન કરવાની ચિંતા છેજ નહિ. પૈસા ટકાનો આમાં જે ધુમાડો થાય છે તે તો ગ્રહસ્થીઓનેજ થાય છે. ગ્રહસ્થીને પાંચ કાગળમાં ચાલતું હોય તો ટપાલ વહેવાર કરનાર સાધુને ૧૫ (પંદર) કાગળ તો સહેજે જોઇએ કારણ ગ્રહસ્થને તો એમુકજ ઘરની સભાળ રાખવાની હોય પણ ટપાલ વહેવાર કરવાવાળા કહેવાતા સાધુ

મહારાજને તો ઘણાં ઠેકાણાંની સંભાળ રાખવી રહી. દાખલા તરીકે અમુક સાવકજીનો કાગળ નથી આવ્યો, માંદા હતા તેમને કેમ છે ને કેમ નહિ માટે તેમને એક કાગળ લખો. અમુક સાવકજી આવવાના હતા તે કેમ નથી આવ્યા માટે એક કાગળ તેમને લખો. અમુક લેખ છાપાં છપાવવાનાં હતાં તે હજુ બહાર કેમ નથી પડ્યાં માટે એક કાગળ ત્યાં લખો. અમુક લહીયા (લખનાર) પાસે સૂત્ર લખાવવનું કર્યું હતું તે હજી કેમ નથી લખ્યું એક કાગળ ત્યાં લખો. અમુક [illegible] લખાવવાની હતી પણ હજુ [illegible] [illegible]

ધારી સાધુ મહારાજને ટપાલ વહેવાર કરવો કલ્પે નહિ.

પ્રશ્નઃ—હિરણ્ય અને સુવર્ણ, (પરિગ્રહ)ના ત્યાગ થયા પછી છાપાં, ચોપડી કે હેન્ડબીલ છપાવવા સારૂ કે પુસ્તકો ભંડાર માટે એકઠાં કરવા સારૂ સાધુ ઉપદેશ દ્વારા રૂપિયા પૈસા એકઠા કરી કરાવી શકે કે નહિ?

ઉત્તરઃ—સાધુને કોઇપણ બાબત સારૂ પરિગ્રહ ભેગો કરાવવાનો આદેશ, ઉપદેશ આપવાનું કલ્પે નહિ. પછી છાપાં, ચોપડી કે હેન્ડબીલ ગમે તે બાબત હોય. છપાવવા સારૂ પરિગ્રહ ભેગો કરાવવાની બાબત તો દૂર રહી પણ સુ.સાધુને પોતાના પાંચ મહાવ્રતને હિસાબે તો છપાવવાનો આદેશ ઉપદેશ પણ આપવો કલ્પે નહિ. એટલુંજ નહિ પરંતુ પ્રુફ સુધારવા જેવું પણ કામ કલ્પે નહિ. તેમ છતાં જો કોઇ સાધુ નામ ધરાવી તે કરે તો તેનાં લીધેલાં પાંચ મહાવ્રતનો ભંગ થાય. ડાહ્યા હોય તે હૃદયથી વિચારી જોજો.

(૩) ધનઃ—ધનપરિગ્રહ એટલે બીજું ધન તો સાધુ પાસે શું હોય? વસ્ત્ર, પુસ્તક, પાતરાં વગેરે સાધુ જો મર્યાદા ઉપરાંત રાખે તો ધન પરિગ્રહનું પાપ

લાગે અને તેથી પાંચમું મહાવ્રત તુટે છે.

પ્રશ્નઃ—વસ્ત્ર, પુસ્તક, પાતરાં વગેરે રાખ
સાધુને માટે શાસ્ત્રમાં શું મર્યાદા છે
જેથી ધન પરિગ્રહનું પાપ તેઓને
લાગે અને સાધુનું મહાવ્રત કુશળ રહે

ઉત્તરઃ—વ્યવહાર સૂત્રના ૨ (બીજા) ઉદ્દે
ક્યું છે તેમજ આચારાંગ સૂત્રમાં પણ
છે કે એક સાધુને ત્રણ પછેડી રા
કલ્પે અને ત્રણ પાતરાં રાખવાં કલ્પે શા
આ મર્યાદા મુજબ રાખે તો સાધુને
પરિગ્રહનું પાપ લાગે નહિ અને
મહાવ્રત [illegible] કુશળ રહે, [illegible]
[illegible] છે, પરન્તુ [illegible]
[illegible]
[illegible] અને પરિગ્રહ [illegible]

પ્રશ્નઃ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

કારણુ કે મર્યાદા ઉપરાંત જે વસ્ત્ર, પુસ્તક, પાત્રાં ઈત્યાદીક રાખે તે પરિગ્રહધારી કહેવાય આથી પાંચમું મહાવ્રત તુટે વળી ઉપર બતાવ્યા મુજબ વસ્તુના કપાટ, પટારા ભરીને રાખી મૂકવામાં આવે તો દરરોજ તેનું પડીલેહણ થાય નહિં અને પડીલેહણ કર્યાં વગર થોડાં પણ વસ્ત્ર, પાતરાં વગેરે સાધુ રાખે તો નિસીત સૂત્રના બીજા ઉદ્દેશાના બોલ પ૯માં તેઓને લઘુ માસિક પ્રાયશ્ચિત કહેલ છે તે લાગે જ માટે જ સાધુને કપાટ, પટારા યા ભંડાર ભરીને વસ્ત્ર, પુસ્તક પાતરાં વગેરે રાખી મૂકવાં કલ્પે નહિ. રાખે તો ધનપરિગ્રહધારી કહેવાય અને ઉપર બતાવ્યા પ્રમાણે અનેક દોષ લાગે તેથી ચારિત્ર રહિત થાય.

(૪) ધાન્યઃ-એટલે અનાજ ઘઉં, ચણા વગેરે સાધુ તાના કામ માટે અથવા પારકાના કામ માટે રાખે હિ, બીજા પાસે રખાવે નહિ અને રાખતાને અનુમોદે હિ. મનથી, વચનથી અને કાયાથી.

(૫) ક્ષેત્રઃ-એટલે ખેતર વગેરે ઉઘાડી જમીન. ાધુ ઉઘાડી જમીન પોતાની કરી રાખે નહિ, બીજા ાસે રખાવે નહિ, રાખતાને અનુમોદે નહિ, મનથી, ચનથી અને કાયાથી.

પ્રશ્નઃ—સાધુને માટે વાડા બાંધ્યા હોય
સંડાસ (જાજરૂ) બાંધ્યા હોય તેમાં
ઠલે, માત્રે (લઘુનીતિ, વડીનીત) જાય કે

ઉત્તરઃ—સાધુને માટે વાડા અથવા સંડાસ
હોય તેમાં તેઓને ઠલે, માત્રે જવું
નહિ અને જો તેમાં જાય તો આ
ભગ મ.વ. માટેજ ભગવાને આ
સૂત્રના ૧૨ (બારમા) અધ્યયનના
ઉદ્દેશામાં કહ્યું છે કે જો ગામમાં ઠલે
જવાની પુરતી નિર્વાહ જગ્યા ન હો
સાધુએ સંથારું કરવું નહિ.

પ્રશ્ન—[illegible]

ઉત્તર—[illegible]

[illegible]

માટે ઉપાશ્રય કરાવવો જોઇએ. અને જે સાધુ એમ કહે તો તે સાધુને વત્થુ પરિગ્રહનું પાપ લાગે અને બીજા કરણે પાંચમું મહાવ્રત તુટે.

પ્રશ્નઃ—સાધુના ઉપદેશ વગર કોઇ ગૃહસ્થે પોતાની મેળે તેઓને માટે મકાન બંધાવ્યાં કે વેચાતાં લીધાં હોય તે કલ્પે કે નહિ?

ઉત્તરઃ—સાધુ માટે કોઇ ગૃહસ્થે ઉપાશ્રય બંધાવ્યો હોય અથવા વેચાતો લીધો હોય અથવા ભાડે રાખ્યો હોય અથવા સ્થાપિત રાખ્યો હોય (આ મકાન હંમેશાં મુનિ મહારાજ માટે છે અને એને બીજા કોઇ કામમાં વાપરવું નહિ) તો એવા પ્રકારનાં સ્થાનક મકાન અથવા ઉપાશ્રયમાં સાધુને ઉતરવું કલ્પે નહિ. અને જો કોઇ ઉતરે તો તેનાં પાંચ મહાવ્રતમાં વત્થુ પરિગ્રહ નામનું વ્રત ત્રીજે કરણે તુટે. કારણ કે સાધુ માટે બંધાવેલા સ્થાનકને તેઓ ભોગવે તો તેઓને અનુમોદવાની ક્રિયાનું પાપ લાગે.

વળી આધાકર્મી સ્થાનકનો દોષ આચારંગ સુત્રમાં લ છે તે સુત્ર શાખથી નીચે બતાવીએ છીએ.

સાધુ માટે છકાય જીવની હિંસા કરી મકાન બંધાવે

બદામનો શીરો બરફી વગેરે બનાવે નહિ કારણ ઘરનો માલ ફોકટ કોણ ગુમાવે. તેમ જ સાધુ પહેલાં જ કહી દે કે અમારે માટે સ્થાનક ઉપાશ્રય બંધાવશો નહિ કારણ કે અમને કલ્પે નહિ તેમ છતાં જો બંધાવશો તો તમારા ઘરનો માલ ગુમાવશો અને દુર્ગતિનાં ખાતાં બાંધશો આમ સાધુ ખુલ્લું કહે તોપછી કોઇપણ શ્રાવક પોતાનો માલ ગુમાવી પાપમાં ઉતરે નહિ પણ સાધુ પોતે અલ્પ પાપ, બહુ નિર્જરા દેખાડી ગામો ગામ સ્થાનક ઉપાશ્રયનો ઉપદેશ આપી ઉતારા કરાવે છે. એમ કરવાથી એક ઘરની મમતા છોડી અનેક ઘરની મમતા લાગે છે. તે કારણથી સાધુને નિયત કાયમી સ્થાનક-ઉપાશ્રય નજ જોઇએ. વખત પર હાટ, હવેલી, બંગલો ઓટલો જે સુજતું મળે તેમાં સાધુજીએ અપ્રતિબંધપણે રહેવું પણ સાધુને એકજ મકાનમાં ઉતરવાનો પ્રતિબંધ ન જ હોય. જો પ્રતિબંધ રાખે તો વત્યુ પરિગ્રહનું પાપ લાગે અને પાંચમું મહાવ્રત તુટે.

૭. દ્વિપદ પરિગ્રહ:—એટલે દાસ, દાસી, નોકર, ચાકર, વગેરે સાધુ રાખે નહિ, રખાવે નહિ અને

તેમ કોઇ પાસે વિદ્યા હોય ને તે આપે તો તેની પાસે ભણવું પણ સાધુ પગારદાર પંડિત રાખે નહિ રખાવે નહિ અને રાખે તેની પાસે ભણે તો દ્વિપદી પરિગ્રહનું પાપ લાગે. વળી પંડિતના પગારની સગવડ પણ કરવી પડે. આ હિસાબે બીજાને પરિગ્રહ રખાવે તેથી બીજે કરણે પાંચમું મહાવ્રત તૂટે.

૮ ચૌપદ પરિગ્રહઃ—એટલે ગાય, ભેંસ, ઘોડા, હાથી, બકરાં ઈત્યાદિક સાધુ પોતે રાખે નહિ, રખાવે નહિ, અને રાખતાં પ્રત્યે અનુમોદે નહિ. મનથી વચનથી અને કાયાથી,

પ્રશ્નઃ—સાધુ ગૃહસ્થને એમ કહે કે નહિ કે તમારે આટલી ગાયો, ભેંસો તો રાખવીજ જોઇએ?

ઉત્તરઃ—ગાય, ભેંસ ચૌપદ પરિગ્રહમાં છે તેને સાધુએ પોતે રાખવી છોડી અને પછી બીજાને રાખવાનો ઉપદેશ કરે તો બીજે કરણે ચૌપદ પરિગ્રહનુ પાપ લાગે અને પાંચમું મહાવ્રત તૂટે.

પ્રશ્નઃ—કેટલાએક એમ કહે છે કે આણંદ શ્રાવક ચાલીસ હજાર ગાયો રાખી હતી અને વીરપ્રભુએ રખાવી હતી તો તેમનું મહાવ્રત કેમ તૂટયું નહિ?

ઉત્તરઃ—આણંદ શ્રાવકે ચાલીસ હજાર ગાયો

ચશ્માં પહેરે કે નહિ?

ઉત્તરઃ—સાધુએ ચશ્માં રાખવાં નહિ કારણ કે પ્રશ્ન વ્યાકરણ સૂત્રના અધ્યયન ૧૦માં કહ્યું છે સાધુએ કાચ, પથ્થર, સોનું, રૂપું, પિત્તલ વગેરે રાખવું નહિ તો પછી ચશ્માં કેમ રખાય?

પ્રશ્નઃ—કોઇ કહે ચશ્માં તો જ્ઞાન ધ્યાનની વૃદ્ધિ માટે રાખીએ છીએ.

ઉત્તરઃ—ભગવાનની આજ્ઞા કુશળ રાખીને જ્ઞાન ધ્યાનની વૃદ્ધિ કરવામાં આવે, તો જ લેખામાં ગણાય, પણ આજ્ઞાનો ભંગ થાય તે કરણી લેખામાં નહિ અને જો ભગવાનની આજ્ઞા લોપી પાંચમું મહાવ્રત તોડીને ચશ્માં ચઢાવવામાં જ્ઞાન ધ્યાનની વૃદ્ધિ કોઇ વ્યકિત સમજતી હોય તો તેને ન્યાયે કોઈ સાધુને કાનમાં જખમ થયો હોય અને તેથી કાનમાં બહેરાશ વધીને ઓછું સંભળાતું હોય ત્યારે વ્યાખ્યાન આપવામાં અને પ્રશ્નોત્તર કરવામાં ઘણી અડચણ પડતી જાણી તે વખતે જ્ઞાન ધ્યાનના વધારાનો લાભ લઇ કાને બેટરી ચઢાવે તો પછી શું વાંધો! અને મોઢાનાં દાંત પડવાથી દાંતનું ચોકઠું ચઢાવે તો પછી શું વાંધો? દાંતનું ચોકઠું બેસાડવાથી સ્પષ્ટ ઉચ્ચારણ કરવામાં આવે અને લોકો સહેલાઇથી ધર્મ ઉપદેશ સમજવાનો લાભ

લેગો થયા પછી ખુશી પણ થાય કે આપણા ઉપદેશથી કેવું મઝાહનું ફંડ થયું. આમ કરવાથી પાંચમાં મહાંવ્રતમાં સાધુનાં બે કરણ તૂટયાં એ એ હિસાબે પાંચમુ મહાવ્રત તો ખલાસ થયું જ અને પરિગ્રહ છે ત્યાં આરંભ સમારંભ રહેલા છે. શાખ–સૂત્ર સુયગડાંગ. અધ્યયન–૧ ઉદ્દેશો–૧ ગાથા–૨. આ હિસાબે આરંભ, સમારંભ જે કાર્યમાં સમાયલાં હોય તે કાર્યનો સાધુ મુનિરાજ ઉપદેશ આપે તો તેનુ પહેલુ મહાવ્રત તુટે, બે મહાવ્રત ખલાસ થયાં પહેલુ અને પાંચમુ, પછી પૂછવાથી તે સાધુ કહે છે કે અમો પાંચ મહાવ્રતધારી છીએ એટલે જુઠું બોલ્યા કારણ કે પાંચમાંથી બે તો પહેલાં જ તોડી નાખ્યાં એ હિસાબે બીજું વ્રત પણ ખલાસ થયું. હવે જુઠું બોલવાની પ્રભુની આજ્ઞા નથી તે હિસાબે આજ્ઞાની ચોરી થઇ. એટલે ત્રીજું વ્રત પણ ખલાસ થયું. હવે ચોથા વ્રતની વાતકુશિલ બે પ્રકારનાં છેઃ એક તો સ્ત્રી પુરૂષના ભોગ સબંધી, બીજું આચાર કુશિલ, તે આરંભ અને પરિગ્રહની બાબતમાં આદેશ અને ઉપદેશ દ્વારા ભાગ લેવાય તે. આ કારણથી ચોથું મહાવ્રત તુટયું કારણ કે

લેગો થયા પછી ખુશી પણ થાય કે આપણા ઉપદેશથી કેવું મજાહનું ફંડ થયું. આમ કરવાથી પાંચમાં મહાવ્રતમાં સાધુનાં બે કરણ તૂટયાં એ એ હિસાબે પાંચમું મહાવ્રત તો ખલાસ થયું જ અને પરિગ્રહ છે ત્યાં આરંભ સમારંભ રહેલા છે. શાખ–સૂત્ર સુયગડાંગ. અધ્યયન–૧ ઉદ્દેશો–૧ ગાથા–૨. આ હિસાબે આરંભ, સમારંભ જે કાર્યમાં સમાયલાં હોય તે કાર્યનો સાધુ મુનિરાજ ઉપદેશ આપે તો તેનું પહેલું મહાવ્રત તુટે, બે મહાવ્રત ખલાસ થયાં પહેલું અને પાંચમું, પછી પૂછવાથી તે સાધુ કહે છે કે અમો પાંચ મહાવ્રતધારી છીએ એટલે જુઠું બોલ્યા કારણ કે પાંચમાંથી બે તો પહેલાં જ તોડી નાખ્યાં એ હિસાબે બીજું વ્રત પણ ખલાસ થયું. હવે જુઠું બોલવાની પ્રભુની આજ્ઞા નથી તે હિસાબે આજ્ઞાની ચોરી થઇ. એટલે ત્રીજું વ્રત પણ ખલાસ થયું. હવે ચોથા વ્રતની વાતકુશિલ બે પ્રકારનાં છેઃ એક તો સ્ત્રી પુરૂષના ભોગ સબંધી, બીજું આચાર કુશિલ, તે આરંભ અને પરિગ્રહની બાબતમાં આદેશ અને ઉપદેશ દ્વારા ભાગ લેવાય તે. આ કારણથી ચોથું મહાવ્રત તુટયું કારણ કે

બોલ કહે છે.

પ્રશ્નઃ—ઇરિયા સમિતિ એટલે શું?

ઉત્તરઃ—ઇરિયા સમિતિ એટલે પોતાની દેહ પ્રમાણે દ્રષ્ટિ મૂકી જોઇ જોઇને ચાલવું મારગમાં ચાલતાં, વાતો કરવી નહિ સબબ વાતો કરવાથી જોવામાં ધ્યાન રહે નહિ અને નીચું જોયા વગર દિવસે સાધુ જો ચાલે તો તે સાધુ છ કાયનો ઘાતક કહેવાય. અને રાત્રે દેહ ચિંતા ટાળવા માટે બહાર જવું પડે તો ચરવળાથી પુંજ્યા વગર પગ મૂકવો નહિ.

ઇતિ ઇરિયા સમિતિ

પ્રશ્નઃ—ભાષા સમિતિ એટલે શું?

ઉત્તરઃ—ભાષા સમિતિ એટલે સાધુએ નિર્વંધ સત્ય ભાષા બોલવી સાવધ ભાષા બોલવી નહિ એટલુંજ નહિ પરંતુ સત્ય હોવા છતાં સાવધ હોય તો તે પણ બોલવી નહિ.

(ગાથા)

ભાષા વિચારીને નિધવં બોલીએરે કર્કશ કઠોર મુળમત બોલરે

સાવધ ભાષા મતી બોલે સર્વારે મીઠો બોલતો પહેલાં તોલ રે.

શ્રી જીન ગણધર ગૌતમને કહે રે.

એમ કહેવું કલ્પે નહિ. સર્વને સરખો ધર્મ ઉપદેશ સાધુએ કરવો. આવી રીતની સમિતિ ઉપરથી શુદ્ધ સાધુ તરતજ ઓળખી શકાય.

ઇતિ ભાષા સમિતિ.

પ્રશ્નઃ—એષણા સમિતિ એટલે, શું ?

ઉત્તરઃ—એષણા સમિતિ એટલે, વસ્ત્ર, પાત્ર, આહાર પાણી દવા અને ઉતરવાની જગ્યા વગેરેની ચોખ્ખી રીતે. તપાસ કરવી તે. કારણ કે સાધુ માટે કોઇપણ વસ્તુ બનાવી હોય અથવા વેચાતી લાવ્યા હોય તો તેઓને ગ્રહણ કરવી કલ્પે નહિ કારણ કે એષણા સમિતિવંત સાધુએ બેતાલીસ દોષ અને બાવન અનાચાર ટાળી ઉપરોકત વસ્તુ લેવી તેમ કહેલ છે તે નીચે મુજબ છે. તે બેતાલીસ દોષ કયા કયા છે તેનાં નામ વિગત સાથે કહે છે.

શ્રાવકના જોગથી ૧૬ ઉદ્‌ગમના દોષ

૧. આધાકર્મી (અધોગતિમાં લઇ જતા દોષો) એટલે ખાસ સાધુ માટે આહાર, પાણી, વસ્ત્ર, પાત્રાં, પાટ, પાટલા, સ્થાનક ઉપાશ્રયાદિક ૧૪ પ્રકારની વસ્તુમાંની કોઇપણ વસ્તુ બનાવીને સાધુને આપે અને સાધુ ભોગવે

આપે અને તે લે તો દોષ લાગે.

સાધુને સામું આણીને આપે અને લે તો દોષ લાગે.

સાધુને બારણું ઉઘાડીને આપે અને સાધુ લે તો દોષ લાગે.

વસ્તુ ઉંચી નીચી હોય તે ઉતારતાં અજયણા થાય એવી જગ્યાએથી ઉતારીને સાધુને આપે અને સાધુ લે તો દોષ લાગે.

નિર્બળ એટલે નબળા પાસેથી છીનવીને વસ્તુ સાધુને આપે અને તે લે તો દોષ લાગે.

પારકી વસ્તુ ધણીને પુછયા વગર સાધુને આપે અને તે લે તો દોષ લાગે.

રાંધતી વખતે આંધણમાં સાધુ માટે વધારે ઓરે અથવા રાંધે અથવા નાંખે અને તે લે તો દોષ લાગે.

સાધુના યોગથી ૧૬ ઉત્પાદનના દોષ.

સાધુ ધાવની માફક બાળકને રમાડીને કોઇ વસ્તુ લે તો દોષ લાગે.

દુત્તીની માફક ગૃહસ્થીને સગા સંબંધી વગેરેના સમાચાર કહીને સાધુ કોઇ ચીજ યાચે તો દોષ લાગે.

નિમિત્ત વગેરે કહીને લે તો સાધુને દોષ લાગે.

ન્યાત જાત જણાવીને એટલે હું અમુક

દોષ લાગે.

સુભાગ્ય દુર્ભાગ્યપણું બતાવીને લે તો દોષ લાગે.

ગર્ભ પડાવીને લે તો દોષ લાગે.

સાધુ શ્રાવક બંનેના યોગથી એષણાના દસ દોષનાં નામો

શંકા સહિત લે તો દોષ લાગે.

સચેત (એટલે જીવ સહિત પૃથ્વી પાણી વગેરે)થી હાથ ખરડાયલો હોય તેવા પાસેથી લે તો દોષ લાગે.

સચેત ઉપર મૂકેલી વસ્તુ હોય તે વસ્તુ લે તો દોષ લાગે.

સચેતે કરી ઢાંકેલું હોય તે સાધુ લે તો દોષ લાગે.

સચેતનો સ્પર્શ થતો હોય એટલે અડકીને રહ્યું હોય અને તે લે તો દોષ લાગે.

આંધળા, પાંગળા* પાસેથી લે તો દોષ લાગે.

પૂરૂં ચસ પરણમ્યું ન હોય એટલે પુરૂં અચેત નહિ થયું હોય તે લે તો દોષ લાગે (કાચું પાકું)

સચેત, અચેત ભેગી વસ્તુ હોય તે લે તો દોષ લાગે.

અજયણા થાય તેમ નાખતાં નાખતાં દેઇપણ

રાત્રે આહાર, પાણી ભોગવે તો- અણુાચાર લાગે.
સ્નાન કરે એટલે નહાય તો અણુાચાર લાગે.
સુગંધી પદાર્થો, અત્તર, તેલ, ફૂલ આદિ ભોગવે તો અણુાચાર લાગે.
પુષ્પાદિકની માળા ભોગવે તો અણુાચાર લાગે.
વાયરો (પવન) લેવા માટે વિંઝણો અથવા પંખો વગેરે હલાવે તો અણુાચાર લાગે.
આહાર, પાણી, ભોજણુાદિક રાત્રે વાસી રાખે તો અણુાચાર લાગે.
ગૃહસ્થના વાસણુમાં જમે તો અણુાચાર લાગે.
રાજા રાજગાદીએ બેસે તે વખતનાં સરસ આહારાદિક રાજપિંડ ભોગવે તો અણુાચાર લાગે.
સદાવ્રત, દાનશાળા ધર્માદા વગેરેનાં આહાર પાણી દવા વગેરે કોઇપણુ વસ્તુ લે તો અણુાચાર લાગે.
શરીર પર તેલાદિ ચોળે તો અણુાચાર લાગે. (કારણુથી છૂટ)
દાંત પખાળે તો અણુાચાર લાગે. (કારણુથી છુટ)
ગૃહસ્થને સુખ શાતાદિક પૂછે તો અણુાચાર લાગે.
અરિસા એટલે કાચમાં મોઢું જુએ તો અણુાચાર લાગે.
જુગાર રમે તો અણુાચાર લાગે.
ચોપાટ, પાનાં વગેરે રમે તો અણુાચાર લાગે.
માથા ઉપર છત્રી રાખે તો અણુાચાર લાગે.

૩૧ રોગ થયો હોય ત્યારે ગૃહસ્થીનું શરણુ ઇચ્છે એટલે વૈયાવચ વગેરે ગૃહસ્થી પાસે કરાવવી ઇચ્છે તો અણાચાર લાગે.

૩૨. મૂળા (૩૩) આદુ (૩૪) શેરડીના કાચા કટકા (૩૫) કંદ (૩૬) મૂળ (૩૭) બીજ (૩૮) ફળ (૩૯) સંચળ (૪૦) સિંધવ (૪૧) કાચું મીઠું (૪૨) સમુદ્રનું મીઠું (૪૩) ખાડીનું મીઠું (૪૪) કાળુ મીઠું ઉપરોક્ત નંબર ૩૨ થી નંબર ૪૪ સુધીની વસ્તુ સચેત ભોગવે તો અણાચાર લાગે.

૪૫ ધૂપ કરે કરાવે તો અણાચાર લાગે.

૪૬ વગર કારણે જાણી જોઇને ઉલટી કરે તો અણાચાર લાગે.

૪૭ વગર કારણે ગુહ્ય પ્રદેશ, ધૂવે તો અણાચાર લાગે.

૪૮ વગર કારણે રેચ એટલે જુલાબ લે તો અણાચાર લાગે.

૪૯ વગર કારણે આંખમાં કાજળ, અંજન, સુરમો વગેરે આંજે તો અણાચાર લાગે.

૫૦ દાતણ કરે વા મસ વગેરેથી રંગે તો અણાચાર લાગે.

૫૧ તેલાદિક કરી શરીરનું મર્દન કરે તો અણાચાર લાગે.

૫૨ શરીરની શુશ્રૂષા કરે તો અણાચાર લાગે.

શુદ્ધ ગતિ ભગવાને બતાવી છે. શાખ સૂત્ર દશવૈકાલિક, અધ્યયન ૫, ઉદ્દેશો ૧ ગાથા ૧૦૦, શુદ્ધ ગતિના ઇચ્છક શુદ્ધ સાધુ શુદ્ધ નિર્દોષ આહાર પાણી લે અને સમજુ શ્રાવક તે જ મુજબ આપે અથવા વહેરાવે. કારણકે અશુદ્ધ આહારાદિક લેવાવાળા અને આપવાવાળા બન્નેને મહા દુઃખનાં કારણ પ્રભુજીએ બતાવ્યા છે.

પ્રથમ અશુદ્ધ આહાર લેવાવાળાની શું દશા થાય તે સૂત્ર શાખ સાથે નીચે લખીએ છીએ.

ઉતરાધ્યયન, અધ્યયન ૨૦, ગાથા ૪૭માં કહ્યું છે કે ઉદ્દેશિક એટલે સાધુનો ઉદ્દેશ રાખી બનાવેલું હોય તે, સાધુ માટે વેચાતી કોઇપણ વસ્તુ આણી હોય તે, નિત્ય પિંડ એટલે રોજ રોજ એક ઘરના આહાર પાણી લેવાં તે, ઇત્યાદિક દોષની અંદર કોઇપણ દોષવાળી વસ્તુ સાધુ ગ્રહણ કરે તો તે સાધુ અગ્નિની માફક સર્વભક્ષી છે. અને તે અહીંઆથી મરી દુર્ગતિમાં જાય છે.

દશવૈકાલિક, અધ્યયન ૬માં ૧૮ સ્થાનક સંયમથી ભ્રષ્ટ થવાનાં બતાવ્યાં છે. તેમાંનું ૧૩મું સ્થાનક એ છે કે આહાર ઉપાશ્રય, વસ્ત્ર, પાત્ર એ ચારે સાધુ માટે બનાવેલાં હોય અથવા વેચાતાં આણેલાં હોય તેને જે ગ્રહણ કરે તે સંયમથી ભ્રષ્ટ છે.

ભગવતી, શતક ૧ ઉદ્દેશો ૯, બોલ ૧૭માં કહ્યું છે કે આધા કર્મી એટલે સાધુ માટે ભાવ લેગા

બનાવેલી વસ્તુમાંથી યથાશકિત સંતોષ કરી ધ્યાનપૂર્વક વહોરાવવું અથવા આપવું તેમજ યાચવાવાળા સાધુએ વ્હોરતાં દરેક વખતે પૂછી સારી રીતે કરી લેવું. આનું નામ એષણા સમિતિ છે.

પ્રશ્નઃ—કોઇ ગામમાં શ્રાવકના બે ત્રણજ ઘર હોય ત્યાં દસ વીસ સાધુ વિહાર કરતાં કરતા આવ્યા તેવે અવસરે આધાકર્મી આહાર પાણી વહોરવાં અથવા ભોગવવાં કે નહિ ?

ઉત્તરઃ—પ્રથમ તો આવવાવાળા સાધુએ પહેલાંથી તપાસ કરી વિચારીને આવવું જોઇએ. ગામમાં કલ્પતી ગોચરીનાં ઘર થોડાં હોય તો બબ્બે ત્રણ ત્રણના સાથ કરી જુદા જુદા દિવસોએ આવવું પણ બધાંએ એકી સાથે આવવું નહિ. ધારો કે કોઇ કારણને લીધે આવવાનું થયું તો તે ગામવાળા ગ્રહસ્થોને પહેલાંથી જણાવી દેવું કે સાધુઓ માટે વધારે કાંઇ પણ બનાવવું નહિ કારણકે અમારે માટે બનાવેલી વસ્તુ વહોરવાના કે ભોગવવાના અમોને પચ્ચખાણ છે છતાં જો તમો બનાવશો તો તમારા ઘરનો માલ ગુમાવીને દુર્ગતિના અધિકારી થશો. આ મુજબના અશુદ્ધ આહાર વહોરાવવાનાં માઠાં ફળ પ્રથમ પ્રરૂપવાં એમ કહેવાથી કોઇ શ્રાવક

અને રાતે પુંજીને ગ્રહણ કરવાં મુકવાં પણ વગર જોયાં મૂકવાં નહિ. ઉંચેથી પટકવાં નહિ.

ઇતિઆદાન ભંડમત નીખેવણા સમિતિ

પ્રશ્ન પમો :—ઉચ્ચાર પાસવણ સમિતિ શટલે શું ?

ઉત્તર :—ઉચ્ચાર પાસવણ સમિતિ એટલે ઠલે માતરે જીવજંતુ, લીલોતરી વગરની જગ્યામાં નિર્વંઘ જવું અને પાછલા પહોરે બે ઘડી દિવસ બાકી રહે ત્યારે રાત્રિમાં પરઠવાને માટે જગ્યા પડીલેહી દિવસમાં એક વખત તડકો આવે એવી જગ્યામાં પરઠવું.

ઇતિ પાંચમી સમિતિની વ્યાખ્યા

પ્રશ્ન :—મન ગુપ્તિ એટલે શું ?

ઉત્તર :—મનગુપ્તિ એટલે સાવધ, સંસારિક કામમાંથી મન ગોપવીને એટલે રોકીને રાખવું પણ સંસારિક કામમાં મન પ્રવર્તાવવું નહિ તે મન ગુપ્તિ કહેવાય.

પ્રશ્ન:—વચન ગુપ્તિ એટલે શું ?

ઉત્તર:—વચન ગુપ્તિ એટલે સાવધ વચન ગોપવીને એટલે રોકીને રાખવું પણ સાવધ પાપકારી વચન સાધુ બોલે નહિ તે વચન ગુપ્તિ કહેવાય.

પ્રશ્ન:—કાય ગુપ્તિ એટલે શું ?

૨૦ મા શતકમાં પ્રભુએ ફરમાવ્યું છે કે એકવીશ હજાર વરસ સુધી માહરૂં તીર્થ ચાલશે. વળી ઉતરાધ્યયન સૂત્રના ૧૦માં અધ્યયનમાં કહ્યું છે તેનો ભાવાર્થ એ છે કે હે ગૌતમ! પાંચમા આરાના આત્માર્થી ભવ્ય જીવો હશે તે એમ કહેશે તે આ જીન મારગ ઘણા તીર્થંકર દેવોનો પ્રરૂપેલ છે માટે આપણે આ રસ્તે ચઢી અપ્રમાદપણે વિચરો એમ નકકી કરી ઘણા જીવો શુદ્ધ આચાર પાળી આત્મ કલ્યાણ કરશે. હવે આ ઉપર આપેલા દાખલા ઉપરથી ખુલ્લી રીતે સિદ્ધ થાય છે કે પાંચમા આરાના છેડા સુધી આત્માર્થી જીવો થશે અને શુદ્ધ સાધુપણું પાળશે. તો પછી એમ કેમ કહેવાય કે જમાનાને લીધે સંપૂર્ણ રીતનું સાધુપણું ન જ પળે. વાંચક! જમાનો તો અનાદિકાળથી બદલાતો રહે છે પણ તેને લીધે સાધુપણું પાળવામાં પ્રભુએ કાંઈ છુટ જુદી આપી નથી એટલે કે કાળઆદી મર્યાદા બાંધેલ નથી. વિચારીને જોવામાં આવે તો શાસ્ત્રકારે ઉલટી સખ્ત મર્યાદા બાંધી છે. જેમકે ચોથા આરામાં ૨૨ (બાવીસ) તીર્થંકરના સાધુઓને ૪ (ચાર) મહાવ્રત પાળવાનાં હતાં (સ્ત્રી ત્યાગ અને પરિગ્રહના ત્યાગને એકજ મહાવ્રતમાં ગણવામાં આવેલ) તેને બદલે મહાવીર પ્રભુએ પાંચ મહાવ્રત પાળવાનું ફરમાન કર્યું વળી બાવીશ તીર્થંકરના સાધુને પંચરણાં વસ્ત્ર ખપતાં હતાં તેને બદલે વીર પ્રભુએ એક શ્વેતવર્ણનાંજ વસ્ત્ર વાપરવાની સાધુને

લા આગલ હશે તે સાધુપણું સંપૂર્ણ રીતનું પાળશે નહીં અને એમ કહેશે તે સિવાય બીજા કોઇ કહેશે નહિ, કારણ કે પાંચમો આરો છે તે કાંઇ સાધુપણું પાળતો નથી. સંયમ પાળવાવાળો તો પોતાનો આત્મા છે. સાધુના શુદ્ધ ચારિત્ર પાળવાનાં પરિણામ અથવા ભાવ હોય તો આરો કાંઇ આડો આવે નહિ, પણ જેના આત્મામાં ચારિત્ર પાળવાના ભાવ જ ન હોય તેને તો આજના જમાનાનું નામ લઇ છુટા થવું અને શિથિલાચારી બનવુંએ એક બહુજ સહેલી વાત છે તેને માટે આ મદદકારી બહાનું છે. અને આ મુજબ પ્રરૂપવાથી હાલની કેટલીક ભોળી પ્રજા બિચારી માની પણ લે છે કે સાધુ મહારાજ ચારિત્ર પાળવામાં ઢીલા ચાલે છે તે કાંઇ સાધુ મહારાજનો દોષ નથી પણ આ જમાનોજ એવો છે. પરંતુ આ બાબતમાં ન્યાયપૂર્વક ડહાપણથી વિચારવામાં આવે તો નહિ. પાળવાવાલા માટે જમાનો બિચારો શું કરે? શુદ્ધ ચારિત્ર નહિ પાળવાવાળાઓએ તો તીર્થંકરોની હયાતીમાં પણ શિથિલપણું ચલાવ્યું છે તેના દાખલા નીચે મુજબ છે.

(૧) શ્રી આદિનાથ ભગવાનના કેટલાએક સાધુઓ શરૂઆતમાં આહાર પાણી ન મલવાથી શિથિલાચારી બની ધર્મ પતીત થયા હતા.

(૨) શ્રી પાર્શ્વનાથ ભગવાનની (૨૦૬) સાધ્વી (આર્યા) સાધુપણામાં હાથ પગ વસ્ત્રાદિ ધોવાનો અનેક દોષ

તેના સાધુઓ જેમ શુદ્ધ ચારિત્ર પાળતા હતા તેમ અત્યારે પણ સારી રીતે પાળે છેજ.

પૂર્વે વર્ણવ્યા તે તેર બોલ સંપૂર્ણપણે પાળવાવાળા વર્તમાનમાં સાધુઓ શોધવાથી નજરે આવે તેમ છે અને તેઓને જોવાથી અગર મળવાથી નિશ્ચય થાય છે કે આજના જમાનામાં પણ શાસ્ત્રોક્ત પ્રમાણે પાળવાવાળા સાધુઓ છેજ. જેમ શાસ્ત્રમાં ફરમાવેલ છે કે એક સાધુને મુખ્ય કરી એટલે એકને ગુરૂ માની સાધુએ વિચરવું તેજ પ્રમાણે તેરાપંથી સમાજમાં વર્તમાનમાં આશરે ૫૩૪ સાધુ સાધ્વી છે તે બધા પૂજ્ય મહારાજાધિરાજ શ્રી તુલસી રામજી સ્વામીને ગુરૂ માનીને વિચરે છે તેમની આજ્ઞા સિવાય કોઇ પણ સાધુ સાધ્વી કોઈ પણ ઠેકાણે ચોમાસું કરી શકે નહિ. શેષકાળ રહી શકે નહિ, દીક્ષા આપી શકે નહિ, ચેલા ચેલી પોતપોતાને નામે કરવાના બધા સાધુ સાધ્વીઓને પચ્ચખાણ હોય છે, સાધુને સારૂ સ્થાનક, ઊપાશ્રય કાયમના સ્થાપિત રાખ્યા હોય અથવા વેચાતા લીધા હોય અથવા બંધાવ્યા હોય તેમાં આ સાધુને ઊતરવાના પચ્ચખાણ હોય છે. પુસ્તક, પાનાંનાં ભંડારો કરી કે રાખી શકાય નહિ. જે હોય તે પોત પોતાની પાસેજ સાથે રાખવાં અને તે પણ વર્તમાન આચાર્યની નિશ્રાયે. પોતપોતાની માલિકી કરીને રાખવાના પચ્ચખાણ હોય છે. ચોમાસું ઊતર્યા પછી દરેક સાધુ સાધ્વી જે દિશામાં આચાર્ય ગુરૂ

વામાં આવે છે. ડાહ્યા હોય તે ખાત્રી કરી જોશે.

પ્રશ્ન:—કેટલાક કહે છે કે કે ઉપરોકત તેર બોલ પાળે છે કે નહિ તેની ખાત્રી કરીને શું કરવું છે? જેણે ઘરબાર, બાયડી, છોકરાં, માતા પિતા બધાને છોડયાં તેઓ તો આપણા કરતાં સારાજ છે, પછી ચારિત્ર પાળે યા નહિ તેનું તે જાણે.

ઉત્તર:—ગુરૂતત્વની ખાત્રી કર્યા વગર અને તેને સમજ્યા વગર કોઇનો છૂટકો જ નથી કારણ કે સુગુરૂ વગર જ્ઞાન મળતું નથી. ગુરૂ જો શુદ્ધ ચારિત્રવાન દરેક રીતે હોય તો તેઓ દેવનું સ્વરૂપ શુદ્ધ સમજાવે. કે વિતરાગ પ્રભુ રાગ દ્વેષને જીતવાવાળા, ને કલ્યાણકારી દેવ છે. પાંચ મહાવ્રત, પાંચ સમિતિ, અને ત્રણ ગુપ્તિ ખરીરીતે પાળે તેજ કલ્યાણકારીનિગ્રંથ ગુરૂ છે. કેવળી પ્રરૂપીત અહિંસામય કલ્યાણકરી તે ધર્મ છે. શાસ્રોકત ફરમાન મુજબ પાળવાવાળા ગુરૂ જે હોય તેજ ઉપર બતાવ્યા પ્રમાણે દેવ, ગુરૂ અને ધર્મ એ ત્રણે તત્વનું સ્વરૂપ શુદ્ધ રીતે સમજાવે અને તેથી જ માણસો પોતાનું આત્મકલ્યાણ સારી રીતે કરી શકે અને

કે બે ઘડીની સામાયિક ભાંગવાવાળો, ખુલ્લા ગૃહસ્થ કરતાં ઘણો જ નરસો ગણાય. તો પછી સાધુને તો જીંદગીની સામાયિકનાં પચ્ચખાણ હોય છે, તે. પચ્ચખાણને ભાંગવાવાળા તો ગૃહસ્થ કરતાં સારા શી રીતે હોઇ શકે! ન જ થઇ શકે સારાને બદલે સાધારણ રીતે ઠગારા તો કહી શકાય અને એવાને જો સારા માની ધર્મ ગુરૂ સમજે તેને ભગવાને મિથ્યાત્વી કહ્યા છે. શાખ,—સુત્ર, ઠાણાંગ ઠાણાં ૧૦માં એમ જણાવેલ છે કે અસાધુને સાધુ સરધે તો મિથ્યાત્વ લાગે માટે ફકત વેષ જોઇને સારા ગુરૂ તરીકે માનવા નહિ. વિતરાગનાં ફરમાન મુજબનું સાધુપણું પાળે છે કે નહિ તે બાબતની પ્રથમ તપાસ કરવી, નહિ પાળે તેની કરણી તે જાણે એમ કહીને વેષધારીને ગુરૂ માનવા નહિ.

જેમ સંસારમાં કુંભારને ત્યાંથી તાવડી ખરીદ કરવી હોય ત્યારે તેને ઘણું કરીને બે ત્રણ વખત ટકોરાથી વગાડી લેવામાં આવે છે પણ ફુટેલી જાણી જોઇને કોઇ લે નહિ, તે મુજબ ડાહ્યા અને સમજુ માણસોએ ધર્મગુરૂની બાબતમાં પણ પરીક્ષા કરવી, કે આ સાધુની શ્રધા, આચાર, શાસ્ત્રોક્ત પ્રમાણે અખંડ છે કે કેમ! જો અખંડ રીતે પાળવાવાળા હોય તો તે ગુરૂ છે, પણ જો તે ચારિત્ર અખંડ પાળવાવાળા ન હોય અને માત્ર ફુટેલી તાવડી જેવા

માણસ મહાવ્રત નહિ પાળનાર સાધુઓને ગુરૂ તરીકે ન જ માને તેમ છતાં તેઓને જો કોઈ એકાંત પક્ષ તાણી ગુરૂ તરીકે માનવા મૂકે નહિ તો તે વ્યકિતને શાસ્ત્ર હિસાબે અભિગ્રહિક મિથ્યાત્વ લાગે (અભિગ્રહિક (મિથ્યાત્વ એટલે ખોટા જાણે તો પણ લીધેલી ટેક મૂકે નહિ.) આત્માર્થી હોય તે વિચારી જોશો. વળી શસ્રોકત પ્રમાણે નહિ પાળવા-વાળા સાધુને માત્ર બાપદાદાએ ગુરૂ તરીકે માન્ય કરેલ હોવાથી દીકરાએ તેને જ માનવા જોઇએ તેવા મંતવ્યને લઈ બીજા સુ સાધુને ગુરૂ તરીકે નહી ધારવા અને ગુરૂ તત્ત્વ નહિ સમજવું એવી વાત પણ ધર્મ મારગમાં અઘટિત છે. કારણ કે કોઈના બાપદાદાએ ગો-શાળા જેવા પાંખડીને ગુરૂ માન્યા હોય અને તેનાં કરતાં દીકરાને મહાવીરપ્રભુ સારા લાગે તો ગુરૂ તરીકે તેને નહિ માનવા એમ બને નહિ. દીકરો પોતાના કલ્યાણ સારૂ ખુશીથી માની શકે છે. અને તેમાં જરાયે વાંધો નથી, સબબ દેવ, ગુરૂ, ધર્મ એ ત્રણે તત્ત્વ સૌને માટે સ્વતંત્ર છે.

પોતપોતાની આત્મા સોંપી ભરે અને જે સારૂં લાગે તે સ્વીકારી શકે છે. સ્વઆત્મ-

શ્રી ૧૧

પારણાની ઢાલ;

(દોહરા)

કરણ જોગને ઓળખ્યા, લાગે જીન મત છાપ;
ત્યારે ત્યાગ ભોગ બેઉ જુદા, સમજે આપોઆપ. ॥૧॥
પ્રથમ કરણ પોતે કરે, કરાવ્યા બીજો જાણ;
અનુમોદ્યાં ત્રીજે કરણ, સમજો ચતુર સુજાણ. ॥૨॥
પ્રથમ મન બીજે વચન, ત્રીજે કાયા જોગ;
સારા નરસા છે ત્રણે સમજો કહે ઉપયોગ, ॥૩॥
ત્યાગ મારગને ઉપરે, જો લગે કરણને જોગ;
તો ધર્મ પુન્ય બેઉ હુવે, કટે કર્મનો રોગ. ॥૪॥
ભોગ મારગને ઉપરે, જો કરણ જોગ જુટ જાય;
તો ભોગ વધે ઇંદ્રિયાં તણો, ધર્મ પૂણ્ય નહિ થાય. ॥૫॥
આ કરણ જોગ ચાવી થકી, બધા તાળાં ખુલ જાય;
સમજે ચાવી જે ચતુર, મિથ્યા મતિ ગુંચવાય. ॥૬॥

॥ ઢાલ ॥

આ અનુકંપા જીન આજ્ઞામેં "એદેશી"

ચોવીસ લાખ લીલોતરીની જાતિ,
તેને ત્યાગ્યા વગર લાગે પાપ પીછાણો;
સમજુ શ્રાવક પાપ શું શંકે જન,
યથાશક્તિ બાંધે પ્રમાણો,
ઓ ત્યાગ વધારો છે મોક્ષનો
મારગ. આંકડી. ॥૧॥

આપવા વાળાને જે અનુમોદે,
તે ત્રીજે કરણે ભોગનો ભાગીદારો.
ઓ ભોગ વધારો. ॥૬॥

વળી બીજો દાખલો ત્યાગ ભોગનો,
એક ગ્રહસ્થને આવ્યો વૈરાગ સારો;
તે ચોમાસે રાત્રિ ભોજન ત્યાગ્યો,
એ પહેલે કરણે થયો ત્યાગ વધારો.
ઓ ત્યાગ વધારો છે મોક્ષનો મારગ. ॥૭॥

ઉપદેશ આપી બીજાને છોડાવ્યો,
તે બીજે કરણે થયો લાભ પ્રસિદ્ધો;
તિણ ત્યાગી વૈરાગીને જે અનુમોદે,
તે ત્રીજે કરણે લાભ સેહજેહી લીધો.
ઓ ત્યાગ વધારો. ॥૮॥

હવે દિવસે જમવો રાખ્યો છે તેને,
ભોગ મારગ પહેલે કરણે કહી જે;
શરીર સારૂ આરંભ કરવો પડે છે,
પણ ધર્મ તો ત્યાગ છે તેહમાં ગણી જે.
ઓ ભોગ વધારો છે સંસાર મારગ. ॥૯॥

કેટલાએક બાલ અજ્ઞાની એમ બોલે,
ખાવો પીવો એમાં શેનો છે દોષે;
તે ત્યાગ ભોગ સું છે ઓલખ્યો નાહિ,
ખાઈ ખાઈ પણ જેન દેહિને પોષે.
ઓ ભોગ વધારો. ॥૧૦॥

તે ભોગ મારગ સંસારનો સાધ્યો.
એ ભોગ વધારો છે સંસાર મારગ. ॥૧૫॥
વળી ઉપવાસ પારણો ત્યાગ ભોગનો,
ન્યાય સાંભલને નિર્ણય કીજ્યો;
લીલોતરી રાત્રિ ભોજન જેમ જ,
કરણુ જોગથી ઓલખ લીજ્યો. એ ભોગ ॥૧૬॥
પોતે ઉપવાસ કર્યો એક શ્રાવક,
તે પહેલે કરણે થયો ત્યાગ વધારો;
ચ્યારૂં આહારના ત્યાગ કર્યાં,
જબ રોક દીધા નિજ આશ્રવદ્વારો.
એ ત્યાગ વધારો છે મોક્ષનો મારગ ॥૧૭॥
ઉપદેશ આપી બીજા પુરૂષને,
તેને કર્મકાટણ ઉપવાસ કરાવ્યો;
તે ત્યાગ વધારી કરી આતમ શાતા,
એ બીજે કારણે લાભ કમાવ્યો.
એ ત્યાગ વધારો. ॥૧૮॥
જે તપસ્યાવાલાને ખૂબ વખાણ્યો,
ધન્ય ધન્ય સફળ કર્યો અવતારો;
તે અનુમોદવારૂપ ત્રીજે કરણે,
ત્યાગ પ્રશંસાનો લાભ અપરો.
એ ત્યાગ વધારો. ॥૧૯॥
હવે ઉપાસવાળો પારણા સારૂ,
બીજે દિવસ કર્યો આરંભ કુટો,
પછી પચ્ચખાણુ પાળી ખાવા બેઠો,

અનકંપાભોગમેં દ્રિબ્ય વ્યાપારે જૂઠો
એ ભોગ વધારે. ॥૨૦॥

પોતાનો પારહો પહેને કરવું,
તો બીજાને બીજે કરવું અરેહું;
એ ભોગ વધારે પાપરો લિખે,
ભોગ મેં ધર્મ કહેને અણવ્યો.
એ ભોગ વધારે. ॥૨૧॥

પારહો કરે કરાવે તેહને કેઈ,
અનુમોદે કહે સારો દીધો;
તે બીજે કરવો ભોગ વધવ્યો,
એ કરવુ જેમનો છે લેખો ગીધો.
એ ભોગ વધારે ॥૨૨॥

પોત પોતાને ઘેર તેડી લે જાવે,
જમે જમાડે સંસર વ્યવહારો,
પિણ તિણમાંહે ધર્મ ન સમજે,
શ્રાવક સમજે બીજો આશ્રવદ્વારો.
એ ભોગ વધારે.

એમ ત્યાગ ભોગનો ખુલાસો સાભળ,
કેઈ મોહ કર્મ વસ ઊલટી તાણ;
અસાધ કહે પારહો નહિ કરાવણ,
એહવા આરોપ મૂકે જાણ જાણ.
એ ભોગ વધારે. ॥૨૪॥

ભેળ ભોળાભાઇ એમ ન સમજે,

ના રાંડયાં લાગે અસંયમ કર્મો;
દેખ ભિખારી વહોરેશું નહિ,
તો ના કહ્યા ક્યાં 'રહ્યો' સાધુ ધર્મો.
એ ભોગ વધારો ॥૨૫॥

સાધુ તો ઉપદેશ આપી જીવોને,
ત્યાગ ને ભોગનો મારગ સમજાવે;
ભોગ વધારામાં મોહ વશ માણી,
ધર્મ સમજે તે કુબુદ્ધિ છોડવે.
એ ભોગ વધારો. ॥૨૬॥

ઉદ્દેશ આપી ઉપવાસ કરાવ્યો,
તે બીજે કરણે થઇ ત્યાગ દલાલી;
તિણ ત્યાગ દલાલી મેં ધર્મ કહ્યો પ્રભુ,
પણ ભોગની વાત સૂત્રમેં ન ચાલી.
એ ભોગ વધારો ॥૨૭॥

કુગુરૂ ત્યાગને ભોગ બેઉ મેં,
કેવો મજાના ધર્મ બતાવ્યો;
પિણ સમજુ માણસ પાધરો સમજે,
બેઉ મેં ધર્મ થાયે કિણ ન્યાયે.
એ ભોગ વધારો. ॥૨૮॥

પારણામાં જો ધર્મ થાવે તો,
ઉપવાસ કરી કોણ ભુખ્યા મરશે;
પૈસાવાળો વગર હાથા હલે,
પારણાં કરાવી હરાવીને તરશે.
એ ભોગ વધારો ॥૨૯॥

જગ મોહી લોકમાં જિનવચન પૂરે

એ ભોગ વધારો. ॥૨૦॥

પોતાનો પારણો પહેલો કરવું,
તો બીજાનો બીજે કરવું જાણ્યું;
એ ભોગ વધારો પાપે લિગે,
ભોગ મેં ધર્મ કહેતો અભાગ્યો.

એ ભોગ વધારો. ॥૨૧॥

પારણો કરે કરાવે તેહને કેઇ,
અનુમોદે કહે સારો દીપો;
તે ત્રીજે કરણે ભોગ વખાણ્યો,
એ કરણ જોગનો છે લેખો રીપો.

એ ભોગ વધારો ॥૨૨॥

પોત પોતાને પેર તેડી તે જાવે,
જમે જમાડે સંસાર વ્યવહારો,
પિણ તિણમાંહે ધર્મ ન સમજે,
શ્રાવક સમજે બીજો આસ્ત્રવદ્વારો.

એ ભોગ વધારો.

એમ ત્યાગ ભોગનો ખુલાસો સાંભળ,
કેઇ મોહ કર્મ વસ ઊલટી તાણ;
અસાધ કહે પારણો નહિ કરાવણ,
એહવા આરોપ મૂકે જાંણ જાંણ.

એ ભોગ વધારો. ॥૨૪॥

પણ ભોળાભાઈ એમ ન સમજે,

ના દીઠયાં લાગે અંતરાય ! કમી;
દેખ ભિખારી વહોરેજ નહિં,
તો ના કહ્યા કયાં રહ્યો સાધુ ધર્મી.
એ ભોગ વધારો ॥૨૫॥

સાધુ તો ઉપદેશ આપી જીવોને,
ત્યાગ ને ભોગનો મારગ સમજાવે;
ભોગ વધારામાં મોહ વશ પ્રાણી,
ધર્મ સમજે તે કુબુદ્ધિ છોડાવે.
એ ભોગ વધારો. ॥૨૬॥

ઉદ્દેશ આપી ઉપવાસ કરાવ્યો,
તે બીજે કરશે થઇ ત્યાગ દલાલી;
તિણ ત્યાગ દલાલી મે' ધર્મ કહ્યો પ્રભુ,
પણ ભોગની વાત સૂત્રમે' ન ચાલી.
એ ભોગ વધારો ॥૨૭॥

કુગુરૂ ત્યાગને ભોગ બેઉ મેં,
કેવો ગજાના ધર્મ બતાવ્યો;
પિણ સમજુ માણસ પાધરો સમજે,
બેઉ મે' ધર્મ થાયે કિણ ન્યાયે.
એ ભોગ વધારો. ॥૨૮॥

પારણામાં જો ધર્મ થાવે તો,
ઉપવાસ કરી કોણ ભુખ્યા મરશે;
પૈસાવાળો વગર દાયા કરે,
પારણાં કરાવી કરાવીને તરસે.
એ ભોગ વધારો ॥૨૯॥

ગરીબ તો પારણું કાંઈ કરાવે,
રોટલીના ફાંફાં પોતાને હોય;
ઈવું જાણે તો નિર્ધન રખડે,
પૈસાવાળો જાણે સ્વર્ગમાં મોજ.
એ લોભ વધારો. ॥૩૦॥

આમ જિનરાજના મારગ માંહિ,
પક્ષપાત નથી રાખી કોય;
માટે જ ત્યાગમાં ધર્મ પ્રરૂપ્યો,
ગરીબ ભાગ્યવાન કરે તેને હોય.
એ ત્યાગ વધારો. ॥૩૧॥

કેટલાક ઉર સમજ્યા વિણ બોલે,
એ પારણે કરાય શાતા વપરાઈ;
તેણ શાતાનો ધર્મ થયો છે,
મ્હેં ખટરસથી પોષ્યો સાધર્મી ભાઈ.
આ પુદગલ શાતા સંસારનો મારગ. ॥૩૨॥

ઈણરો ઉત્તર આપું સીધો,
આહક બુદ્ધિથી ન્યાય વિચારો;
શાતા થઈ તે પધરી દીસે,
પણ શાતાના ભેદ છે બે પ્રકારો.
આ પુદગલ શાતા. ॥૩૩॥

ઉપવાસ કરે કરાવે તેહથી તો,
આતમ શાતા થતી જાણો;
પારણામાં થઈ પુદગલ શાતા,
આમ બે શાતાના ભેદ પિછાણો.
આ પુદગલ શાતા. ॥૩૪॥

કોઈ માણુસ ઉપવાસ કર્યો તે વખતે,
પુદગલને તો થઈ પરમ અશાતા;
ફુલ જેમ આ કાયા કુમલાઈથી,
ગરમી ચઢી માથે ચક્કર આતા.
આ પુદગલ શાતા. ॥૩૫॥
જબ આતમાથી ભિન્ન સમજી કાયા,
સમભાવ રાખી કર્મ ખપાયા;
તરે આતમ શાતા થઈ મજાહની,
ઉપવાસથી ફલ એહવા પાયા.
આ આતમ શાતા મુક્તિનો મારગ. ॥૩૬॥
બીજે દહાડે થયો પારણો જબ,
સુસ્તી મટી કાયા દીસે મઝાની;
આ પુદગલ શાતા થઈ પારણાને,
આને આતમ શાતા કેઈ મોહવશ માની.
આ પુદગલ શાતા. ॥૩૭॥
આત્માને તો થઈ ઉલટી અશાતા,
જો જ્ઞાનદૃષ્ટિથી કોઈ જોય વિચારે;
આ પુદગલ સારૂ કરવો પડ્યો આરંભ,
જબ જીવ થયો કર્મોથી ભારે,
આ પુદગલ શાતા. ॥૩૮॥
ઉપવાસ કરાય ને કર્મ ખપાયા,
જબ તો ચેતાને થઈ આતમ શાતા;
પારણાથી કરી પુદગલ શાતા,
જબ જીવને તો થઈ ઉલટી અશાતા.
આ પુદગલ શાતા. ॥

જે પારણાની શાસ્ત્રોમાં મનાઈ કરી તે,
ઉપવાસમાં કહેતાં પણ પાપ;
કારણ કે તપસ્યાથી પુદગલ અશાતા,
એ પ્રશ્ન પુછ્યા કુગુરુ રહે ચુપચાપ
આ પુદગલ શાતા. ॥૪૦॥

કંઈ પારણો પારણો કરે સદા બોલતા,
પણ પારણાનો અર્થ સમજે ન કોય;
પચ્ચખાણ પુરા થયા પાછે પળાવે,
તેહનો નામ છે પારણો જોય.
ઓ લોગ વધારો. ॥૪૧॥

પચ્ચખાણ કરે કરાવે એક માણસ.
બીજો પચ્ચખાણ માટે પઢાવે;
કહો બેઉમાં જીન આજ્ઞા કોણ પાળી,
સમજુ માણસ ન્યાય મિલાવે.
ઓ લોગ વધારો. ॥૪૨॥

વળી પારણાના ભેદ અનેક છે,
સાંભળજ્યો ભવિ ચિત્ત લગાયો;
ઉપવાસનો પચ્ચખાણ પાળી જમે તે,
ઉપવાસનો પારણો કહેવાયો.
ઓ લોગ વધારો. ॥૪૩॥

એમ જ કોઇને રાત્રિ ચોવિહાર જ,
સૂર્ય ઉગ્યે ખાવે પચ્ચખાણ પાળી;
તે ચોવિહારનો પારણો કહીજે,
સમજેજી સમજો ન્યાય વિચારી.
ઓ લોગ વધારો. ॥૪૪॥

કોઇ એક મહિના સુધી લીલોતરીના,
પચ્ચખાણ કીયા દિલ સમતા ધારી;
બીજે મહિને આવે પચ્ચખાણ પાળીને,
એ પણ પારણો કહીએ ભારી.
ઓ ભોગ વધારો. ॥૪૫॥

ઉપવાસ લીલોતરી ને વળી રાત્રિનો,
ઇત્યાદિક પારણો વિવિધ પ્રકારી;
કહો કયા પારણામેં આપે જીન આજ્ઞા,
ઉત્તર આપો શોચ વિચારી.
ઓ ભોગ વધારો. ॥૪૬॥

એમ પ્રશ્ન પુછયાનો જવાબ ના આવે,
જબ ટેક રાખણ કુહેતુ લગાવે;
કહે પારણો કરાવતે કરાવતે કોઇ વખતે,
તીર્થંકરનો જીવ જમીં જાવે.
ઓ ભોગ વધારો. ॥૪૭॥

તો જમાડણવાલો તીર્થંકર ગોત્ર બાંધે,
એહવો હીંસાધર્મી વાક્ષ બતાવે;
એમ અલ્પ પાપને બહુ નિર્જરા,
કહી કહી આડંબર ધર્મ ચલાવે.
ઓ ભોગ. ॥૪૮॥

પણ એટલો ભેદ ન સમજે,
ભોલા જો દ્રવ્ય તીર્થંકર જમ્યા લાગે ધર્મ
તો દ્રવ્ય તિર્થંકર જીવ જો ખાધાને આવે.
તો કેટલો મોટો બાંધશે પાપ કર્મ.
ઓ ભોગ. ॥૪૯॥

નિજરી વિમલ વિચાર શુદ્ધ આંખનો,
ગતાગતથી એમ વિચારો;
પૃથ્વી પાણી વનસ્પતિ માંહી,
દ્રવ્ય કેવળીના જીવ છે પારો.
ઓ લોગ. ॥૫૦॥

તે જીવ જો ખાધામેં આવે તો,
તેની શ્રદ્ધા રાખે તેને પૂછીજે;
તું કહેતો દ્રવ્ય તીર્થંકર જમ્યા ધર્મ તો,
મર્યાથી કેટલો પાપ ગણી જે.
ઓ લોગ મારગ ॥૫૧॥

આ ન્યાય સાંભળ સમજુ એમ વિચારે,
કુગુરૂ એકતરફી વાત બતાવે;
લાભ દર્શાવે દ્રવ્ય જીન જમ્યાનો,
પણ દ્રવ્યે જીનહિંસાની વાત છુપાવે.
ઓ લોગ. ॥૫૨॥

વલે દ્રવ્યે તીર્થંકર જમાડયા જો ધર્મ,
તો શ્રેણિકને શ્રી કૃષ્ણની રાણી;
દ્રવ્યે તિર્થંકર હતા પતિ પોતાના,
તેહને જમાડયા કિસે આહાર પાણી.
ઓ લોગ. ॥૫૩॥

પણ પતિ જમાડવાના કાર્યથી તો,
તીર્થંકર ગોત્ર બાંધ્યો નહિ કોય;
તો દ્રવ્યે તીર્થંકરનો જીવ જમ્યાથી,
પારણામેં ધર્મ કસી વિધિ હોય.
ઓ લોગ મારગ. ॥૫૪॥

એમ ખોટી શ્રદ્ધા પગ પગ અટકે,
જબ જીન આજ્ઞા બાહિર ધર્મ બતાવે;
કુગુરૂ પડયા આડંબર માંહિ,
તબ ત્યાગ મારગ ઓલખાવણી નાવે.
ઓ ભોગ મારગ. ॥૫૫॥

જબ સવગડીઓ ને આડંબરીઓ ધર્મ,
સાધ શ્રાવક મિલ ખુબ ચલાયો;
તબ પજુસણાંમે પારણા સારૂ,
છકાય કુટો હોંસે પોષાયો.
ઓ ભોગ મારગ. ॥૫૬॥

પછે લીલોતરી આદીની થાયે પ્રભાવના,
તેહનાં છાપાં ખૂબ છપાવે;
જુવો સાધુ કેવા પ્રભાવશાળી,
એટલા એટલા માગસો આવે.
ઓ ભોગ મારગ. ॥૫૭॥

જબ નામના દેશ પ્રદેશોમાં ફેલે,
મહારાજ સાંભળ હર્ષિત થાવે;
પારણામેં ધર્મ બતાવે ઇણ કારણ,
ઓ અંદરનો ભેદતો વિરલા પાવે.
ઓ ભોગ મારગ. ॥૫૮॥

મહારાજ તો થયા નામથી ખુશ,
શ્રાવક ખુશ સહેલો સાંભળી ધર્મ;
બેઉ મિલ આડંબર ધર્મ ચલાયો,
પણ ત્યાગ ભોગરો ન ઓલખ્યો મર્મ.
ઓ ભોગ મારગ. ॥૫૯॥

ત્યાગ મારગ છે આત્મા તણું,
ભોગ મારગ પુદગલ વ્યવહારો;
આતમ પુદગલ સ્વરૂપ જુદાં જુદાં
સમજ્યા વિના નહિ સમકિત સારો.
એ ભોગ વધારો. ॥૬૦॥
ભોગ મારગમેં ભેદો ? થાશે,
જેથી જન્મે આ સંસારી વાત;
પિણ ભોગ વધારામેં ધર્મ ન સમજે,
ભોગ ત્યાગ ઓળખાવશું હદી આડાશ.
એ ત્યાગ મારગ ॥૬૧॥
સંવત ઓગણીસે નવ્યાશી વર્ષે,
પોષ વદિ છઠ મંગળવારો.
પૂજ્યપ્રસાદે સૂરજ જોડી,
દાદર શહેરે હર્ષ અપારો.
એ ત્યાગ વધારો છે મોક્ષનો મારગ ॥૬૨॥

ઇતિ પારણાની ઢાલ સંપૂર્ણ.

દ્રવ્ય સાતા અને ભાવ સાતાની ઢાલ

તા આપ્યા શાતા પાવે, એમ કહે બહુ પ્રાણી;
શાતા કઈ સાંભળો ડાહ્યા, નહિ કરતા ખેંચાતાણી રે.
સમજુ શાતા અર્થ વિચારો.
દગલ શાતાથી પ્રેમ કરી, જીવ શાતા કેમ વિસારો.
॥ રે સમજુ ॥ ૧

પુદ્ગલ શાતાતો સાજ્ય શરીરનો. તે આતમથી ભિન્ન જાણો;
પાંચ ઇંદ્રિના તેવીસ વિષય, પોષે તેહ પિછાણો રે.
॥ સમજુ ॥ ૨

જીવ શાતા કોઈ જીવ અજ્ઞાની, તેહને જ્ઞાન આપી કરે જ્ઞાની;
હિંસાદિક પાંચ આશ્રવ છુડાવે, ભાવે ડુબતાને કાઢે તાણી રે.
॥ સમજુ ॥ ૩

પુદ્ગલ શાતા કરી પરસ્પર, એક એકને બહુ વારો;
અનંતીવાર જીવ થયો ભીખારી, અનંતીવાર શેઠ સારો રે.
॥ સમજુ ॥ ૪

ભીખારી ભીખ માંગવા કારણ, શેઠ તણે ઘેર આવે;
આતો રીત છે કાલ અનાદિની, પોતાની ગરજે પેલાપે જાવે રે.
॥ સમજુ ॥ ૫

ભીખારીને દુઃખીયો દેખી, શેઠ શાતા વપરાઈ;
પુદગલ આપી પુદગલ પોષ્યો, આ પુદગલ શાતા કહેવાઈ રે.
॥ સમજુ ॥ ૬

દુનિયાની ભાગીદારીનો ધન, શેઠે ભીખારીને આપ્યો;
તેમાં નવાઈ શું કરી ભાઈ, એકએક શું સ્નેહ સ્થાપ્યો રે.
॥ સમજુ ॥ ૭

પુદ્ગલ શાતા સબંધ સગલાથી, જીવ કિયો બહુ વારો;
પિણભાવે આતમ શાતા દિયા જિન, નહી થયો
કોઈનો ઉદ્ધારો રે. ॥ સમજુ ॥ ૮

જો ન્દુમકને ઉપદેશ દેઈને, હિંસાદિક છોડાવે;
જ્ઞાનદર્શન નિજ વસ્તુ આપે, આ શાતાથી શાતા થાવે રે.
॥ સમજુ ॥ ૯

ભાવે આતમ ગ્યાનની ઓળખ, કરીએ તે નહિ ભવ ભાવે;
પુદગલ શાતાને છવ શાતા કહીએ, તો નિ'દુગતિ વેશ્યા
આગે રે. ॥ સમજુ ॥ ૧૦
પુદગલ શાતા સ'સારનો મારગ, તેહને મોહમતવાળા વખાણે
ધર્મ' સ'બ'ધ છે આતમ સાથે, પરમારથ વિરલા જાણે રે.
॥ સમજુ ॥ ૧૧
પુદ્ગલ છવનો પરિચય અનાદિ, જુદો સમજ્યાથી
સમકિત આવે, તે માટે રહે જો રાચ્યામાચ્યા, બોધ
બીજ નહિ પાવે રે. ॥ સમજુ ॥ ૧૨
વર્ષ' ઓગણીસે નવ્યાસી મિગસર મહિને, સુદ નવમી
સોમવારો;
પૂજ્ય પ્રસાદે સૂરજ ભાખે, સાતા ભેદ વિચારો રે.
॥ સમજુ ॥ ૧૩

(સ'પૂર્ણ')

* દુમક=કસાઇ.

સાધુ કે આચાર કી ઢાલાં

॥ ઢાલ પહલી ॥
(ભવિયણ જોવો રે હૃદય વિમાસી એદેશી)

આધાકરમી ઉદેશિક ભોગવે તિણને,
નિશ્ચય કહ્યા અણાચારી ।
દશવૈકાલિક રે તીજે અધ્યયને
શ'કા મ આણો લિગારી રે ॥

ભવિયણ જોયજ્યો હૃદય વિમાસી ॥ ૧ ॥
આધાકરમી ઉદેશિક ભોગવૈ તિણને,
ભ્રિષ્ટ કહ્યા ભગવાન ।
દશવૈકાલિક રે છઠ્ઠે અધ્યયને,
નિરણો કરો બુદ્ધિમાન રે ॥ ભ. ॥ ૨ ॥
આધાકરમી ઉદેશિક ભોગવૈ તિણને,
નર્ક ગામી કહ્યા ભગવાન ।
ઉત્તરાધ્યયન રે વીસમેં અધ્યયને,
નિર્ણો કરો બુદ્ધિમાન રે ॥ ભ. ॥ ૩ ॥
આધાકરમી ઉદેશિક ભોગવૈ,
તિણરા છઊં વ્રત ભાંગ્યાં જાણ ।
આચારાંગ રે દૂજે અધ્યયને,
જોય કરો પિછાણ રે ॥ ભ. ॥ ૪ ॥
આધાકરમી ઉદેશિક ભોગવૈ,
તિણમેં છૈ મોટી ખોડ ।
આચારાંગે પહિલે સુત ખંધે,
કહ દિયા ભગવંત ચોર રે ॥ ભ. ॥ ૫ ॥
આધાકરમી ઉદેશિક ભોગવૈ અધોગત દીવ,
વલી કહ્યા છૈ અનન્ત સંસારી ।
ભગવતી રે પહેલે શતક રે નવમેં ઉદેશે,
તિહાં બહુત કિયો વિસ્તારી રે ॥ ભ. ॥ ૬ ॥
આધાકરમી ઉદેશિક ભોગવૈ તિણને,
કહ્યા અહી ને ભેખધારી ।

દાંત પત્રી રા ભેજન કહ્યા છે,
સૂયગડાંગ દૂજા સુત અંગ મંઝારી રે ॥ જ.॥૭॥
આધાકરમી ઉદેસિક એકવાર ભોગવે તિણને,
ચૌમાસી પ્રાયશ્ચિત દેણું।
સદા નિંતરા નિત ઠેક રયૂં ભોગવે,
તિણને પ્રાયશ્ચિત રો કાંઈ ઠેહણો રે ॥ જ.॥૮॥
આધાકરમી ઉદેસિક ભોગવે તિણ ને,
સબલો દોષણ લાગે।
સદા નિંતરા નિત ઠેક સયું ભોગવે
તિણને પ્રયશ્ચિત રો કાંઇ થાગ રે ॥ જ॥૯॥
સાધુ કાજે દક દીધે જઠે,
દીધા મરોડી દેવે દહી।
અનેક ત્રસ જીવાં ને મારે ત્યાંરી,
વિકલાં રી ગત હોસે માડી રે ॥ જ.॥૧૦॥
અનેક ત્રસ જીવાં ને મારે,
અનેકાં પર દેવે દાટી।
કુગુરૂ કાજે જીવ ઇણ વિધ મારે,
ત્યાંરી અકલ આડી આઇ પાટી રે ॥ જ.॥૧૧॥
સ્વાસ ઉશ્વાસ રૂંધી જીવ મારે,
મહામોહની કર્મ બંધાય।
કહ્યો દશાશ્રુત બંધ સુત્ર મેં
તે પિણ વિકલાં ને ખબર ન કાંય રે॥ જ.॥૧૨॥
ચીગટરા તણુખા નાખે જઠે,,

કિડિયાં લાખાં ગમેં આવે ।
ઘર લીપૈ દડ રૂધે જઠે.
કિડિયાં લાખાં ગમે મર જાવૈ રે ॥ ભ. ॥ ૧૩ ॥
પોતી કર્મ દોષ સેવે તિણને,
કહ્યા ગૃહસ્થી ને ભેષધારી ।
દોય પક્ષરા સેવનહારા કહ્યા છૈ,
સૂયગડાંગ દૂજા શ્રુત ખંધ મંઝારી રે ॥ભ.॥ ૧૪ ॥
પોતી કર્મ દોષમેં આધાકરમી,
દોષ વિશેષ છે ભારો ।
સદા નિતરો નિત આધાકરમી દોષ સેવૈ છે,
તે નિશ્ચય નહીં અણગારો રે ॥ ભ. ॥ ૧૫ ॥
આધાકરમી સ્થાનક સેવે ઉઘાડું,
વલિ સાધુ બાજે અનાખી ।
મહામોહની કર્મ બાંધે છે,
દશા શ્રુત ખન્ધ સૂત્ર છે સાખી રે ॥ ભ. ॥ ૧૬ ॥
આધાકરમી સ્થાનક સેવૈ ઉઘાડું,
પૂછયાથી પાધરું બોલણું નહીં આવે ।
મિથ્ બોલ્યાંથી મહામોહની કર્મ બંધાય,
કૂડ કપટથી કામ ચલાવૈ રે ॥ ભ. ॥ ૧૭ ॥
આધાકરમી સ્થાનક સેવે ઉઘાડું,
પૂછયાથી બોલે કૂડ ।
ત્યાંરા શ્રાવક ત્યાંરી સાખ પૂરે છે,
તે ગંગા વહતી રે પૂર રે ॥ ભ. ॥ ૧૮ ॥

આધાકરમી સ્થાનક સેવે ઉપાડું,
વળી છુંડ બેઠી જણ જણ ।
ત્યાંરા જૈવા સ્વામી તેવા સેવક,
નિકલ ગયો બળક ઢાળ રે ॥ ભ. ॥ ૧૯ ॥
કોઇક શ્રાવક ત્યાંરા ભારી કર્મા,
ઝુઠ બોલતાં ન ડરે લિગાર ।
આધાકરમી ને નિર્દોષ કહે છે,
તે ડુબ ગયા કાલીધાર રે ॥ ભ. ॥ ૨૦ ॥
આધાકરમી ઉદેશિક ભોગવ તિણને,
સાધ સરધે તે મિથ્યાતી ।
ઠાણાંગ રે દશ મેં ઠાણે કહ્યો છે અર્થ,
ગુંડકે તણી મતિ જાણો ખાતી રે ॥ ભ. ॥ ૨૧ ॥
આધાકરમી ઉદેશિક ભોગવે.
તે છે ભારી કરમાં ।
શુદ્ધ બુદ્ધ બાહિરા જીવ અજ્ઞાની,
કેમ પામે શ્રી જિણ ધરમાં રે ॥ ભ. ॥ ૨૨ ॥
આધાકરમી દોષ સૂતર સૂં બતાયો,
સૂત્ર મેં દોષ અનેક ।
મોલરો લિયો દોષ કહું છું,
તે સુણજ્યો આણવિવેક રે ॥ ભ. ॥ ૨૩ ॥
મોલરો લિયો ભોગવે તિણને,
નિશ્ચય કહ્યા અણાચારી ।
દશવૈકાલિક રે તીજે અધ્યયને,
શંકા મ જાણો લિગારી રે ॥ ભ. ॥ ૨૪ ॥

મોલરો લિયો ભોગવૈ તિણુને,
ભિષ્ટી કહ્યા ભગવાન।
દશવૈકાલિક રે છઠ્ઠે અધ્યયને
નિરણુય કરો બુદ્ધિમાન રે ॥ ભ. ॥ ૨૫ ॥
મોલરો લિયો ભોગવૈ તિણુને,
નર્કગામી કહ્યા ભગવાન।
ઉત્તરાધ્યાન રે વીસમેં અધ્યયને,
નિરણુય કરો બુદ્ધિમાન રે ॥ ભ. ॥ ૨૬ ॥
મોલરો લિયો ભોગવૈ,
તિણુમેં છે મોટી ખોડ।
આચારાંગે પહલે શ્રુત ખંધે,
કહ દિયા ભગવન્તે ચોર રે ॥ ભ. ॥ ૨૭ ॥
મોલરો લિયો ભોગવૈ તિણુરા,
સુમત ગુપ્ત મહાવ્રત ભાગા।
નિશીથ રે ઉગણીસમેં ઉદશૈં,
કહ્યા વ્રત વિહૂણા નાગા રે ॥ ભ. ॥ ૨૮ ॥
મોલરો લિયો એક વારે ભોગવૈ,
તિણુને ચૌમાસી પ્રાયશ્ચિત દેણો।
સદા નિતરો નિત ઠેઠ સ્યું ભોગવૈ તિણુને,
પ્રાયશ્ચિત રો કાંઈ કેહણો રે ॥ ભ. ॥ ૨૯ ॥
મોલરો લિયો ભોગવૈ તિણુને,
સબલો દોષણ લાગૈ।
સદા નિતરો નિત ઠેઠ સ્યું ભોગવૈ,
તિણુને પ્રાયશ્ચિતરો કાંઈ થાગ રે ॥ ભ. ॥ ॥ ૩૦ ॥

ગોતરો તિણે દોષ ન્યૂન સ્યું બતાઈ,
સૂત્ર મેં દોષ અનેક ।
નિત પિંડ રો દોષ કહ્યું છું,
સુણજ્યો આણ વિવેક રે ॥ ભ. ॥ ૩૧
નિત રો નિત એકણ ઘર કો વહિરે,
તિણને નિશીથ કહ્યા અણાચારી ।
દશવૈકાલિક રે તીજે અધ્યયને,
શંકા મ જાણો લિગારી રે ॥ ભ. ॥ ૩૨
નિત રો નિત એકણ ઘર કો વહિરે,
તિણને ભ્રષ્ટ કહ્યા ભગવાન ।
દશવૈકાલિક રે છઠ્ઠે અધ્યયને,
જોય કરો પિછાણ રે ॥ ભ. ॥ ૩૩
નિત રો નિત એકણ ઘર કો વહિરે,
તિણને નર્કગામી કહ્યા ભગવાન ।
દશવૈકાલિક રે છઠ્ઠે અધ્યાયને
નિરણય કરો બુદ્ધિમાન રે ॥ ભ. ॥ ૩૪
નિત રો નિત એકણ ઘર કો વહિરે,
તિણ મેં છે મોટી ખોડ ।
આચારંગ પહેલે શ્રુત ખંધે,
કહ દિયા ભગવન્તે ચોર રે ॥ ભ. ॥ ૩૫
નિત રો નિત એકણ ઘરકો વહિરે એક વાર,
તિણને ચૌમાસી પ્રાયશ્ચિત દેણો ।
સદા નિતરો નિત ઠેઠ સ્યું વહિરે તિણને,
પ્રાયશ્ચિત રો કાંઇ કેહણો રે ॥ ભ. ॥ ૩૬

નિત રો નિત એકણ ઘર કો વહિરૈ,
તિણને સમજો દોષણ લાગૈ ।
સદા નિત રો ઠેઠ સ્યું વહિરૈ,
તિણને પ્રાયશ્ચિત રો કાંઈ થાય રે ॥ ભ. ॥ ૩૭ ॥
ભાગલ ભેષધારી નિત રો નિત વહિરૈ,
એકણ ઘર કો આહાર ।
પૂછયાંથી પાધરા નહીં બોલે,
ઝૂઠ બોલૈ વિવિધ પ્રકાર રે ॥ ભ. ॥ ૩૮ ॥
ભાગલ ભેષધારી નિત રો નિત વહિરૈ,
એકણ ઘર કો આહાર પાણી ।
પૂછયાં થકી પાધરા નહીં બોલે,
ઝૂઠ બોલૈ જાણી જાણી રે ॥ ભ. ॥ ૩૯ ॥
આહાર તણો સંભોગ ન તોડયા,
તે પિણ ખાવા ને કાજૈ ।
એમ માંડલે રા આહાર જુવા જુવા કરૈ છે,
નિર્લજ્જા મૂલ ન લાજૈ રે ॥ ભ. ॥ ૪૦ ॥

॥ ઢાલ બીજી ॥

(રે મુનિવર જીવ દયા પ્રતિપાલો એ દેશી)
આધાકરમી સ્થાનક માંહે સાધ રેવૈ તો,
પૈહલોઈ મહાવ્રત ભાગો ।
દયા રહિત કહ્યો સૂત્ર ભગવતી મેં,
અનન્તા જનમ મરણકરસી આગો રે ॥
મુનિવર જીવ દયા પ્રતિ પાલો ॥ એ આંકડી ॥ ૧ ॥

સર્વ સાવજ રા ત્યાગ કેંવે તો;
દુજોઇ મંદાવ્રત ભાગો ।
જે કેવં સ્થાનક મ્હારે કાજ ન કીધો તો,
કપટ સહિત ઝુઠ લાગો રે ॥ સુ. ॥ ૨ ॥
જે જીવ મુઆ ત્યારો શરીર ન આપે તો,
અદત્ત ઉણ જીવાં રી લ.ગી ।
આજ્ઞા લોપી શ્રીઅરિહન્ત દેવની,
તિણસ્યું તીજો મહાવ્રત ગયો ભાગી રે ॥ સુ. ॥ ૩ ॥
થાનક ને આપણો કરિ રાખે,
મમતા રહે નિત લાગી ।
મઠ વાસી મઠ માંહે વસે જ્યું
પાંચમોં મહાવ્રત ગયો ભાગી રે ॥ સુ. ॥ ૪ ॥
ચોથો ને છઠ્ઠો તે તો કિણ વિધ ભાખ્યા,
આચાર કુશીલિયા ને લેખે ।
એહવા ભાગલ ફિરૈ સાધાં ને ભેષ મેં,
તિણને બુદ્ધિવન્ત ગ્નાન સ્યં દેખે રે ॥ સુ ॥ ૫ ॥
એક કાય હણયાં સ્યૂં ઉત્કૃષ્ટે ભાંગે,
હિન્સા છઃ કાય રી લાગી ।
એક વ્રત ભાંગ્યાં સ્યૂં ઉત્કૃષ્ટે ભાંગે,
વ્રત છઉં ગયા ભાગી રે ॥ સુ. ॥ ૬ ॥
ઇણ સ્યું તો દોષ મોટા મોટા સેવે,
સાધાંરા ભેષ મઝારો ।
તે ચતુર વિચક્ષણ જાણ હુસે તે,
તેને કેમ સરધૈ અણગારો રે ॥ સુ. ॥ ૭ ॥

દોષ બેતાલીસ કહ્યા સૂત્રમાં,
બાવન કહ્યા અણુચારો ।
એ દોષ સેવ્યાં સેવાયાં,
મહાવ્રત મેં પડસે બિગાડો રે ॥ સુ. ॥ ૮ ॥
આચારાંગ રે બીજે અધ્યાયને,
છઠે ઉદેશે નિહાલો ।
વચન સુણ સુણને હિયે વિમાસો
મત કરો આલ પંપાલો રે ॥ સુ. ॥ ૯ ॥
કોઇ સ્થાનક નિમિતે ગ્રન્થ દેવે તિણ ને,
મુખ સ્યૂ મતિ સરાવો ।
આપસ મેં છઃ કાય જીવાં ને,
જ્ઞાની કરિ જીવને કાંઇ મરાવો રે ॥ સુ. ॥ ૧૦ ॥
સ્થાનક કરાવતા ને ધર્મ કહી ને,
ભોલાને મત ભરમાવો ।
આપ રહેવા ને જગ્યાં કારણે,
જીવાં ને કાંઇ મરાવો રે ॥ સુ. ॥ ૧૧ ॥
સાધુ કાજે જીવ હણે ત્યારે,
હોસે ભૂંડે સ્યું ભૂણ્ડો ।
જે સાધુ ઉણુજગ્યાં મેં રહસી તો,
સાધપણો તિણ રો બૂડો રે ॥ સુ. ॥ ૧૨ ॥
જિણ સ્થાનક નિમિતે ગ્રન્થ દિયો તિણને,
એટલા જીવાં નો તેને પાપો ।
ધર્મ જાણે તો પાપ અઢારમોં,
હોસે ઘણો સન્તાપો રે ॥ સુ. ॥ ૧૩ ॥

સાધુ કાજે દડ નીપં છપરા છાવે,
જીવ અનેક વિધ મારે ।
આપ ફૂણે વલી વધ જીવા કેનો,
ગુરાં રો જનમ બિગાડે રે ॥ સુ. ॥ ૧૪ ॥
યે ધર્મ ઠિકાણે જીવ હણ્યા તો,
દયા કર્યે ઠેકાણે પાવો ।
કુગુરાં એ ભરમાયા તુમને
કાંઈ લગાવો કાલો રે ॥ સુ. ॥ ૧૫ ॥
રાત અન્ધારી ને જીવ ન સૂઝે તો,
આડા મત જડો કિંવાડો ।
છઃકાય રા પીયર જાણો તો,
હાથ સેથું જીવ મત મારો રે ॥ સુ. ॥ ૧૬ ॥
જો થાંને સાચી સીખ ન લાગે,
તો મત લેવો સાંધવિયાં રે શરણો ।
સાધાં રહણો દ્વાર ઉઘાડે,
સાધવિયાં રે ચાલ્યો છે જડણો રે ॥ સુ. ॥ ૧૭ ॥
ગૃહસ્થ સાથે મેલો સંદેશા,
જબ મારી જાવે છઃકાયો ।
વો જોયાં વિના ચાલે મારગ મેં,
એહવો મત કરો અન્યાયો રે ॥ સુ. ॥ ૧૮ ॥
જો સાધપણો થાં સેંથું પલતો નહીસે તો,
શ્રાવક નામ ધરાવો ।
શકિત સારૂ વ્રત ચોખા પાલો,
દોષણ મતિ લગાવો રે ॥ સુ. ॥ ૧૯ ॥

ાર તંમારાથી પલતો ન દીસે તો,
આરાં કે માથે મતિ ન્હાખો ।
ાન્ત કેડાયત બાજે,
તો જૂંઠ બોલતા કયું ન શંકો રે ॥ મુ. ॥ ૨૦ ॥
વિહુણા સાધુ બાજે,
યોં હી લોકા મેં પુજાવૈ ।
બાદલ જયું થોતા બાજે,
ઓ મોને અચરજ આવે રે ॥ મુ. ॥ ૨૧ ॥
ાહિક આચાર માંહીં ને
પૂરો કેમ કહવાયો ।
ન્સા માંહી જો ધર્મ થાપો તે,
પિણ ખબર ન કાંયો રે ॥ મુ. ॥ ૨૨ ॥
ેા કરૈ તિણ ને તીન દિન કોઇ,
ઉનું પાણી કર પાવૈં ।
ણ ને તો આગલે રી શ્રદ્ધા રે લેખૈ,
એકન્ત પાપ બતાવૈ રે ॥ મુ. ॥ ૨૩ ॥
ાયે દિન આરમ્ભ કરી ને,
છઃકાય હણીને જીમાયો ।
તિણ મેં મિશ્ર ધર્મ પરૂપો તો
ઓ કિણ વિધ મિલસે ન્યાયો રે ॥ મુ. ॥ ૨૪ ॥
ેલા કરૈ તેહને પાણી પયાં,
એકન્ત પાપ બતાવૈં ।
ૈથે દિન આરમ્ભ કરીને જીમાવૈ,
તિણ મેં મિશ્ર કિહાંથી થાવૈ રે ॥ મુ. ॥ ૨૫ ॥

મિથ્ર માહેં ધર્મ કૈવેં તિણ રી સરધા રે લેખેં,
ઓ ઘણો સલ કઢવાયો ।
હિન્સા માહેં ધર્મ થાપો તો
સૂત્ર સામો જોવો રે ॥ સુ. ॥ ૨૬ ॥
અર્થ અનર્થ ને ધર્મ રે કાજે,
જીવ હણે મન્દ બુદ્ધિ ।
ધર્મ કાજે જીવ હણે ત્યારી,
શ્રદ્ધા ઉન્ધી સ્યું ઉન્ધી રે ॥ સુ. ॥ ૨૭ ॥
સમુચય આચાર સાધુ રો બતાયો,
તિણ મેં રાગ દ્વેષ મતિ આણો ।
એ વચન સુણ સુણ હિયે વિમાસો,
મત કરો ખાંચા તાણો રે ॥ સુ. ॥ ૨૮ ॥
પ્રીત પુરાણી થી થાં સ્યું પહલી,
તિણ સ્યું ભિન ભિન કર સમઝાઉં ।
જો થારે મન મેં શંકા હુવે તો,
સૂત્ર કાઢી બતાઉં રે ॥ સુ. ॥ ૨૯ ॥
સંવત્ અઢારેં વરસ તેત્રીસે,
મેડતા શહર મઝારો ।
વૈશાખ વદી દશમ દિન થાં ને,
સીખ દીની હિતકારો રે ॥ સુ. ॥ ૩૦ ॥

॥ દોહા ॥

પહિલા અરિહન્ત ને નમૂં, જ્યાં સાર્યાં આતમ કામ ।
વલે વિશેષે વીર ને, તે શાસણ નાયક સ્વામ ॥ ૧ ॥

કારજ સાઝી આપણા, પહુન્તા છે નિરવાણ ।
ા ને વન્દણા કરૂં, જ્યાં મેટયા આવણ જાણ ॥ ૨ ॥
ારજ સહુ સારસા, ગુણ રતના રી ખાણ ।
ધ્યાય ને સરવ સાધુજી, એ પાંચૂ પદ વખાણ ॥ ૩ ॥
જે નિત તેહને, નીચો શીશ નમાય ।
ઓલખ વન્દણા કરો, જયું ભવ ભવરા દુઃખ જાય ॥૪॥
રૂ કુગુરૂ દોનૂં તણી, ગુણ વિના ખબર ન કાય ।
મ કુગુરૂને ઓલખો, સુણો સૂતર રો ન્યાય ॥ ૫ ॥
ર સાખ દિયાં વિના, લોક ન માને વાત ।
મલ તે નર નારિયાં, છોડો મૂર મિથ્યાત ॥ ૬ ॥
ુરૂ ચરિત અનન્ત છે, તે પૂરા કેમ કહાય ।
ડા સા પરગટ કરૂં, તે સુણજ્યો ચિત્ત લાય ॥ ૭ ॥

॥ ઢાલ ત્રીજી ॥

(ઊંધી સરધા કોઇ મત રાખો—એ દેશી)
ઓલખણાં દોરાં ભવ જીવાં,
કુગુરૂ ચરિત અનન્તજી ।
હિતાં છેહ ન આવૈ તિણ રો,
ઇમ ભાખ્યો ભગવન્તજી ।
સાધુ મત જાણો ઇણ ચલગત સૂં ॥ ૧ ॥
આધાકરમી થાનક મેં રહે તો,
પડયો ચારિત મેં ભેદજી ।
નિશીથ રે દશમે ઉદ્દેશે,
ચાર . માસ . રો છેદજી ॥ સા. ॥ ૨ ॥

અઠારે ઠાણા કહ્યા જુવા જુવા,
એક વિરાધે કાયજી ।
બાળ કહ્યો શ્રીં જિણેશ્વર,
સાધ મેં નહિં સોયજી ॥ સા. ॥ ૩ ॥
આહાર સેજ્યા ને વસતર પાંતર,
અસુધ લિયાં નહીં સન્તજી ।
દશવૈકાલિક છઠે અધ્યયને,
ભીષ્ટ કહ્યો ભગવન્તજી ॥ સા. ॥ ૪ ॥
અચિત વસ્તુ ને મોલ લિરાવે,
તો સુમત ગુપત હુવે ખણ્ડજી ।
મહાવરત પાંચૂ હી ભાગેં,
તિણ રો ચૌમાસી ડંડજી ॥ સાં. ॥ ૫ ॥
એ તો ભાવ નિશીથ મેં ચાલ્યા,
ઉગણીસમેં ઉદ્દેશજી ।
શુદ્ધ સાધુ વિણ કુણ સુણાવે,
સુત્રની ઊંડી રેંશજી ॥ સા. ॥ ૬ ॥
પુસ્તક પાતરા ઉપાસરાદિક,
લિવરાવે લે લે નામજી ।
આછા ભુણ્ડા કહી મોલ બતાવે,
કરે ગૃહસ્થ રો કામજી ॥ સા. ॥ ૭ ॥
ગ્રાહક ને તો કઇયો કહીએ,
કુગુરૂ વચ્ચે દલાલજી ।
વેચણવાલો કહ્યો વાણીયો
તીનાં રો એક હવાલજી ॥ સા ॥ ૮ ॥

ક્રય વિક્રયમેં વરતૈ તે તો
મહા દોષ છે એહજી ।
પેંતીસમાં ઉત્તરાધ્યયન મેં,
સાધુ ન કહ્યો તેહજી ॥ સા ॥ ૯ ॥
નિત કો વહિરૈ એકણ ઘર કો,
ત્યારાં મેં એક આહારજી ।
દશવૈકાલિક તીજે અધ્યયને
સાધુને કહ્યો અણાચારજી ॥ સા ॥ ૧૦ ॥
લાવૈ નિત ધોવણ પાણી,
તિણ લોપ્યો સૂતર શે ન્યાયજી ।
પૂછ્યાં બોલે નહી સુધા,
દૂષણ દેવૈ છિપાયજી ॥ સા ॥ ૧૧ ॥
સાધુ નિમિત્તે કલ્પે તે વસ્તુ વહિરૈ,
તિણ મેં મોટી ખોડજી ।
આચારાંગ પહિલે શ્રુતખંધે,
કહિ દિયો ભગવન્ત ચોરજી ॥ સા. ॥ ૧૨ ॥
પહિલો વરત તો પૂરો પડિયો
જબ આડા જડે કિંવાડજી ।
કાંટા આગલ લોડા અટકાવે,
તે નિશ્ચય નહીં અણગારજી ॥ સા ॥ ૧૩ ॥
પોતૈ હાથે જડે ઉઘાડે,
કરે જીવાં રા ઘમસાનજી ।
ગૃહસ્થ ઉઘાડને આહાર વહિરાવે,
જેદ કરે અણહુંતા દેનજી ॥ સા. ॥ ૧૪ ॥

સાધવિયાં ને જડણો ચાલ્યો,
તિણ રી મ કરો તાણજી।
ચાં લારે કોઇ સાધુ જઇ તો,
ભાગલ રા અહનાણજી ॥ સા. ॥ ૧૫ ॥
મન કરને જો જડણો વંછે,
તિણ નહીં જાણી પરપીડજી। :
પૈંતીસમાં ઉત્તરાધ્યયનમેં,
વરજ ગયા મહાવીરજી ॥ સા. ॥ ૧૬ ॥
પરનિન્દા મેં રાતા માતા,
ચિત્ત મેં નહીં સંતોષજી।
વીર કહ્યો દશમાં અગમાંહે,
તિણ મેં તેરે દોષજી ॥ સા. ॥ ૧૭ ॥
કહે દીક્ષા લે તો મો આગલ લીજે,
ઔર કને દે ટાલજી।
કેગુરૂ એહવા સૂંસ કરવૈ,
આ ચોડે ઊન્ધી ચાલજી ॥ સા. ॥ ૧૮ ॥
ઈણ બંધા થી મમતા લાગૈ,
ગૃહસ્થ સૂં ભેલપ થાયજી।
નિશીથ રે ચાથૈ ઉદ્દેશૈ,
દંડ કહ્યો જિનરાયજી ॥ સા. ॥ ૧૯ ॥
જિમણવારમેં વહિરણ જાવૈ,
આ સાધાંરી નહીં રીતજી।
વરજ્યો આચારાંગ બૃહત્કલ્પ મેં,
વલી ઉત્તરાધ્યયન નિશીથજી ॥ સા. ॥ ૨૦ ॥

આલસ નહીં મ્હારા મે જાતાં,
બૈઠી પાંત વિશેષજી।
સરસ આહાર લ્યાવૈ ભર પાતરાં,
જ્યાં લજ્યા છોડી લે ભેષજી ॥ સા. ॥ ૨૧ ॥
ચેલા કરણ રી ચલગત ઊન્ધી,
ચાલા બહોત ચલાયજી।
તિયાં ફિરે ગૃહસ્થ ને સાથે,
રોકડ દામ દિરાયજી ॥ સા. ॥ ૨૨ ॥
વિવેક વિકલ ને સાંગ પહિરાવૈ
ભેલો કરે આહારજી।
સામગિરિ મે જાય વંદાવૈ,
ફિર ફિર હુવે ખુવારજી ॥ સા. ॥ ૨૩ ॥
અજોગ ને દીક્ષા દીધી તે,
ભગવન્તની આજ્ઞા બારજી।
નિશીથ રો ડણ્ડ મૂલ ન માનૈ,
તે વિટલ હુવા વિકરાલજી ॥ સા. ॥ ૨૪ ॥
વિણ પડલેહ્યાં પુસ્તક રાખૈ,
તો જમૈ જીવાં રાં જાલજી।
પડે કુંથવા ઉપજે માંકડ,
જિણ બાંધી આગી પાલજી ॥ સા. ॥ ૨૫ ॥
એવૈ વરસ છ માસ નિકલિયાં,
તો પહિલો વરત હુવે ખણ્ડજી।
નિત પડલેહ્યાં વિણ મેલૈ તિણ ને,
એક માસ રો ડણ્ડજી ॥ સા. ॥ ૨૬ ॥

ગૃહસ્થ સાથે કહે સંદેશો,
તો ભેલો હુવે સંભોગજી ।
તિણુ ને સાધુ કિમ સરધીજે,
લાગો જોગને રોગજી ॥ સા ॥ ૨૭
સમાચાર વિવરાસુધ કહી કહિ,
સાની કર ગૃહસ્થ બોલાયજી ।
કાગદ લિખાવે કરી આમના,
પર હાથ દેવે ચલાયજી ॥ સા. ॥ ૨૮
આવણુ જાવણુ બેસણુ ઉઠણુરી,
જાયગા દેવે બતાયજી ।
ઇત્યાદિક સાધુક હૈ ગૃહસ્થ ને,
તો બેહૂં બરાબર થાયજી ॥ સા ॥ ૨૯
ગૃહસ્થને દેવે લોટ પાતરાં,
પૂઠાં પરત વિશેષજી ।
રજોહરણુ ને પૂંજણી દેવૈ,
તે ભિષ્ટ હુવા લેઇ ભેષજી ॥ સા ॥ ૩૦
પૂછે તો કહે પરઠ દિયા મેં,
કૂટ કપટ મન માંહિજી ।
કામ પડે જણ જાય ઉરાલે,
ન મીટી અન્તર ચાહિજી ॥ સા ॥ ૩૧
કહે પરઠયાં ગૃહસ્થને દેઇ,
બોલૈ બોલ. અન્યાયજી ।
કહ્યો આચારાંગ ઉત્તરાધ્યયન મેં,
સાધુ પરઠે એકન્ત જાયજી ॥સા. ॥ ૩૨

કરૈ ગૃહસ્થ સૂં સદલા બદલો.
પંડિત નામ ધરાયજી ।
પૂરી પડી સગલાં વરતાં
ભેષ લે ભૂલા જાયજી ॥ સા ॥ ૩૩ ॥
થોડી ઉપાધિ ગૃહસ્થને દીધાં.
વરત રહૈ નહીં એકજી ।
ચોમાસી દંડ નિશીથ મેં ગુથ્યો,
તિણુ છોડી જીન ધર્મ ટેકજી ॥ સા ॥ ૩૪ ॥
વિન આંકુસ જિમ હાથી ચાલૈ,
ઘોડો વિગર લગામજી ।
એહવી ચાલ કુગુરાં રી જાણો,
કહવાને સાધુ નામજી ॥ સા ॥ ૩૫ ॥
અણુકંપા નહીં છહું કાયની
ગુણુ વિન કહે અમે સાધજી ।
આ ચરચા અણુયોગ દુવારમેં,
વિરલા પરમારથ લાધજી ॥ સા ॥ ૩૬ ॥
કહ્યો આચારાંગ ઉત્તરાધ્યેન મેં,
સાધુ કરે ચાલતાં વાતજી ।
ઊંચી તિરછી દિષ્ટિ લેવૈં,
તો હુવ છઃકાય રી ઘાતજી ॥ સા ॥ ૩૭ ॥
સરસ આહાર લે વિન મરયાદા,
તો વધૈ દેહીરી લોથજી ।

ગૃહસ્થ સાથે કહે સંદેશો,
તો ભેલો હુવૈ સંભેગજી ।
તિણ ને સાધુ કિમ સરધીજે.
લાગો જોગને રોગજી ॥ સા ॥ २७
સમાચાર વિવરાસુધ કહી કહિ,
સાની કર ગૃહસ્થ બોલાયજી ।
કાગદ લિખાવે કરી આમના,
પર હાથ દેવૈ ચલાયજી ॥ સા. ॥ २८
આવણ જાવણ બેસણ ઉઠણરી,
જાયગા દેવૈ બતાયજી ।
ઇત્યાદિક સાધુક હૈ ગૃહસ્થ ને,
તો બેહૂં બરાબર થાયજી ॥ સા ॥ २९
ગૃહસ્થને દેવે લોટ પાતરાં,
પૂઠાં પરત વિશેષજી ।
રજોહરણા ને પૂંજણી દેવૈ,
તે ભિષ્ટ હુવા લેઇ ભેષજી ॥ સા ॥ ३०
પૂછે તો કહે પરઠ દિયા મેં,
કૂટ કપટ મન માંહિજી ।
કામ પડે જબ જાય ઉરાલૈ,
ન મીટી અન્તર ચાહિજી ॥ સા ॥ ३१
કહે પરઠયાં ગૃહસ્થને દેઇ,
બોલે બોલ અન્યાયજી ।
કહ્યો આચારાંગ ઉત્તરાધ્યયન મેં,
સાધુ પરઠે એકન્ત જાયજી ॥સા. ॥ ३२

ક૨ે ગૃહસ્થ સૂં સદલા બદલો.
પંડિત નામ ધરાયજી ।
પૂરી પડી સગલાં વરતાં
ભેષ લે ભૂલા જાયજી ॥ સા ॥ ૩૩ ॥

થોડી ઉપાધિ ગૃહસ્થને દીધાં.
વરત રહૈ નહીં એકજી ।
ચોમાસી દંડ નિશીથ મેં ગુથ્યો,
તિણ છોડી જીન ધર્મ ટેકજી ॥ સા ॥ ૩૪ ॥

વિન આંકુસ જિમ હાથી ચાલૈ,
ઘોડા વિગર લગામજી ।
એહવી ચાલ કુગુરાં રી જાણો,
કહવાને સાધુ નામજી ॥ સા ॥ ૩૫ ॥

અણુકંપા નહીં છહું કાંયની
ગુણ વિન કહૈ અમે સાધજી ।
આ ચરચા અણુયોગ દુવારમેં,
વિરલા પરમારથ લાધજી ॥ સા ॥ ૩૬ ॥

કહ્યો આચારાંગ ઉત્તરાધ્યેન મેં,
સાધુ કરે ચાલતાં વાતજી ।
ઊંચી તિરછી દિષ્ટિ જોવૈં,
તો હુવ છઃકાય રી ઘાતજી ॥ સા ॥ ૩૭ ॥

સરસ આહાર લે વિન મરયાદા,
તો વધૈ દેહીરી લોભ

કાચ મણિ પરકાશ કરે જયું,
કુગુરૂ માયા થોથજી ॥ સા ॥ ૩૮ ॥
દણક દણક ઉતાવલા ચાલે,
તસ થાવર માર્યો જાયજી ।
ઇરજ્યા સુમત જોયાં વિન ચાલે,
તે કિમ સાધુ થાયજી ॥ સા. ॥ ૩૯ ॥
કપડાં મેં લોપી મરયાદા,
લાંબા પના લગાયજી ।
ઇધકા રાખે દોય પુર ઉડં,
વલે બોલે મૃષાવાયજી ॥ સા. ॥ ૪૦ ॥
રૂષ્ટપુષ્ટ નર માંસ વધારે,
કરે વિગૈરા પૂરજી ।
માઠાં પરિણામાં નારયાં નિરખે,
તો સાધુપણા થી દૂરજી ॥ સા. ॥ ૪૧ ॥
ઉપગ્રણ જે અધિકાં રાખે,
તિણ મોટો કિયો અન્યાયજી ।
નિશીથ રે સોલમેં ઉદ્દેશે,
ચોમાસી ચારિત જાયજી ॥ સા. ॥ ૪૨ ॥
મૂરખ ને ગુરૂ એહવા મિલિયા,
તે લેઇ ડુબસી લારજી ।
સાચો મારગ સાધુ બતાવે,
તો લડવા ને હુવે ત્યારજી ॥ સા. ॥ ૪૩ ॥
એહવા ગુરૂ સાચા કરી માને,
તે અન્ધ અજ્ઞાની બાળજી ।

ફોઇ પડૈ ઉત્કૃષ્ટા તિણુ મેં,
રૂલે અનન્તો કાલજી ॥ સા. ॥ ૪૪ ॥

કુકરમી જીવ સુણુ સુણુ હરષૈ,
કરૈ ભારી કર્મા દ્વેષજી ।

તર રો ન્યાયં નિન્દા કર જાનૈ,
તો ડૂબૈ વલે વિશેષજી ॥ સા. ॥ ૪૫ ॥

॥ દોહા ॥

ભેખ પહેર્યો ભગવાન રો, સાધુ નામ ધરાય ।
આચાર મેં ઢીલા ઘણા, તે કહ્યો કઠા લગ જાય ॥ ૧ ॥
ત્યાંને વાંદે ગુરૂ જાણુને, વલે કૂડી કરે પખપાત ।
ત્યાં બૂડા ને સાચા કરવા ખપૈ, ત્યાંરે મોટો શાલ મિથ્યાત ॥
ગુરૂ તણા પગ વાંદને, આગૈ બૂડા જીવ અનન્ત ।
લૈ બૂડૈ ને બૂડસી ઘણા, ત્યાંરો કહતાં ન આવે અન્ત ।
ાધ મારગ છે સાંકડો, તિણુમેં ન ચાલૈ ખોટ ।
પગાર નહીં ત્યારે પાપરો, ત્યાં વરત ક્રિયા નવકોટા ૪ ॥
ેખધારી ભાગલ ઘણાં, ત્યાંસૂ પલૈ નહીં આચાર ।
ણ કુગુ અકારજ કર રહ્યા, તે સુણજ્યો વિસતાર ॥ ૫ ॥

ઢાલ ચોથી

(આદર જીવ ખિમ્યાં ગુણ આદર એ દેશી)

કેગુરૂ તણા ચરિત જાહેર કર સં,
સુતરની દેઇ સાખજી ।

સુમતા આણુ સુણો ભવ જીવાં,
શ્રીવીર ગયા છે ભાપંજી ॥
સાધ મત જાણો ઇણુ આચારે ॥ ૧ ॥
જો થે કુગુરૂ સેંઠા કર ઝાલ્યા,
તો સુણ સુણ મ કરો દ્વેષજી ।
સાચ જૂઠ રો કરો નિવેરો,
સૂતર સામો દેખજી ॥ સા. ॥ ૨ ॥
જીમણવાર માંહી સૂં કોઇ ગૃહસ્થ,
લ્યાવે ધોવણ પાણી માંડજી ।
પછે આપ તણે ઘરે આણ વહિરાવે,
તે કરે ભેલ ને ભાંડજી ॥ સા. ॥ ૩ ॥
જાણ જાણને સાધુ વહિરે,
તિણ લોપ દિયો આચારજી ।
તે પ્રત્યક્ષ સાહમો આણ્યા લેવ,
ત્યાંને કિન કહિજે અણગારજી ॥ સા. ॥ ૪ ॥
એ અણાચાર ઉઘાડો સેવે,
જે સાહમો આણ્યો લે આહારજી ।
દશવૈકાલિક તીજે અધ્યયને,
કોઇ જોવો આંખ ઉઘારજી ॥ સા. ॥ ૫ ॥
સાધ સાધવી ઠલે માત્રે,
એકણ દરવાજે જાયજી ।
વીર વચન સૂં ઉલટા પડિયા,
ચવડે કરે અન્યાયજી ॥ સા. ॥ ૬ ॥

ગાંવ નગર પુર પાટણ પાડો,
તિણરો હુવે એક નિકાલજી ।
તિહાં સાધ સાધવી નહીં રહે ભેલા,
આ બાંધી ભગવન્ત પાલજી ॥ સા. ॥ ૭ ॥
એકણ દરવાજે સાધ સાધવી,
જાવે નગરી બારજી ।
તો અપ્રતીત ઉઠે લોકાં મેં,
કેઇ વરત ભાગે હુવે ખુવારજી ॥ સા. ॥ ૮ ॥
જુદો જુદો નિકાલ છે તો પિણ,
કેઇ જાવે એકણ દરવાજજી ।
ઘો હટક ને માને કિણરી,
વલે ન માને મન મેં લાજજી ॥ સા. ॥ ૯ ॥
એક નિકાલ તિહાં રહિણોઇ વરજ્યો.
તો કિમ જાએ એકણ દુવારજી ।
એ બૃહતકલ્પ રે પહિલે ઉદ્દેશે,
તે બુધવન્ત કરો વિચારજી ॥ સા. ॥ ૧૦ ॥
ગૃહસ્થને ઘર જાય ગોચરી,
જો જડિયો દેખે દુવારજી ।
તિહાં સુધ સાધુ તો ફિર જાય પાછા,
ભાગલ જાવે ખોલ કિંવારજી ॥ સા. ॥ ૧૧ ॥
કેઇ ભેખધાર્યા રે એહવી સરધા
જો જડિયો દેખે દુવારજી ।
તે ધણી તણી આગન્યા લેઇ ને
માંહિ જાવે ખોલ કિંવારજી ॥ સા. ॥ ૧૨ ॥

હાથ સૂં સાધ કિંવાર ઉઘાડે,
માંહિ જાવ વહિરણ ને આહારજી ।
ઈસડી ઢીલી કરે પરૂપણા,
તે વિટલ હુવા વિકરાલજી ॥ સા. ॥ ૧૩ ॥
કિવાર ઉઘાડી ને આહાર વિહરણ રો,
મૂલ ન સરધે પાપજી ।
કદા ન ગયા તો પણ ગયા સરીખા,
આ કર રાખી છે થાપજી ॥ સા. ॥ ૧૪ ॥
કિંવાર ઉઘાડ ને વહિરણ ને જાવૈ,
તો હિંસા જીવાં રી થાયજી ।
તે આવસગ સૂતર માંહિ વરજ્યો,
ચૌથા અધ્યયન રે માંયજી ॥ સા. ॥ ૧૫ ॥
ગાંવ નગર બારે ઉતરિયો,
કટક સથવારો તાહિજી ।
જો સાધુ રાત રહે તિણ ઠામે,
તે નહીં જિણ આજ્ઞા થાંહિજી ॥ સા. ॥ ૧૬ ॥
એક રાત રહે કટક મેં તિણ ને
ચ્યાર માસ રો છેદજી ।
એ બૃહત્કલ્પ રે તીજે ઉદ્દેસે,
તે સુણ સુણ મ કરો ખેદજી ॥ સા. ॥ ૧૭ ॥
ઇસડા દોષ જાણી ને સેવે,
તિણ છોડી જીણ ધર્મ રીતજી ।
એહવા ભ્રિષ્ટ આચારી આગલ
ત્યાંરી કુણ કરસી પરતીતજી ॥ સા. ॥ ૧૮ ॥

બિન કારણ આંખ્યાં મેં અંજણ,
જો ઘાલે આંખ મઝારજી ।
ત્યાંને સાધવિયાં કેમ સરધીજે,
ત્યાં છોડ દિયો આચારજી ॥ સા. ॥ ૧૯ ॥
બિન કારણ જો અંજણ ઘાલે
તો શ્રી જિન આજ્ઞા બારજી ।
દશવૈકાલિક તીજે અધ્યયન,
તે ઉઘાડો અનાચારજી ॥ સા. ॥ ૨૦ ॥
વ્ર પાત્ર પોથી પાનાદિક,
જાય ગૃહસ્થ રે ઘરે મેલજી ।
કરી વિહાર કર દે ઘણી ભલામણ,
તિણ પ્રવચન દીધા ઠેલજી ॥ સા. ॥ ૨૧ ॥
છે ગૃહસ્થ આંહમાં સાંહમા મેલતાં,
હિંસ્યાં જીવા રી થાવજી ।
તિણ હિંસા સૂં ગૃહસ્થ ને સાધુ,
દોનું ભારી હુવે તાયજી ॥ સા. ॥ ૨૨ ॥
ભાર ઉપરાવે ગૃહસ્થ આગે,
તે કિમ સાધુ થાયજી ।
નશીથ રે બાર મેં ઉદેશે,
ચૌમાસી ચારિત જાયજી ॥ સા. ॥ ૨૩ ॥
વિણ પડલેહાં રહે સદા નિત,
ગૃહસ્થ રા ઘર માંયજી ।
સાધપણો રહસી કિમ ત્યાંરો,
જોવો સૂતર રો ન્યાયજી ॥ સા. ॥ ૨૪ ॥

જો વિણુ પડલેહ્યાં રહે એકણુ દિન,
તિણુને ડંડ કહ્યો માંસીકજી ।
નિશીથ રે દૂજે ઉદેશે
તિહાં જોય કરો તહતીકજી ॥ સા. ॥ ૨૫
માતપિતાદિક સગા સ્નેહી,
ત્યાંરા ઘર મે' દેખૈ ખાલજી ।
ત્યાંને પરિગરો સાધ દિરાવૈ,
આ ચૌડે કુગુરૂ રી ચાલજી ॥ સા. ॥ ૨૬
સાનીકરસાધ દિરાવૈ રૂપિયા,
વરત પાંચમેં ભાગજી ।
વલે પૂછ્યાં જૂઠ કપટ સૂં બોલે,
ત્યાં પહિર બિગાર્યો સાંગજી ॥ સા. ॥ ૨૭
ન્યાતીલાને દામ દિરાવૈ,
તિણુ રે મોહ ન મિટિયો કોયજી ।
વલે સાર સંભાર કરાવૈ ત્યાંરી,
તે નિશ્ચય સાધ ન હોયજી, ॥ સા. ॥ ૨૮
અનરથ રો મૂલ કહ્યો પરિગરો,
ઠાણુાંગ તીજે ઠાણુજી ।
તિણુ રી સાધ કરે દલાલી,
તે પૂરા મૂઢ અજાણુજી ॥ સા. ॥ ૨૯
ઋતુ ઉન્હાલે પાણી ઠારે,
ગૃહસ્થ રા ઠામ મઝારજી ।
મનમાને જબ પાછા સૂંપૈ,
તે શ્રી જિન આજ્ઞા બારજી ॥ સા. ॥ ૩૦

ગૃહસ્થ રા ભાજન મેં સાધુ,
જીમે અસણાદિક આહારજી ।
તિણ ને ભિષ્ટ કહ્યો દશવૈકાલિક મેં,
છઠા અધ્યયન મઝારજી ॥ સા. ॥ ૩૧ ॥
કેઈ સાંગ પહિર સાધવિયાં બાજે,
પિણ ઘટ માંહિ નહીં વિવેકજી ।
આહાર કરે જદ જડે કિંવાડ,
વલે દિન માહિ વાર અનેકજી ॥ સા. ॥ ૩૨ ॥
ઠરડે માતરે ગોચરી જાવૈ,
જબ આડા જડે કિંવારજી ।
વલે સાધાં કને આવે તોહી જરને,
ત્યારેં બિગર ગયો આચારજી ॥ સા. ॥ ૩૩ ॥
સાધવિયાં ને જડણો ચાલ્યો,
તે શીલાદિક રાખણ કાજજી ।
ઔર કામ જો જડે સાધવી,
તિણ છોડી સંજમ લાજજી ॥ સા. ॥ ૩૪ ॥
આવસગ માંહિ હિંસા કહી જડિયાં,
આલોવણ ખાંતે તાહિજી ।
મન કરને જડણો નહિ વંછે,
ઉત્તરાધ્યયન પૈંતીસમાં માંહિજી ॥ સા. ॥ ૩૫ ॥
ઔષધ આદ દે વહિરી આણે,
કોઈ વાસી રાખે રાતજી ।
તે ભય મેલે ગૃહસ્થરા ઘર મેં,
પછે નિત લાવે પરભાતજી ॥ સા. ॥ ૩૬ ॥

આપ રો થકો ગૃહસ્થ ને સૂંપે,
ઓ મોટો દોષ પિછાણજી ।
વલે બીજો દોષ વાસી રાખ્યાં રો,
તીજો અજેણા રો જાણજી ॥ સા. ॥ ૩૭ ॥
વલે ચૌથો દોષ પૂછયાં ઝૂઠ બોલૈ,
વાસી રાખ્યો ન કહે મૂઢજી ।
કેઇ ભેખધારી છે એહવા ભાગલ,
ત્યારે ઝૂઠ કપટ છે ગૂઢજી ॥ સા. ॥ ૩૮ ॥
ઔષધ આદ દે વાસી રાખ્યાં,
વરતાં મેં પડે વધારજી ।
કહ્યો દશવૈકાલિક તીજે અધ્યયને,
વાસી રાખૈ તો અણાચારજી ॥ સા. ॥ ૩૯ ॥
કોઇ આધાકરમી પુસ્તક વહિરે,
વલે તેહિજ લીધાં મોલજી ।
તે પિણ સાહમાં આણ્યાં વહિરે,
ત્યારે મોટી જાણજ્યો પોલજી ॥ સા. ॥ ૪૦ ॥
કોઇ આપ કને દીક્ષા લે તિણરે,
સાની કર મેલૈ સાજજી ।
પુસ્તક પાનાદિક મોલ લિરાવ,
વલે કુણ કુણ કરે અકાજજી ॥ સા. ॥ ૪૧ ॥
ગચ્છવાસી પ્રમુખ આજ્ઞા સૂં,
લિખાવ સૂતર જાણજી ।
પહિલા મોલ કરાય પરત રો,
સંચકર દિરાવૈ આણજી ॥ સા. ॥ ૪૨ ॥

રૂપિયા મેહલાવૈ ઔર તણે ઘર,
ઇસડા સૈંઠા કરૈ કામજી ।
તે વિણ હાંથ પરત આયાં વિન,
દીક્ષા દે મૂંડે તામજી ॥ સા. ॥ ૪૩ ॥
પછૈ ગચ્છવાસી વિકલાં સૂં ડરતાં,
પરત લિખૈ દિન રાતજી ।
જીવ અનેક મરૈ તિણ લિખતાં,
હૈ ત્રસ થાવર રી ઘાતજી ॥ સા. ॥ ૪૪ ॥
ઇણ વિધ સાધુ પરત લિખાવૈ,
તિણ સંયમ દીધા ખોયજી ।
જે દયા રહિત છૈ એહવા દુષ્ટી,
તે નિશ્ચય સાધ ન હોયજી ॥ સા. ॥ ૪૫ ॥
છઃકાય હણીને પરત લિખી તે,
આધાકરમી જાણુજી ।
તેહિજ પરત તો સાધુ વહિરે,
તો ભાગલ રા એહનાણુજી ॥ સા. ॥ ૪૬ ॥
વલે તેહિજ પરત ટોલા મેં રાખૈ,
આધાકરમી જાણુજી ।
જે સામિલ હુવા તે સઘલા ડૂબા
તિણમે શંકા મત આણુજી ॥ સા. ॥ ૪૭ ॥
આધાકરમી રા સેવાય રૂલૈ તો,
ઉત્કૃષ્ટો કાલ અનન્તજી ।
દયા રહિત કહ્યા તિણ સાધુ ને,
ભગવતી મેં ભગવન્તજી ॥ સા. ॥ ૪૮ ॥

કોઈ શ્રાવક સાધ સમીપે આએ,
હરષે વાંદે પગ ઝાલજી ।
જદ સાધુ હાથ દે તિણ રે માથૈ,
આ ચોડે કુગુરૂ રી ચાલજી ॥ સા. ॥ ૪૯ ॥
ગૃહસ્થ રૈ માથૈ હાથ દેવૈ તો,
ગૃહસ્થ બરોબર જાણજી ।
એહવાં વિકલાં ને સાધુ સરધૈ
તે પિણ વિકલ સમાનજી ॥ સા. ॥ ૫૦ ॥
ગૃહસ્થ રૈ માથૈ હાથ દિયો તિણ,
ગૃહસ્થ સૂં કીધો સંભોગજી ।
તિણને સાધુ કિમ સરધીજે,
લાગો જોગ ને રોગજી ॥ સા. ॥ ૫૧ ॥
દશવૈકાલિક આચારાંગ માંહી,
વલે જોવો સૂત્ર નિશીથજી ।
ગૃહસ્થ ને માથે હાથ દેવૈ
આ પ્રત્યક્ષ ઉન્ધી રીતજી ॥ સા. ॥ ૫૨ ॥
ચેલા કરે તે ચોર તણી પરૈં,
ઠગ પાસીગર જ્યૂં તામજી ।
ઉજબક જ્યૂં તિણ ને ઉચકાવૈ,
લે જાય મૂંડે ઓર ગામજી ॥ સા. ॥ ૫૩ ॥
આછો આહાર દિખાવ તિણ ને,
કપડાદિક મહીં દેખાયજી ।
ઇત્યાદિક લાલચ લોભ બતાવૈ,
ભોલા ને મૂંડ ભરમાયજી ॥ સા. ॥ ૫૪ ॥

ઇણ વિધ ચેલા કર મત બાંધ્યો,
તે ગુણ વિન કોરો લેખજી ।
સાધ પણાં રો સાંગ પહિર ને,
ભારી હુવૈ વિશેષજી ॥ સા ॥ ૫૫ ॥
મૂંડ મુંડાય ભેલો કીધો,
ત્યાં સૂં પલૈ નહીં આચારજી ।
ભૂખ તૃષા પિણ ક્ષમણી ન આવે,
જદ લેવૈ, અસુધ પિણ આહારજી ॥ સા. ॥ ૫૬ ॥
અનલ અજોગ ને દીક્ષા દીધાં,
તો ચારિત્ર રો હુવૈ ખણ્ડજી
નિશીથ રે ઉદ્દેશૈ ઇગ્યાર મેં,
ચૌમાસી રો દંડજી ॥ સા. ॥ ૫૭ ॥
વિવેક વિકલ બાલક બૂઢા ને,
પહિરાવૈ સાંગ સિતાબજી ।
ત્યાંને જીવાદિક પદારથ નવ રા,
જાબક ન અવૈ જાબજી ॥ સા. ॥ ૫૮॥
શિષ્ય કરણો તો નિપુણ બુધ વાલો,
જીવાદિક જાણૈ તાહિજી ।
નહીંતર એકલ રહણો ટોલા મેં,
ઉત્તરાધ્યયન બત્તીસમાં માંહિજી ॥ સા. ॥ ૫૯ ॥
કેઈ દડે લીપે હાથાં સૂં થાનક,
તે પિણ ઠગલિયા કૂટજી ।
દૂસરો કામ કરૈ તિણ સાધુ,
પાડી ભેખ માંહિં ફૂટજી ॥ સા. ॥ ૬૦ ॥

જો દડૈ લીધૈ થાનક ને સાધુ,
તિણ શ્રી જિણ આજ્ઞા ભંગજી ।
તીજા વરત રી તીજી ભાવના,
તિહાં વરજ્યો દશમેં અંગજી ॥ સા. ॥ ૬૧ ॥
છતી સાધવિયાં છે ટોલા મેં,
વલે કારણ ન પડયો કોયજી ।
તો પિણ દોય સાધવિયાં કરે ચોમાસો,
એ દોય ઉઘાડો જોયજી ॥ સા. ॥ ૬૨ ॥
દોય સાધવી કરે ચોમાસૈ,
તે જિન આજ્ઞા મેં નાહિંજી ।
ત્યાંને વરજ્યો છે વ્યવહાર સૂતર મેં,
પાંચમા ઉદેશા માંહજી ॥ સા. ॥ ૬૩ ॥
કારણ વિના એકલી સાધવી,
અસણાદિક વહિરણ જાયજી ।
વલે ઠરડે પણ એકલડી જાવે,
તે નહિં જીન આજ્ઞા માંયજી ॥ સા. ॥ ૬૪ ॥
વલે એકલડી તે રહણો વરજ્યો,
ઈત્યાદિક બોલ અનેકજી ।
બહતકલ્પ રૈ પાંચમે ઉદેશે,
તે સમજો આણ વિવેકજી ॥ સા. ॥ ૬૫ ॥
કુગુરૂ એહવા હીણ આચારી,
સાધાં સૂં દે બિડકાયજી ।
આપ તણાં કિરતબ સૂં ડરતાં,
જિન મારગ દિયો છિપાયજી ॥ સા. ॥ ૬૬ ॥

પસડા કુગુરાં ને ગુરૂ કર માને,
ત્યારે અભિન્તર મેં અન્ધકારજી ।
ગુરૂ મેં ખોટ પાય અજ્ઞાની,
તે ચાલ્યા જનમ બિગારજી ॥ સા. ॥ ૬૭ ॥
અશુભ કર્મ જ્યાંરે ઉદય હુવા જબ,
ઇસડા ગુરૂ મિલિયા આયજી ।
દગ્ધબીજ હોય જાબક બૂડા,
પછે ચિહું ગત ગોતાં ખાયજી ॥ સા. ॥ ૬૮ ॥
ઇમ સાંભલ ઉત્તમ નર નારી,
છોડો કુગુરૂનો સંગજી ।
સતગુરુ સેવો સુધ આચારી,
દિન દિન ચઢતે રંગજી ॥ સા. ॥ ૬૯ ॥
આ સજ્ઝાય કરી કુગુરૂ ઓલખાવણ,
શહેર પીપાડ મઝારજી ।
સંવત અઢારે ને વરસ ચોંતીસ
આસો જ સુદી સાતમ બુધવારજી ॥સા. ॥ ૭૦ ॥

॥ દોહા ॥

કેઇ ભેખધારી ભુલા થકા, કર રહ્યા કૂડી તાણ ।
અવ્રત બતાવે સાધુ રે, તે સુતર અરથ અજાણ ॥૧॥
ત્યાં સાધપણો નહીં ઓલખ્યો, ભુલા ભ્રમ ગિંવાર ।
સર્વ સાવદ્ય ત્યાગ્યો મુખસૂં કહે, વલે પાપરો કહે આગાર ॥૨
એહવા ભેષધારીને અવ્રત ખરી, પણ સાધુને ઇવ્રત નકાય ॥૩॥
આહાર પાણી કપડાદિક ઉપરે, ઉવે સદા રહ્યા મુરઝાય

ચ્યાર ગુણઠાણા ઇવ્રત કહી, ત્યાં ન દીસે વ્રત લિગાર ॥
દેશ વ્રત ગુણઠાણો પાંચમો; આગૈ સરવવ્રતી અણગાર ॥
જો સાધાં રે ઇવ્રત હુવૈ, તો સર્વ વ્રતી કુણ હોય ।
ત્યાંરા ભાવ ભેદ પ્રગટ કરૂં, તે સાંભલજ્યો સહુ કોય ॥૫॥

॥ ઢાલ પાંચવીં ॥

(આ અનુકમ્પા જિન આજ્ઞામેં—એ દેશી)

ચોવીસમાં શ્રી વીર જિનેશ્વર,
નિરદોષ આહાર આણીને ખાયો ।
સુધ પરિણામ ઉદરમેં ઉતારયો,
તિણમાંહી મુરખ પાપ બતાયો ॥
ઇણ પાખંડ મત રો નિરણોં કીજો ॥ ૧ ॥
અનન્ત ચૌવીસી મુગત ગઇ તે
આહાર લ્યાયા થા દોષણ ટાલો ।
તિણ માંહી પાપ બતાવૈ અજ્ઞાની,
ત્યાં સગલાં રે શિર દીધો આલો ॥ ઇ. ॥ ૨ ॥
સરવ સાવદ્ય જોગ રા ત્યાગ કરીને,
સરવ વ્રતી સુધ સાધ કહાવૈ,
તિરણ તારણ પુરૂષાં રે અજ્ઞાની,
ઇવ્રત રો આગાર બતાવૈ ॥ ઇ. ॥ ૩ ॥
ગોતમ આદિ દે સાધ અનન્તા,
સાવધિયાં રો છેહ ન પારો ।
સગલાં રો આહાર અધર્મ માંહિ ઘાલ્યો,
તિણ આંખ મીંચી ને દીધો અંધારો ॥ ઇ. ॥ ૪ ॥

સાધુ રો જનમ હુવો જિણ દિનથી,
કલ્પૈ તે વસ્તુ વહિરી ને લાવે ।
તે પિણ અરિહન્ત ની આજ્ઞા સૂં,
તિણ માંહી મૂરખ પાપ બતાવે ॥ ઈ. ॥ ૫ ॥
વસતર પાતરા રજૂહરણાદિક,
સાધુરા ઉપધ સૂતર માંહે ચાલ્યા ।
અરિહન્ત રી આગન્યા સૂં રાખ્યા,
અધર્મ માંહે અજ્ઞાની ઘાલ્યા ॥ ઈ. ॥ ૬ ॥
દશવૈકાલિક ઠાણા અંગ મેં,
પ્રશ્ન વ્યાકરણ ઉવવાઈ માહ્યો ।
ધરમ ઉપધ સાધુ રા વરત મેં,
તિણ માંહિ દુષ્ટી પાપ બતાયો ॥ ઈ. ॥ ૭ ॥
કિણ હી ગૃહસ્થ લીલોતરી ને ત્યાગી,
જીવે જ્યાં લગ આણ વૈરાગો ।
સાધપણો લેઇ ઇંન્નત સરધૈ,
તો વિવેક વિકલ ખાયવા કાંઈ લાગો ॥ ઈ. ॥ ૮ ॥
અધર્મ જાણે લીલોતરી ખાધાં.
તો પચખાણ ભાગો કિણ લેખે ।
ઘર મેં થકાં જાવજીવ ત્યાગી થી,
ઇણ સાહમું મૂરખ કયું નહીં દેખે ॥ ઇ. ॥ ૯ ॥
કિણ હી ગૃહસ્થ જે જે વસ્તુ ત્યાગી થી,.
તો અધર્મ રો મૂત ઇંન્નત જાણ્યો ।
સાધપણો લેઇ સેવવા લાગો,
તે કહ્યું ન પાલૈ લિયા પચખાણો ॥ ઈ. ॥ ૧૦ ॥

ઇંવ્રત સરધૈ ને સુંસ ન પાલૈ,
તિણ ભાગલ રૈ છૈ ભારી કર્મો
મારગ છોડને ઉજર પરિયા,
સાધ આહાર કિયાં મેં સરધૈ અધર્મો ॥ ઇ. ॥૧૧॥
કરે વૈયાવચ્ચ ચેલા ગુરૂ રી,
કર્મ તણી ક્રોડ તેહ ખપાવ ।
તીર્થંકર ગોત્ર બંધૈ ઉત્કૃષ્ટો,
પિણ ગુરૂ ને મૂરખ પાપ બતાવૈ ॥ ઇ. ॥ ૧૨ ॥
દશ વીસ ચેલા પડીકમણા કરને
ગુરૂ રી વૈયાવચ્ચ કરવા ને આવે ।
તો ગુરૂ ને પાપ લગાય અજ્ઞાની,
દુરગત માંય કાંય પહોંચાવૈ ॥ ઇ. ॥ ૧૩ ॥
ગુરૂ ને પાપ લાગૈ વૈયાવચ્ચ કરાયાં,
સૂત્રમાંહિ કઠૈ હી ન ચાલયો ।
મૂઢમતી જીવ ભારી કરમા,
ઓ પિણ ઘોચો અણહુન્તો ઘાલ્યો ॥ ઇ. ॥ ૧૪ ॥
ગુરૂ ને પાપ સૂં ભેલા કિયા મેં
ચેલા રા કર્મ કટૈ કિણ લેખૈ ।
અભિન્તર ફુટી ને અન્ધ થયા તે,
સૂતર સાંહમો મૂઢ મૂલ ન દેખૈ ॥ ઇ. ॥ ૧૫ ॥
સાધ માંહોમાંહે દેવૈ ને લેવૈં,
વસતર પાતર આહાર ને પાણી ।
તે દિયા લીધા મેં પાપ બતાવૈ,
એહવી કુપાતર બોલૈ વાણી ॥ ઇ. ॥ ૧૬ ॥

દાતાર ને ધર્મ સાધાં ને વહિરાયાં,
    પિણ સાધ વહિરી હુવા પાપ સૂં ભારી ।
દાતાર તિરિયા સાધ ડબોયા,
    આ પિણ સરધા કહે ભેખધારી ॥ ઈ. ॥ ૧૭ ॥
એ પાપ લાગે સાધુ આહાર કિધામે,
    તિણ રે પાપ રો સાજ દિયો દાતારો ।
તિણ રી આશ રાખે કિણ લેખે,
    ભૂલા રે ભૂલા ઘે મૂઢ ગિવારો ॥ ઈ. ॥ ૧૮ ॥
સાધાં તો પાપ અઢારે હી ત્યાગ્યા,
    ચોખી છે જ્યાંરી સુમતિ ને ગુપતી ।
દાતાર કને સુધ જાંચ લિયા મે,
    પાપ કઠે સૂં લાગો રે કુમતી ॥ ઈ. ॥ ૧૯ ॥
ગુરૂ દીક્ષા દેઇ શિષ્ય કરે તે,
    નિર્જરા રા ભેદ માંહે ચાલ્યા ।
મોહ મિથ્યાત સૂં ભારી ઠરગા,
    એ પિણ પરિગરામાં ધાલ્યા ॥ ઈ. ॥ ૨૦ ॥
છઠે ગુણઠાણે પરમાદ કહીને,
    સાધાં રે ઇસત નાખે ખાવારી ।
પૂછે તો કહે ગરે સાધ નહી છા,
    એ પિણ જૂઠ બોલે ભેખધારી । ઈ. ॥ ૨૧ ॥
છઠે ગુણઠાણે પરમાદ કહેસ તે,
    કિણહિક વેતાં લાગતો જાણો ।
લિખે કષાય ... જોગ આવ્યાં,
    પિણ ... કહે ... ॥ ઈ. ॥ ૨૨ ॥

પ્રમાદ કહે આહાર ઉપધ સૂં,
કર રહ્યા કુબુદ્ધિ કૂડી વિષવાદો ।
આહાર ઉપધ કેવલી પિણ આણે,
કઠે ગયો ત્યાંરો પરમાદો ॥ ઇ. ॥ ૨૩ ॥
અપ્રમાદી કહ્યા સાતમેં ગુણઠાણે,
પ્રમાદ નહીં તિણ ગુણ ઠાણા આગે ।
આહાર ઉપધ વે પિણ ભોગવતા,
ત્યાં સાધાં ને પ્રમાદ કયું નહીં લાગે ॥ ઇ. ॥ ૨૪ ॥
કેવલી આચરિયો છદ્મસ્થ આચરે,
કેવલી ત્યાગો તે છદ્મસ્થ ત્યાગે ।
આહાર ઉપધ કેવલી જ્યું ભોગવિયાં,
તિણ સાધા ને પ્રમાદ કિણ વિધ લાગે ॥ ઇ. ॥ ૨૫ ॥
સાધ આહાર કરતાં ચારિત કુશલે,
સુત્ર પરિણામ સૂં કટે આગલા કર્મો ।
જદ ઊન્ધમતી કોઇ અવલો બોલે,
ઘણો ખાવે તો ઘણો હોવે ધર્મો ॥ ઇ. ॥ ૨૬ ॥
પોહર રાત તાંઇ સાધ ઊંચે શબ્દે,
ધર્મ કથા કહે મોટે મંડાણો ।
ઉણ ઊન્ધમતી રી સરધા રે લેખે,
આખી રાત મેં કરણો વખાણો ॥ ઇ. ॥ ૨૭ ॥
જેવણા સૂં સાધુ કરે પરલેહણ,
કાટવા કર્મ આત્મ ને ઉદ્ધરણી ।
ઉણ ઊન્ધમતી રી સરધા રે લેખે,
આખો હી દિન પરલેહણ કરણી ॥ ઇ. ॥ ૨૮ ॥

મરજાદા સૂં આહાર સાધાં ને કરણો,
મરજાદા સું કરણો વખાણો ।
મરજાદા સૂં પરલેહણ કરવી,
સમજો રે સમજો થે મૂઢ અયાણો ॥ ઈ. ॥ ૨૯ ॥
છ કારણ આહાર સાધાં ને કરણો,
ઘણો ઘણો ખાસી કિણ લેખે ।
છબ્બીસમાં ઉત્તરાધ્યયન મેં છે,
વલે છઠો ઠાણો મૂંઢ કયું નહીં દેખે ॥ ઈ. ॥ ૩૦ ॥
કેહે ધર્મ હોવે સાધુ આહાર કિયા મેં,
તો કયાંને કરે આહાર રા પચ્ચખાણો ।
પાપ જાણી ને ત્યાગ કરે છે,
ઉલટ બુદ્ધિ બોલે એહવી વાણો ॥ ઈ. ॥ ૩૧ ॥
સાધુ કાઉસગ મેં ત્યાગો હાલવો ચાલવો,
વલે મુખ સૂં ન બોલે નિરવધ વાણો ।
ઉણ ઉલટ બુદ્ધિ રી સરધા રે લેખે,
એ પિણ પાપ તણા પચ્ચખાણો ॥ ઈ. ॥ ૩૨ ॥
કોઈ સાધ બોલણ રા ત્યાગ કરી મૂન સાઝે
. ધર્મ કથા માંડી ન કરે વખાણો ।
ઉણ ઉલટ બુદ્ધિ રી સરધા રે લેખે,
એ પિણ પાપ તણા પચ્ચખાણો ॥ ઈ. ॥ ૩૩ ॥
કોઇ સાધુ સાધાં ને આહાર દેવણ રા,
ત્યાગ કરે મન ઉછરંગ આણો ।
ઉણ ઉલટ બુદ્ધિ રી સરધા રે લેખે,
એ પિણ પાપ તણા પચખાણો ॥ ઈ. ॥ ૩૪ ॥

કોઇ સાધુ સાધાં રી ન કરે વૈયાવચ્ચ,
ત્યાગ કરે મન ઉછરંગ આણો ।
ઉણુ ઉલટ બુદ્ધિ રી સરધા રે લેખે
એ પિણુ પાપ તણા પચખાણો ॥ ઇ. ॥ ૩૫ ॥
સાધાં મૂલ ગુણુ મેં સરવ સાવજ ત્યાગ્યો,
તિણુ સૂં નવાં પાપ ન લાગે જાણો ।
આગલાં કર્મ કાટણુ સાધાં રે,
ઉતર ગુણુ છે દશ વિધ પચખાણો ।
આ સરધા શ્રી જિનવર ભાખી ॥ આકડી ॥ ૩૬ ॥
કોઇ વાસ બેલાદિક કરે સંથારો,
કોઇ સાધ કરે નિત રો નિત આહારો ।
પાપ રા ત્યાગ દોયાં રે સરિખા,
પિણુ તપ તણો છે ભેદજ ન્યારો ॥ આ. ॥ ૩૭ ॥
જેણા સૂં ચાલ્યા જેણા સૂં ઊભા,
જેણા સૂં બેઠા જેણા સૂં સુવંતા ।
જેણા સૂં ભોજન કિયા જેણા સૂં બોલ્યા,
તિણુ સાધુને પાપ ન કહ્યો ભગવન્તા ॥ આ ॥ ૩૮ ॥
દશવિકાલિક ચોથે અધ્યયને,
આઠમી ગાથા અરિહન્ત ભાખી ।
છાત્રે.લ સાધુ જેણા સૂં કિય. મેં,
પાપ કદે ભારીકરમા અન્દાખી ॥ આ. ॥ ૩૯ ॥
નિરવદ ગોચરી ઋષેશ્વરાં રી,

મોક્ષરી સાધન ભગવંત ભાખી ।
દશવૈકાલિક પાંચ મેં અધ્યયને,
બાણુંમી ગાથા બોલૈ સાખી ॥ આ. ॥ ૪૦ ॥
સુધ આહાર કિયા સાધુ સદગત જાવૈ,
નિરદોષ દિયાં જાવે સદગત દાતા
દશવૈકાલિક પાંચ મેં અધ્યયને,
પહિલા ઉદેશા રી છેહલી ગાથા ॥ આ. ॥ ૪૧ ॥
સાત કર્મ સાધુ ઢીલાં પાડૈ,
સૂજતો આહાર કરૈ તિણ કાલો ।
ભગવતી સૂતર પહિલૈ શ્રુત ખંધે,
નવમો ઉદ્દેશો જોઈ સંભાલો ॥ આ. ॥ ૪૨ ॥
આહાર કરૈ ગુરૂ રી આગન્યા સૂં,
તિણ સાધુ ને વીર કહ્યો છે મોક્ષો ।
અઠારમો અધ્યયન જ્ઞાતા રો જોઈ
સાંસો કાઢો મેટો મનરો ધોખો ॥ આ. ॥ ૪૩ ॥
શબ્દ રૂપ ગંધ રસ ફરસરી,
સાંધા રે ઈન્નત મૂલ ન કાંયો ।
સૂયગડાંગ અધ્યયન અઠાર નૈ
ઔર ઉવવાઈ સૂત્ર માંયો ॥ આ. ॥ ૪૪ ॥
સાધાં રે ઈન્નત કહૈ પાખણ્ડી,
તિણ કુમતી રી સંગત દૂર નિવારો ।
ઈમ સાંભલ ને ઉત્તમ નરનારી,
સર્વ જતી ગુરૂ માથે ધારો ॥ આ. ॥ ૪૫ ॥

॥ દોહા ॥

સમદૃષ્ટિ આરે પાંચમે, થોડી બુદ્ધિ અલ્પ માન ।
મિથ્યાદૃષ્ટિ જોડે હુસી, બહુ ઋદ્ધ બહુ સન્માન ॥ ૧ ॥
સમણ થોડા ને મૂઢ ઘણા, પાંચ મેં આરે ચૈન ।
ભેખ લેઇ સાધુ તણો, કરસી કૂડા ફૈન ॥ ૨ ॥
સાધુ અલ્પ પૂજા હુસી, ઠાણા અંગ મૈ સાખ ।
અસાધુ મહિમા અતિ ઘણી, શ્રીવીર ગયા છે ભાખ ॥ ૩ ॥
કુદેવ કુગુરૂ કુધર્મ મેં, ઘણા લોક રહ્યા બંધ હોય ।
ઓલખને નિરણો કરે, તે તો વિરલા જોય ॥ ૪ ॥
સાધ મારગ છે સાંકડો, ભોલા ને ખબર ન કાય ।
જિમ દીવે પડે પતંગિયો, તિમ પડે પગાં મેં જાય ॥ ૫ ॥
ઘણા સાધુ ને સાધવી, શ્રાવક શ્રાવિકા લાર ।
ઉલટા પડી જિણ ધર્મ થી, પડસી નરક મઝાર ॥ ૬ ॥
મહા નિશીથ મેં મૈં સુણી, ગુણ વિન ધારી ભેખ
લાખાં કોડાં ગમે સાવટાં, નરક પડંતાં દેખ ॥ ૭ ॥
લીધા વ્રત ન પાલસી, ખોટી દૃષ્ટિ અયાણ ।
તિણ કહી છે નારકી, કોઇ આપ મ લેજ્યો તાણ ॥ ૮ ॥
આગમથી અવલા વહે સાધુ નામ ધરાય ।
કુપ કરણી થી વેગલા, તે કહ્યા કઠા લગ જાય ॥ ૯ ॥

॥ ઢાલ છઠ્ઠી ॥

(ચન્દ્રગુપ્ત રાજા સુણો એ દેશી)

સીધા આપે સાધુ ને,
વલે ઓર કરાવૈ આગે રે ।
એહવા ઉપસરા ભોગવ,
ત્યાંને વજર કિરિયા લાગે રે ।
તિણને સાધુ કિમ જાણિયે ॥ ૧ ॥
આચારાંગ દૂજે કહ્યો,
મહા દુષ્ટ દોષણ છે તિણમેં રે ।
જે વીર વચન સવલો કરે,
તો સાધુ પણો નહીં તિણમેં રે ॥ તિ. ॥ ૨ ॥
સાધુ અરથે કરાવૈ ઉપાસરો,
છાયો લિપ્યો ગૃહસ્થ બાલ રાગી રે ॥ તિ. ॥૩॥
તિણ થાનક મેં રહે તેહને,
સાવદ્ય કિરિયા લાગી રે ॥ તિ. ॥ ૪ ॥
તિણને ભાવે તો ગૃહસ્થ કહ્યો,
દિયો આચારાંગ સાખી રે ।
ભેખધારી ધારી કહ્યો સિદ્ધાંત મેં,
તિણ રી ભગવન્ત કાણ ન રાખી રે ॥ તિ. ॥૫॥
સિજ્યાતર પિણ્ડ ભોગવૈ,
વલે કુબુદ્ધ કેલવૈ કપટી રે ।

ધણી છોડ આગ્યા લે ઓર રી,
સરસ આહારાદિક રા લંપટી રે ॥ તિ. ॥૫॥
સબલો દોષણ લાગે તેહને,
નિશીથ મેં ડંડ ભારી રે ।
અણચારી કહ્યો દશવૈકાલિકે,
ભગવન્ત રી સીખ ન ધારી રે ॥ તિ. ॥ ૬ ॥
અણુકંપા આણ શ્રાવક તણી,
દ્રવ દિરાવણ લાગે રે ।
દૂજ કરણ ખંડ હુવો વ્રત પાંચમો,
તીજૈ કરણ પાંચું હી ભાગે રે ॥ તિ. ॥૭॥
ગૃહસ્થ જિમાવણ રી કરે આમના,
વલે કરે સાધુ દલાલી રે ।
ચૌમાસી દંડ કહ્યા નિશીથ મેં,
વરત ભાંગ હુવો ખાલી રે ॥ તિ. ॥ ૮ ॥
કરે વાંસાદિક નો બાંધવો,
વલે કિયા ભીંત ના ચેજા રે ।
છાયો લીપ્યો તેહને કહીજે,
સારી કર્મ સેજા રે ॥ તિ. ॥ ૯ ॥
એહવી વસતી ભોગવ,
તે સાધુ નહીં લવલેશો રે ।
માસિક દડ કહ્યો તેહને,
નિશીથ રે પાંચ મેં ઉદ્દેશો રે ॥ તિ. ॥ ૧૦ ॥
બાંધે પદાં પરેચ કનાત ને,
વલે ચન્દ્રવા સિરકી ને તાટા રે ।

સાધુ અરથે કરાવે તે ભોગવે,
 જ્યાંરા જ્ઞાનાદિક ગુણ ન્હાઠા રે ॥ તિ. ॥ ૧૧ ॥
વાપીતો થાનક ભોગવે,
 ત્યાં દિયા મહાવ્રત ભાંગો રે ।
સાવૈ સાધુ થી વેગલા,
 ત્યાં ને ગુણ વિન જાણે સાંગો રે ॥ તિ. ॥ ૧૨ ॥
ઠ.ચ ચસમો વરજ્યો તે રાખિયો.
 વલે જાણે છે દોષણ થોરો રે ।
પાંચમો મત પૂરો પડયો,
 વધે જિણ આગન્યા ના ચોરો રે ॥ તિ ॥ ૧૩ ॥
ગૃહસ્થ આયો દેખી મોટકા,
 હાવ ભાવ સૂં હરખિત હુવા રે ।
મિછાત્રણ રી કરે આમના,
 તે સાધપણા થી જુવા રે ॥ તિ. ॥ ॥૧૪ ॥
ગૃહસ્થ આયો સાધુ તેડવા,
 કપડો-વહિરાવણ લઇ જાવૈ રે ॥
ચઉવિધ વહિરે તેહ મેં,
 ચારિત કિણ વિધ પ.વૈ રે ॥ તિ. ॥૧૫॥
સાહમો આણ્યો લે જાવૈ તેડિયા
 એ દોષણ દોનુંઇ ભારી રે ।
થાને ટાલે કેડાયત વીરના.
 સેવ્યાં નહીં સાધ આચારી રે ॥ તિ ॥ ૧૬ ॥
ધ.વણાદિક મેં લીલોતરી,
 જીવાં સહિત ઠણ મિના રે ।

એહવા વહિરે શંકે નહીં,
તે પરભવ સું નહીં બિહના રે ॥ તિ. ॥૧૭॥
એહવો અન્ન પાણી ભોગવ,
ત્યાંને સાધુ કિમ થાપીજે રે ।
જો સૂતર ને સાચો કરો.
ત્યાંને ચોરા રી પાંત મેં આપીજે રે ॥ તિ. ॥૧૮॥
ગૃહસ્થ ના સજાય બોલ થોકડા,
સાધુ લિખૈ તો દોષણ લાગૈ રે ॥ તિ. ॥૧૯॥
લિખાયને અણુમોદિયાં,
દોય કરણ ઉપરલા ભાગૈ રે ॥ તિ. ॥૧૯॥
પહિલે કરણ લિખ્યા મેં પાપ છૈ,
નો લિખ્યા દોપણ ઉઘારો રે ।
પાંચ મહાવ્રત મૂલગા,
ત્યાં સઘલાં મેં પરિયા બધારો રે ॥ તિ. ॥૨૦॥
ઉપધ સોલાવે ગૃહસ્થને,
ઓ નહીં સાધુ આચારો રે ।
પ્રવચન ન્યાય ન માનિયે,
લિયે સુગત સૂં મારગ ન્યારો રે ॥ તિ. ॥૨૧॥
ગૃહસ્થ ઉપધરા કરે જાબતા,
કિયા વરત ચકચુરો રે ।
સેવગ હુવા સંસારિના,
સાધુપણા થી દૂરો રે ॥ તિ. ॥૨૨॥
સાતા પૂછે પૂછાવ ગૃહસ્થ રી,
ઇમત સેવણ લાગા રે ।

અણાચારી કહ્યો દશવૈકાલિકે,
    વલે પાંચુહી મહાવ્રત ભાગા રે ॥ તિ. ॥ ॥૨૩॥
શ્રાવક ને વલે શ્રાવિકા,
    કરે માંહોમાંહી કારજ રે ।
સાતા પૂછે વિનો વૈયાવચ કરે,
    તિણ મેં ધર્મ પુરૂપે અનારજ રે ॥ તિ. ॥૨૪॥
અણુચાર પૂરા નહીં ઓલખ્યા,
    નવ ભાંગા કિણ વિધ ટાલે રે ।
ગૃહસ્થ ને સિખાવે સેવના.
    લીધા વ્રત નહીં સંભાલે રે ॥ તિ. ॥ ૨૫॥
કારણ પડિયાં લેણો કહે સાધને,
    કરે અસુધ વહિરણ થી થાપો રે ।
દાતાર ને કહે નિર્જરા ઘણી,
    વલી થોડા બતાવે પાપો રે ॥ તિ. ॥ ૨૬॥
એહવી ઉન્ધી કરે પરૂપણાં,
    ઘણા જીવ ને ઉલટા નાખૈ રે ।
અણ વિચારી ભાષા બોલતાં,
    ભારી કર્મા જીવ ન શંકે રે ॥ તિ. ॥ ૨૭॥
ભિષ્ટ આચાર રી કરે થાપના,
    કહે દુખમ કાલો રે ।
હિવડાં આચાર છે એહવો,
    ઘણા દોષણ રો ન હુવે ટાલો રે ॥ તિ. ॥૨૮॥
એક પોતે તો પાલૈ નહીં,
    વલે પાલે તિણ સૂં દ્વેષો રે ।

હોય મુરખ કહ્યા તેહને,
    પહિલો આચારાંગ દેખો રે ॥ તિ. ॥ ૨૯
પાટ બાજોટ આણે ગ્રહસ્થ રા,
    પાછા દેવણ રી નહીં નીતો રે ।
મરજાદા લોપને ભોગવૈ,
    તિણ છોડી જિણધર્મ રી રીતો રે ॥ તિ. ॥૩૦
તિણને દંડ કહ્યો એક માસનો,
    નિશીથ રે ઉદ્દેશે બીજૈ રે ।
ન્યાય મારગ પરૂપતાં,
    ભારી કરમા સુણ સુણ ખીજૈ રે ॥ તિ. ॥૩૧॥

॥ ઇતિ સાધુના આચાર સમ્પૂર્ણ ॥

નવકડાની શ્રી મહાનશીથ, સુત્રની ઢાલ

દોહરો

દુશમ આરે પાંચમે, ઘણી ગચ્છગચ્છ જાન
તેમાં વેષ ધારી થશે ઘણા, કુડકપટની ખાન ॥૧॥
તે કુબુદ્ધિ ઘણી ચલાવશે, આ સાધુના વેષ માય
વળી હિંસા ધર્મ પરૂપશે, પડશે નરકમાં જાય ॥૨॥
તેના ભોળા શ્રાવક શ્રાવીકા, તેઓ કરે એ ટી પક્ષપાત
તેને કુબુદ્ધિ કદાગરો શીખવી, તેને પણ લઈ
જાશે સાથ ॥૩॥

ને ગોધ કુવામાં નાંખશે, તેને દિવસ દેવીજ રાત
સ જેવા થઈ રહ્યા, દીન દીન વીશેષ ભીખ્યાત ॥૪॥
ગત આંકના નવકડા, જશે નરક મઝાર
મહાન શીયમાં સુણ્યા, તે સાંભળો વિસ્તાર ॥૫॥

ઢાલ

ચારજ ને સાધુ સાધવી, વહી શ્રાવક શ્રાવીકા,
જાણો રે
ષુ વગર નામ ધરાવીને, નરક જશે તેનો
પરમાણો રે ॥એ વીધ ઓલખો નવકડા ॥૧॥
પંચાવન કરોડ લાખ પંચાવન, વળી પંચાવન
હઝારો રે
પંચસો પંચાવન ઉપરે, આચારજ જશે નરક
મઝારો રે ॥એ૦ ॥૨॥
છાસેંઠ કરોડ લાખ છાસેંઠ, વળી છાસેંઠ હઝારો રે
છસો છાસેંઠ ઉપરે, સાધુ જશે નરક મઝારો રે
॥એ૦ ॥૩॥
સી-તો-તેર કરોડ લાખ સી-તો-તેર, વળી સી-તોતેર
હઝારો રે
સાતસે સી-તોતેર ઉપરે, સાધવી જશે નરક
મઝારો રે ॥એ૦ ॥૪॥
અઠયાસી કરોડ લાખ અઠયાસી, વળી અઠયાસી
હઝારો રે
આઠસો અઠયાસી ઉપરે, શ્રાવક જશે નરક
મઝારો રે ॥એ૦ ॥૫॥

નવાણું કરોડ લાખ નવાણું, વળી નવાણું હજારો રે
નવસો નવાણુ ઉપરે, થાવીકા જશે નરક મઝારો રે
॥ એ૦ ॥૬॥

આચારજ સાધુ સાધવી, પદવીધર કહેવાય મહોટા રે
તે નરકે જશે આ વૈપમાં, તેના લક્ષણ ઘણા
છે ખોટા રે ॥ ॥ એ૦ ॥૭॥

તે ભ્રષ્ટ થયાં આચારથી, વળી શ્રદ્ધામાં મુળ
મીથ્યાત્વીરે
પહેરે વેશ સાધુતણો, પણ છે ચણાના છોતરાના
સાથી રે ॥ એ૦ ॥૮॥

ખાઇ પી દીવસે સુખે સુઇ રહે, વળી શરીરમાં
બન્યા છે ઝાડા રે
ગોચરી વિહાર કરે ત્યારે, જાણે રાજ્યના કુંદતા
ઘોડા દોડયા રે ॥ એ૦ ॥૯॥

તે તો ફરતા વચન બોલે ઘણા, વળી કુદકપટમાં
રાચે રે
ચર્ચા કરે તે અવસરે, જાણે નાગાઉઘાડા નાચે રે
॥ એ૦ ॥૧૦॥

ન્યાય નિર્ણય કર્યા વિના, કરી રહતા ફેલ ફીતુરા રે
જો સુત્રની ચર્ચા કરે તો, દમલે દગલે પડ જાય
કુશરે ॥ એ૦ ॥૧૧॥

કુકપટ કરે મન રાખવા, તે તો પેટ ભરાઇ કાઝે રે
આચારમાં ઢીલા ઘણા, તો પણ નિર્લજ્જ મુગન
લાજે રે ॥ એ૦॥ ૧૨॥

ઉદ્દેશુ નામ ધરાવીને, ઠામ ઠામ અપસરા
થાનક કરાવે રે
વે દેરાસર કઇ ટીપ ભરાવીને, છકાય જીવ
મરાવે રે ॥ એ૦ ॥૧૩॥
દેશુ માટે કરાવેલા ભોગવે, વલી વેષ સાધુનો
ધરીયો રે
ક કાયાના જીવો મરાવતા, પીયર નામ પુરો
પરીયો રે ॥ એ૦ ॥૧૪॥
ાસા પરેચ બંધાવતા, ચંદરવા પુઠીયા ને ટાટારે
ની છાપરા લીપણુ કરાવતા, તેના જ્ઞાનાદીક
ગુણ નાથારે ॥ એ૦ ॥૧૫॥
એમ અપાશરાથાનક કારણે, જીવ મરાવે વારંવારોરે
એવા અપશરા થાનક સાધુ ભોગવે, તે બાય
જન્મ ભીગારોરે ॥ એ૦ ॥૧૬॥
સાધુ થઇ ઉદ્દેશીક ભોગવે, વળી વેચાતો લેવરાવે
આહારોરે
નીત્ય પીંડ વહોરે એક ઘેરથી, તે જશે નરક
મઝારોરે ॥ એ૦ ॥૧૭॥
ાી ઉત્તરાધ્યેયન વીશમે, વીરના વચન સંભાલોરે
જે ઉદ્દેસીકાદીક ભોગવે, તે નિશ્ચય જશે નરક
મઝારોરે ॥એ૦॥૧૮॥
ઘી, ખાંડ, તાડુ, શાકર વેચાતા લે, ભરી મુકે ચાડારે
તે વહોરાવે સાધુને, તે ગજમાં આવશે આડારે
॥ એ૦॥ ૧૯॥

ઘી, ખાંડ, લાડુ, સાકર વેચાતા લીધેલા જાણોરે
વળી સાધુ કહેવાય આ લોકોમાં, તે તો પુરા
સુઢ અંજાણોરે ॥ એ૦॥ ૨૦॥
જો ચેલો થતો હોય આપણો, તે તેને રોકડ
રૂપીયા અપાવે
પાંચમો મહાવ્રત ભાંગીને, સાધુનો નામ ધરાવે
॥એ૦॥ ૨૧॥
જીવાદીક જાણે નહી, તેને પાંચ મહાવ્રત ઉચરાવેરે
સાધુનો વેષ પહેરાવીને, ભોળા લોકોને પગે
લગાવેરે ॥ એ૦॥ ૨૨॥
બાળક બુઢા જુવે નહી, જે આવે તેને મુંડેરે
નામદારી કરવા કારણે તે તો માન મોટાઈમાં
બુડેરે ॥એ૦॥ ૨૩॥
વળી ચેલા કરવા કારણે, માંહોમાંહે લડાઈ માંડેરે,
હાડા તોડા કરતા લાજે નહી, આ સાધુના
વેષને ભાંડેરે ॥એ૦॥ ૨૪।
ગામ નગર સમાચાર મોકલતા, ઇશારા કરી
ગ્રહસ્થને બોલાવેરે
કાગળ લખાવે તેની કને, વીગત પોતે બતાવેરે ॥એ૦॥૨૫॥
ગ્રહસ્થને પાસે વયાવચ્ચ કરાવીઆ, સાધુને કહ્યા
અણાચારેરે
દશવૈકાલીક ત્રીજા અધ્યયન, કોઈ બુધીવાન
કરજો વીચારોરે ॥એ૦॥ ૨૬॥

બાગલ તુટલ તેમાં ઘણા, તેનો કોણ કાઢે નીકલોરે
ને થોડા તેને છેડીયા, હવે અણહુતા આળોરે ॥ એ૦ ॥૨૭॥
પોતા જેવા કરવા માટે, ઉલટા દે ખોટા આળોરે
તેને પરભવની ફીકર નહી, તેને જુઠનો નહી
ટાળોરે ॥ એ૦ ॥૨૮॥
સુદ્ધ સાધુને માથે આળદે, તેના ટોળામાં
કહેવાય સપુતોરે
તે જુઠનો નિરણો કરે નહી, તે નરક જવાના
સુતોરે ॥ એ૦ ॥૨૯॥
જુઠા આળદે તેહને, પાયશ્ચિત ન દે તે લગારોરે
તેની સાથે આહાર પાણી ભેગા કરે, તે ડુબી
ગયા કાલી ધારોરે ॥ એ૦ ॥૩૦॥
દેવાદેવાની કુગુરૂને ઓપમાં, તે સાંભલજ્યો
ચીત્ત લાયોરે
કુડ કપટ કરી પાપીયા, સુદ્ધ સાધુથી ભડ
કાયોરે ॥ એ૦ ॥૩૧॥
દેવાદેવી દક્ષિણના ભાગમાં, અણહુતો સરપ
બતાવ્યો રે
તેમ પોતાના કૃતવ્ય ઢાંકવા, તે બોલે છે
મુસાવાયો રે ॥ એ૦ ॥૩૨॥
તેણે જીનરીખ ને જીનપાલ ને, ઘાલી શંકા
મોટી રે
પણ જીદીવંત જઈને જોયો - ત્યાં જાણી
દેવાદેવીને ખોટી રે ॥ એ૦ ॥૩૩॥

તેમ કુગુરૂ રેણાદેવી સરખા, શંકા સાધુની ઘાલેરે
તે પોતાનાં કૃતવ્ય ઢાંકવા, શુદ્ધ સાધુ પાસે જતાં વારે રે ॥ એ૦ ॥૩૪॥
પણ બુદ્ધીવંતે પુછી નિર્ણય કર્યો, ત્યારે જાણી લીધા તેને ખોટા રે
જ્ઞાન ક્રીયામાં ખોટ ઘણી, જાણે પાણી તણા પરપોટારે ॥ એ૦ ॥૩૫॥
તે રેણાદેવી સાધુ જોઇને, જીનરીખ થયો ખુવારોરે
તેમ કુગુરૂની પ્રતીતથી, દુર્ગતી જાયે મનુષ્ય ભવ હારો રે ॥ એ૦ ॥૩૬॥
રેણાદેવીના કપટથી ઘણો, કુગુરૂનો કપટ છે ભારી રે
પોતે ડુબે બીજાને ડુબાવે, કોઇ થઇ જાય અનંત સંસારી રે ॥ એ૦ ॥૩૭॥
વેષ પહેરી સાધુ તણો, ખાધા લોકોના માલો રે
જપ તપ કીરીયા વગરના સાધુ, બની રહ્યા કુદા લાલો રે ॥ એ૦ ॥૩૮॥
એમ જાણીને નર નારીઓ, છોડી દો કુગુરૂ સંગાથારે
શુધ સાધુની સેવા કરો, એ વચના ચાલો જીનવરને આખેરે ॥ એ૦ ॥૩૯॥
સંવત ઓગણીસે ને બેત્રીશ, ચૈત્ર શુદ પુનમ ગુરૂ વારે રે
કહી છે કુગુરૂની સજઝાય, દીપા મુનિ મન હરે રે ॥ એ૦ ॥૪૦॥

જુના, વીર શાશન તા. ૧લી ડીસેમ્બર ૧૯૩૯. પાનુ-૧૪૩ લખનાર શ્રી પદ્મવિજયજી મહારાજ ફરમાવે છે કે

ખાવત પીવત મોક્ષ જે માને
તે સરદાર સહુ જટમાં

અર્થાત=ખાવા પીવામાં જે મોક્ષ માને તે મુર્ખાઓમાં સરદાર છે.

વધુ માટે જુવો જૈન સાધુ ચોપડી.

નવકડા

દુઃખમ આરે પાંચમે, શ્રાવક શ્રાવીકા નામ ધરાય
ગુણ વગર ખાલી ઠીકરા. પડશે નરકમાં જાય ॥૧॥
તો પણ અણુચારી કુગુરૂ તણી, સેવા કરે દીનરાત
તે જુઠા ને સાચા કરવા ભણી, ખોટી કરેપક્ષપાત ॥૨॥
તે જન્માંધળાં ને મુલ સુઝે નહી, નગમે ન્યાય મારગની વાત
પાખંડ મતમાં રાચી રહ્યા, ઘટ માંહે ઘોર મીથ્યાત ॥૩॥
લેયા ને અણલેયા કહે, જુઠું બોલતા ન આણે શંક
આળ દેવામાં આળશ નહી, તેની જીભમાં છે વંક ॥૪॥
એહવા અ[illegible] જશે નરકમાં, તેના લક્ષણ [illegible] અનેક
તે થોડા એક પ્રગટ કરૂ, તે સાંભળો રાખી વીવેક ॥૫॥

વળી અનેક ઉપાય કરે ઘણા, ઘર જાણ્યા પણ
કરે કબુલરે
પણ મોઢથી ડાકણ કહેવી દોહલી, ઘણો દુઃખ
થાય ભુંડા કસુલ ॥ એ૦ ॥૧૩॥
તેમ ભારી કર્મી કોઈ જીવડા, બોલે કુગુરૂ
માટે જુઠરે
એને સાચા કરવા કોશીશ કરે ઘણી, ખોટા ગુરુ
કરે પરપુઠરે ॥ એ૦ ॥૧૪॥
અનંત સંસારથી ડરે નહી, નરકે જવાનુ પણ
કરે કબુલરે
પણ મોઢેથી ખોટા કહેવા દોહીલા, રહ્યા પાંખંડ
મતમાં ગુલરે ॥ એ૦ ॥૧૫॥
ડાકણને લડકે ખીજ કરતા થકા, કદાચ રાજા
કોપ્યા ઘર જાયરે
તેમ કુગુરૂ માટે જુઠ બોલીયા, પડે નરક
નીગોદમાં જાયરે ॥ એ૦ ॥૧૬॥
પાતે આરાધિવા વેણ કુગુરૂ તણા, દેવે દોષણ
અપણા ઢાંકરે
શુદ્ધ સાધુને અળગા કરતા થકાં, પાપી ગુરુ ન
[illegible] ॥ એ૦ ॥૧૭॥
શુદ્ધ સાધુની નીંદા કરીને, વળી નજરે [illegible]
[illegible]
[illegible] વંદીને [illegible], જુવે [illegible]
[illegible] ॥૧૮

પોતે કુગુરૂને પાકા ધારીયા, તેમાં દોષનો છેહ
 ન પાર રે
તેથી સાધુના દોષ જોવતાં, ખપકર રહ્યા મૂઢ
 ગમાર રે ॥એ૦ ॥૧૯॥
પણ સાધુના દોષ જુવે નહી, ત્યારે ખોટા દેવે
 આળ રે
પછી જુઠું બોલી બકતા ફરે, તેનો કોણ કાઢે
 નીકાલ રે ॥એ૦ ॥૨૦॥
કડવો તુંબડો વહોરાવ્યો સાધુને, નાગશ્રી બ્રાહ્મણી
 એકવાર રે
તેથી રખડી સંસારમાં ઘણી, સાતે નરકમાં ખાધી
 માર રે ॥એ૦ ॥૨૧॥
તેને નાંખવાના આળશથી, તુંબડો વહોરાવ્યો
 સાધુને દ્વેષ રે
તેના ફળ મળ્યા કડવા, પામી દુઃખમાં દુઃખ
 વીશેષ રે ॥એ૦ ॥૨૨॥
તો સાધુની કોઇ નીંદા કરે, વળી રાખે અભ્યંતર
 દ્વેષ રે
અછતઃ આળ દે નિશંકથી, તે તો ડુબે વળી
 વીશેષ રે ॥એ૦ ॥૨૩॥
કોઇ દરદુ લોહે ખોટી રીતથી, કોઇ વંછે
 સાધુની ઘાત રે
કોઇ પરિસહ દેવે વચનના, કોઇ તપતા રહે
 દીન રાત રે ॥એ૦ ॥૨૪॥

પોતે કુગુરૂને પાકા ધારીયા, તેમાં દોષનો છેહ
ન પાર રે
તેથી સાધુના દોષ જોવતાં, ખપકર રહ્યા મૂઢ
ગમાર રે ।।એ૦ ।।૧૯।।
પણ સાધુના દોષ જુવે નહી, ત્યારે ખોટા દેવે
આળ રે
પછી ગુડુ બોલી બકતા ફરે, તેનો કોણ કાઢે
નીકાલ રે ।।એ૦ ।।૨૦।।
કડવો તુબડો વહોરાવ્યો સાધુમે, નાગશ્રી બ્રાહ્મણી
એકવાર રે
તેથી રખડી સંસારમાં ઘણી, સાતે નરકમાં ખાધી
માર રે ।।એ૦ ।।૨૧।।
તેને નાંખવાના આળશથી, તુબડો વહોરાવ્યો
સાધુને દેષ રે
તેના ફળ મળ્યા કડવા, પામી દુઃખમાં દુઃખ
વીશેષ રે ।।એ૦ ।।૨૨।।
તો સાધુની કોઇ નીંદા કરે, વળી રાખે અભ્યંતર
દ્વેષ રે
અછતા આળ દે નિશંકથી, તે તો ડુબે વળી
વીશેષ રે ।।એ૦ ।।૨૩।।
કોઇ કરડુ બોલે ખોટી રીતથી, કોઇ વંછે
સાધુની ઘાત રે
કોઇ પરિસાહ દેવે વચનના, કોઇ તપતા રહે
દીન રાત રે ।।એ૦ ।।૨૪।।

ઢાલ (રે જીવ મોહ અનુકંપા ન આણીએ)

નવ નવ આંકના કુગુરૂ નવકરા, તે તો જાશે
નરક મઝારો રે
તેના શ્રાવક શ્રાવીકા તણો, સાંભળજ્યો વીસ્તારો રે ॥૧॥
ઓઢવા શ્રાવક જાણો નવકડા
ઘરેલા તો માગ્ગ ભુલ્યા મોક્ષનો, ગુરૂ મારે
હણે છે જીવ રે
વળી ધર્મ જાણે દીક્ષા દીધ, તેને દીધી નરકની
નીવરે ॥ એ૦ ॥૨॥
પઢને. જાણે થાનક અપાશરો ગુરૂ તણો, તેની
જર્ડ કરે સંભાત રે
લીટોનરી ઉપેક્ષ ઉપર નાંખે માટીને, કરે અનંત
જીવોનો ખંગાતરે ॥ એ૦ ॥૩॥
પીઠી પાણી લગ. જીવ મારીને, કરે લીંપે થાનક
અપાશરા જાયરે
તે પર કુગુરૂ મારે [illegible], [illegible]
[illegible] જીવ [illegible] ॥ એ૦ ॥૪॥
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ એ૦ ॥૫॥
[illegible]
[illegible]

કરે ધમશાળ કુટો છકાયનો, મનગમતા થાનક
અપાશરા કરાયરે ॥ એ૦ ॥૬॥
કોઇ કરે મજુરી હાથથી, ઉંડી ઉંડી ખોદાવે નીંવરે
ઘરનો પૈસો ખર્ચી પાપીયા, છકાયના મરાવે
જીવરે ॥ એ૦ ॥૭॥
છકાય હણીને થાનક અપાશરા કરે, તેમાં ધર્મ
જાણે નીશંકરે
તેથી ઠામ ઠામ જગ્યા બાંધે, એહવા લાગ્યા
કુગુરૂના ડંકરે ॥ એ૦ ॥૮॥
તેને પુછયા કોઇ બોલે પાધરા, કોઇ જુઠુ બોલે
તતકાલ રે
શ્રાવક માટે થાનક કરાવ્યો કહે, અનાખી થકા
આપે અલાલ રે ॥ એ૦ ॥૯॥
પુન કરાવ્યો ગુરૂ કારણે, લાજે મરતાં ખાંચે આપરે
ધર્મને ઠેકાણે જુઠુ બોલીને, બારી હુવે ચીકણાં
બાંધે પાપરે ॥ એ૦ ॥૧૦॥
ધર્મ ઠેકાણે જુઠુ બોલીયા, બાંધે મહામોહની કર્મરે
સીત્તેર કોડા કોડી સાગર લગી, નહી પામે જીન
વર ધર્મ રે ॥ એ૦ ॥૧૧॥
જેમ કોઇની મા બહેન રાંડજુ હુવે, તેની વાત
સાંભળ્યા પામે ખીજરે
તેને સાચી કરવા કોઇ કરે ઘણી, જુઠા થકા
ખત્તુ થપે પીજરે ॥ એ૦ ॥૧૨॥

વળી અનેક ઉપાય કરે ઘણા, ઘર બાળ્યો પણ
કરે કબુલરે
પણ મોઢથી ઠાકણુ કહેવી દોહલી, ઘણો દુઃખ
થાય ભુંડો કસુલ ॥ એ૦ ॥૧૩॥
તેમ ભારી કર્મા કોઇ જીવડા, બોલે કુગુરૂ
માટે જુઠરે
એને સાચા કરવા કોશીશ કરે ઘણી, ખોટા ગુણ
કરે પરપુઠરે ॥ એ૦ ॥૧૪॥
અનંત સંસારથી ડરે નહી, નરકે જવાનુ પણ
કરે કબુલરે
પણ મોઢથી ખોટા કહેવા દોહીલા, રહ્યા પાંખંડ
મતમાં ઝુલરે ॥ એ૦ ॥૧૫॥
દાદગુને બદલે બીજ કરતા થકા, કદાચ રાજા
કોપ્યા ઘર જાયરે
તેમ કુગુરૂ માટે જુઠ બોલીયા, પડે નરક
નીગોદમાં જાયરે ॥ એ૦ ॥૧૬॥
પોતે આદરિયાં વેણ કુગુરૂ તણા, દેવે દોષણ
ગુપતા ઢાંકરે
શુદ્ધ સાધુને અજ દેના થકાં, પાપી સુત ન
તાવે ગાંકરે ॥ એ૦ ॥૧૭॥
શુદ્ધ સાધુની નીંદા કરીને, વળી નજરે [illegible]
જાને ઠપરે
[illegible] વળી ભાંડ [illegible]
[illegible] ॥ એ૦ ॥૧૮॥

પોતે કુગુરૂને પાકા ધારીયા, તેમાં દેવનો દેહ
ન ધાર રે
તેથી સાધુના દોષ જોવતાં, ખપકર રહ્યા મૂઢ
ગમાર રે ॥એ૦ ॥૨૦॥
પણ સાધુના દોષ જુવે નહી, ત્યારે

પછી જુઠુ બોલી બકતા ફરે, તેનો
નીકાલ
કડવો તુબડો વહોરાવ્યો સાધુને, નાગશ્રી
એકવ
તેથી રખડી સંસારમાં ઘણી, સાતે નરકમાં
માર રે ॥
તેને નાંખવાના આળશથી, તુબડો વહોરા૦
સાધુને દેષ
તેના ફળ મળ્યા કડવા, પામી દુઃખમાં દુઃખ
વીશેષ રે ॥એ૦
તો સાધુની કોઇ નીંદા કરે, વળી રાખે અભ્યંતર
દ્વેષ રે
અછતા આળ દે નિશંકથી, તે તો ડુબે વળી
વીશેષ રે ॥એ૦ ॥૨૩॥
કોઇ કરડુ બોલે ખોટી રીતથી, કોઇ વંછે
સાધુની ઘાત રે
કોઇ પરિસાહ દેવે વચનના, કોઇ તપતા રહે
દીન રાત રે ॥એ૦ ॥૨૪॥

સર્વ પાખંડી મળી ગયા, વળી લોકોને હવે
લગાય રે
તેને મનગમતા બોલે ઘણા, સાધુના વેરી કરવા
તાય રે ॥એ૦ ॥૨૫॥
એવી નાગશ્રી થઈ ઘણી બુરી, તેનો કહેતા ન
આવે અંત રે
તે તો નરકગામી છે નવકડા, તેને ઓળખજો
બુદ્ધિવંત રે ॥એ૦ ॥૨૬॥
નાગશ્રી બ્રાહ્મણી દુઃખ ભોગવી, મહામુશ્કેલીએ
પામી અંતરે
સદાવેરીની મફક વરતે સાધુથી, તેનો શું થશે
વીરતંત રે ॥એ૦ ॥૨૭॥
હવે કરી કરીને કેટલો કહું, કોઇ બુદ્ધિવંત
કરજો વિચાર રે
જે કે સાધુને માથે આળ દે, તે તો ડુબ્યા
કાળી ધાર રે ॥એ૦ ॥૨૮॥
તેમ નાચાને નાચું કહે, તે તો નિંદક ન કહે[illegible]
[illegible] રે
નાચાંને નાચી [illegible] નિંદાકરી, તે પણ અવગુણ
લેય રે ॥એ૦ ॥૨૯॥
એ તો [illegible] [illegible] આવું નહી, [illegible] [illegible]
[illegible] ન [illegible] રે
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], એ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] રે ॥એ૦ ॥

ઉપભોગ પરીભોગ શ્રાવક તણા, તે તો અવ્રત
આશ્રવ માંહી રે
સેવાસેવરાવ્યા ભલો જાણીયા, તેમાં ધર્મ
જાણે છે તાંહી રે ॥એ૦ ॥૩૧॥
દેવ, ગુરૂ, ઓલખ્યા વીના, રહ્યા ખાલી વાદલ
જેમ ગાજ રે
વળી ધોરી થઇ બેઠા ધર્મના, પણ પૂરા મુઢ
અબુઝ રે ॥એ૦ ॥૩૨॥
વળી ચરચામાં અટકે ઘણા, પણ સીધા ન
બોલે મૂઢ રે
અણ વીચાર્યો ઉંધા બોલે ઘણા, પણ છોડે નહી
ખોટી રૂઢ રે ॥એ૦ ॥૩૩॥
વળી કુગુરૂનો આચાર જાણે નહી, સરધાની
પણ ખબર ન કાય રે
ભેષધારી આગલ તુટલ જણી, ત્રીખુતો કરી વાંદે
પાય રે ॥એ૦ ॥૩૪॥
ઘી, ખાંડ, ગોળ, શાકર, આદી દે, મોલ લેવરાવે
જાણ રે
વળી નીપજ્યો જાણે વ્રત બારમો, એવા મુઢ
અયાણ રે ॥એ૦ ॥૩૫॥
બારમો વ્રત લાગે આપરો, સાધુને વહેરાવે લે
મોલ રે
તેની પણ સમજ પડે નહી. દેના વ્રતમાં છે
મોટી પોલ રે ॥એ૦ ॥૩૬॥

થાનક અપાશરા વેચાતા લે ગુરૂ કારણે, વળી
ભાડે લે ગુરૂ કાજરે
બારમુ વ્રત ભાંગી ભાગલ થયા, નરકમાં જશે
શ્રાવક વાજ રે ॥એ૦ ॥૩૭॥
કપડા માંગે સાધુ સાધવી, ત્યારે હાજર ન હોય
ઘરમાંય રે
વેચાતું લે વહોરાવે સાધુને, ગામ પરગામથી
મંગાય રે ॥એ૦ ॥૩૮॥
વેચાતું લાવી કપડું વહેરાવીને, વળી ધર્મ જાણે
મનમાંય રે
એહવી શ્રદ્ધાના શ્રાવક શ્રાવીકા દુર્ગતી પડશે તે
તો જાય રે ॥એ૦ ॥૩૯॥
જમણવાર આરા તણું ધરે, માંડ પીતાજ ઉના
પાણી જાય રે
તે સાધુને વહોરાવવા કારણે, પોતાને ઘેર રાખે
આજ રે ॥એ૦ ॥૪૦॥
વળી તેહ વહોરાવે સાધુને, વળી જાણે
[illegible] મને ધર્મ રે
એહવા કુગુરુ મરમ [illegible], જુઓ તે અજ્ઞાની
કર્મ રે ॥એ૦ ॥૪૧॥
[illegible] સાધુને [illegible]
[illegible] રે
[illegible]
[illegible] રે ॥એ૦ ॥૪૨॥

ઘણા સાધુ સાધવી જાણીને, વધારે નીપજાવે
આહાર રે
પછી ભર ભર વહોરાવે પાતરાં, તે તો ભવ ભવમાં
થશે ખુવાર રે ॥એ૦ ॥૪૩॥

અશુદ્ધ અહાર પાણી વહોરાવીઆ, વધે પાપ
કર્મના પુર રે
સાધુ પણ જાણી વહોરે અસુઝતો, તે તો
સાધપણાથી દુર રે ॥એ૦ ॥૪૪॥

કોઇ આહાર વહોરાવે અસુઝતો, કોઇ કપડુ
વહોરાવે અશુદ્ધ રે
દેવે થાનક અપાશરો અસુઝતો, ભ્રષ્ટ થયી બધાની
બુધ્ધ રે ॥એ૦ ॥૪૫॥

સામાયક સંવર પોષા મઝે, કરે સાવઘ જોગના ત્યાગ રે
તેમાં પણ ભાંગલને વંદણા કરે, સામાયક પોષા
પણ ગયા ભાંગ રે ॥એ૦ ॥૪૬॥

એક સામાયક ભાંગે તેહને, દંડ દેવે સામાયક
અગ્યાર રે
તો નીત્ય સામાયક ભાંગે, તે તો ગયા જન્મારો
હાર રે ॥એ૦ ॥૪૭॥

શુદ્ધ ન હો તેને પાપી કહ્યો, તેને ભાંગે તે
મહા પાપી હોય રે
વળી બાલે હું શ્રાવક મોટો, તેને નરક વળી
ગતી જોય રે ॥એ૦ ॥૪૮॥

માને ભાગ્ય તુટલ એકલ જાણી, વીનતી કરી
રાખે ચોમાસ રે
તે પણ સાધુથી દ્વેષ ના ઘાલીયા, વખાણ સાંભલે
તેની પાશ રે ॥એ૦ ॥
જે તે સાધુના અવગુણ બોલે ઘણા, તેને હરખથી
દેવે દાન રે
વળી પ્રશંસા કરે તેહની, ઘણા આપે આદર
સન્માન રે ॥એ૦ ॥
તેને મનમાં તો સાધુ જાણે નહી, તો પણ વધારે
તેનો આબ રે
તે પણ વાન ચલાવવા, તેનો નિશ્ચય જાણો
અભાગ રે ॥એ૦ ॥
પોતે આદર્યો કુગુરૂ તેહના, ગુણ બોલાવવા કામરે
તે પણ લોકના આરીયા, જુઠા ગુણ કરે ગુણ
ગ્રામ રે ॥એ૦ ॥
એવા સાધુ ચારીત્ર કરે તેહને, તેને પાપ ઉદે
[illegible] રે
[illegible] અપજશ [illegible] પામી, પરભવમાં
તે [illegible] નહીં જાણ રે ॥એ૦ ॥૫
[illegible]
[illegible] રે
[illegible] કરે તેહને, [illegible]
[illegible] રે ॥એ૦ ॥

જેને કુગુરૂથી રાગ અતી ઘણો, વળી શુદ્ધ સાધુથી
અત્યંત દ્વેષ રે
બંન્ને બાજુ દેવાળુ તેહને, તે તો ડુબ્યા છે
વીશેષ રે ॥એ૦ ॥૫૫॥
કરડો દંડ લાગે કુગુરૂ તણો, તેથી કરે તેની
પક્ષ પાત રે
તેની લીધી ટેક છોડે નહી, તેના ઘટમાં મોટો
મીથ્યાત રે ॥એ૦ ॥૫૬॥
સંવત અઢારને તેત્રીશમાં, અષાઢ વદ નવમી
રવીવાર રે
શ્રાવક નરક ગામી છે નવકડા, જોડી રીયા
ગામ મઝાર રે ॥એ૦ ॥૫૭॥

કુપાત્ર તથા અપાત્રનો પરિહાર

વર્ષ ૧૧ અંક ૨૨-૨૩ સં. ૧૯૯૬ ફાગણ સુદ ૧૨ ગુરૂવાર તા. ૨૧=૩-૧૯૪૦ પ્રવચનકાર શ્રીમદ્ વિજય રામચંદ્રસુરીશ્વરજી મહારાજ.

મોક્ષ ફલક દાન માટે કુપાત્ર તથા અપાત્રનો પરિહાર કરવાનો છે.

જૈન ધર્મ ઓળખાણ

દેશ માળવા ગામ બરનગરમા બનાવનાર [illegible] ૧૦૮ શ્રી તુલસીરામજી સ્વામી હાલ શ્રી ૧૦૦૮ [illegible] તુલશીશુરીજી મહારાજ જન્મ ૧૯૭૧ દીક્ષા ૧૯૮૨ શ્રી [illegible] પદ સં. ૧૯૯૩ આશરે મુનીરાજ, ૧૫૮ મહાસતી [illegible] ૭૭ કુલ ગા ૫૩૫ ને "પંચેન્દ્રી સંવરણો તહનવ [illegible] બંભચેરં ગુત્તીધરો, ચઉવીહ કસાય મુક્કો એ અઢાર [illegible] ગુણેહી સંજુત્તો, પંચ મહાવ્રય જુત્તો. પંચવિહાચ [illegible] પાલણ સમત્થો, પંચસમીઓ તીગુત્તો એ છત્રીસ ગુ [illegible] ગુરૂમઝ" મુજબ પોતે આચાર પાળી બધાને પળાવે [illegible] ને અત્યારે ગ.વા ૫૩૫ અખંડ અત્રા પાનના [illegible] છે. તે દર્શન કરવાથી [illegible] દર્શન કર્યા હોય તે [illegible] પૂરી [illegible].

[illegible]

તાકો મત દેવો, એસી અંતરાય ડાર દી
તુલશી ભણુંત તાકો, તેરાં પંથ મતહુંડી
વાકબી ન પુરી ચુદ્દી, કુડી ગપ માર દી ॥ ૧ ॥
એસી એસી વ્યર્થ વાત, તાણુમત પક્ષપાત
કરતે હુંમેશ જાકી, બુદ્ધી જો બીગડગૈ
તાદી કુણુવાત નહી, સાચ જુડ જાયકરે
લોકનમાં એક, લેહતાણુ પડગૈ
એક ભેદ બોલે જ્યાં, દુજીપણુ બોલે જ્યાં
ત્રીજી ઓર ચોથી, સબ ભાજ ભાજ ભડગૈ
તુલશી ભણુંત સમજાવે, અબ કાંકો કાંકો
સારેહી જહાન આતો, કુવે ભાંગ પડગૈ ॥ ૨ ॥

ભીક્ષા લેન હેત, જો ગૃહસ્થ ઘરજાત ભીક્ષુ
આગે કોઇ રાંક, ભીક્ષા માંગત દીખાત હે
તાદી ઉલઘ નહી, ઘરમે પ્રવેશ કરે
મધ્ય જાત તાકો ચીત, અંતર દુઃખાત હે
એતી અંતરાય ભી, ન કરે મુનીરાજ તાપે
તો મના કરના તો, એક મોટીશી વાત હે
તુલશી ભણુંત અંત, તંતકો વીચારે એસે
સોહી ઇંદ્રકાજ પ્રભુ, તેરાપંથ પાત હે ॥ ૩ ॥

વાડો કોઊ બોલે તાકો, કરત મનાઇ કોઇ
વો સાધુના કસાઇ, સોહી નીચ કહલાવહે
સ્વેચ્છા નીજ ગેહકી, છુટાવે સબ લોકનકુ
તેરાપંથી કોઊ તહાં, આવે નહી આવહે

ભીખારી કોઇ ત્યાં, માંગતો દેખાય છે
ય અંતરાય તેથી, ને ઘરમાં પ્રવેશે નાહી
ઉ જાય તે ઘરમાંહી, દીલ ભીખારીનું દુઃખાયે તાંહી
અંતરાય જે થાય, તે સમજુ મુનીને કલ્પે નાંહી
આપવામાં કરે કેમ મનાઇ, સમજુઓ વિચારો તાંહી
ી કહત આ, તત્વને વિચારે જે
પ્રભુ આ કાળમાં, તેરાપંથી થાય છે તે ૩
ા જઇ બોલે કોઇ, તેને સાધુ જો કરે મનાઈ
સાધુ સાધુ નહિ, પણ કસાઇથી નીચ કહેવાય અહી
ઇચ્છાથી પોતાનું ઘર, જગત માંહી લુટાવે કોઇ
ા તેરાપંથી તેમાં, આડો નહિ આવે કોઇ
ાત્ર કુપાત્ર બેઉ, એક સરીખા ગણે નહિ
ેત ક્ષેત્ર અક્ષેત્રનો, અંતર બતાવે શહી
ળશી ભણુંત એમ, આ તત્વને વિચારે તે
ં પ્રભુ આ કાળમાં, તેરાપંથ (તમારાંપંથ) પામે છે ૪

સમાપ્ત

પાત્ર વો કુપાત્ર એક, માત્રનો 'ન કરે
તામે ખેત્ર અરૂ ઊખર, સો અંતર બતાતહે
તુલસી ભણુંત અંત, તંત કો વીચારે એસે
સોહી ઇબુકાળ પ્રભુ, તેરાપંથ પાનહે ॥ ૪ ॥

શ્લોકનું આશરે બનાવેલું ગુજરાતી

લોકને બહેકાવવા માટે, વાત કહે બનાવી એમ
તેરાપંથી દાન દયા, મુળથી ઉખાડે એમ
ગાયોનો વાડો જે હોય, તેમાં આગ લગાવે કોઇ
તેને જઇ ખોલે કોઇ, તેમાં મનાઇ પોકારે કોઇ
ભુખ્યા તરસ્યા દુખી જન તેને દાન આપે જો કોઇ
[illegible] ૧

[illegible]

જો ભીખારી કોઇ ત્યાં, માંગતો દેખાય છે
તેને થાય અંતરાય તેથી, ને ઘરમાં પ્રવેશે નાહી
જો સાધુ જાય તે ઘરમાંહી, દીલ ભીખારીનું દુઃખાયે તાંહી
આવી અંતરાય જે થાય, તે સમજુ મુનીને કલ્પે નાંહી
તો આપવામાં કરે કેમ મનાઇ, સમજુઓ વિચારો તાંહી
તુલશી કહત આ, તત્વને વિચારે જે
હે પ્રભુ આ કાળમાં, તેરાપંથી થાય છે તે ૩
વાડો જઇ ખોલે કોઇ, તેને સાધુ જો કરે મનાઈ
તે સાધુ સાધુ નહિ, પણ કસાઇથી નીચ કહેવાય સહી
સ્વેચ્છાથી પોતાનું ઘર, જગત માંહી લુટાવે કોઇ
તો તેરાપંથી તેમાં, આડો નહિ આવે કોઇ
પાત્ર કુપાત્ર બેઉ, એક સરીખા ગણે નહિ
ફકત ક્ષેત્ર અક્ષેત્રનો, અંતર બતાવે શહી
તુળશી ભણંત એમ, આ તત્વને વિચારે તે
હે પ્રભુ આ કાળમાં, તેરાપંથ (તમારાંપંથ) પામે છે ૪

સમાપ્ત

'સ્વામીજીની ભાષા મારવાડી છે તે સમજવા માત્ર જોડણી વ્યાકરણના અજાણે ગુજરાતી ઉમંગથી કર્યું છે. ભૂલ હોય તે સુધારી વાંચવું. પ્રેસને લખવું. ફરી સુધારી છપાશે.'

